

Gwom 'Borga/ Isi ki Gwo ma LUUKA mo

Gwo jin Yedhuwa Thawupiilus Sho'k mo

¹ Haali/ me'd 'kwani ka ris kun bu'thki gwo mo mmotul gwo 'kup mo ka bath^h 'pen mo, gwo jin thimkunu mo e bwam ana mo, ² jasi me'd uni kun cikunu ana mo ki uni gwansan 'peni ka mun'kup mo kun ta iman/o gwo ki e mo dhali imanmii gwo mo tani ³ a'di ṭoshka/ ki a'di 'boro'd gom aha/ si'da/ mo mmobatha aris to gwansan ki 'dishe/ mo haali/ goma cim gunn isa gush mo mmo'kwar uni ka rotham po/ mo gom /e mo /e jin tana Thawupiilus jin ta jim 'borga/ mo ⁴ ki /e mini mish gwoŋ gana/ mo gom gwo gi to gwansan kun ṭorkunu /e mo be.

*Mondho'th ma Yohaan jin Mii'da Mii ki Yi'de/
Torkunu Ntwa/a/ mo*

⁵ Dhali ka tee ma Hirodus jin ta'da malik^g gi Pa Yahuudiyya mo tani agasiisa kamu/ diki'd mo jin yuŋ gway ka Sakariyya mo. A'di ta'da awa^k 'peni 'kwani ma Abiyya mo. Dhali a'di ta'd gi ashim piti 'peni i'bwa/ ma Haruun mo dhali gway ma yim yuŋ ka Ilisabaat^g mo be. ⁶ Dhali uni su/ mmontal 'de/ mo tani ta kuŋ ḳar/ e mo ib-wambor ma Arumgimis mo mmomii gwoŋkan jin 'kwarkunu 'baar mo dhali a'di jin ona gwoŋkan gi Tapa mo ki dar gi miiwak^g mo be. ⁷ Hili uni dar ga 'ci mo haali/ Ilisabaat^g a'di ta'da burum mo dhali uni su/ cakin ki yil mo be.

⁸ Dhali ki a'di di'd mo mmomiiya ṭu'c ma gasiis ibwambor ma Arumgimis mo ka waƙ piti 'kon aṭu'c mo tani ⁹ isi me'd mii ma gasiis mo tani to biłki'da po/ a'di mo, to jin biłu mo jin mina a'di ciç e gu'b gi mondheleladhelel gi Tapa mo dhali duƙa 'bicajwahar mo be. ¹⁰ Dhali awaambuhany'kwani 'baar mo 'kokina pije/ mo mmo'tho mo ka tente/ jin duƙuwa 'bicajwahar mo be. ¹¹ Dhali aman'doyu gwo gi Tapa piki a'di i is mo mmodosh ki 'bana bim poros ma gwata/ jin duƙuwa 'bicajwahar mo. ¹² Dhala Sakariyya mur ma du mo mmoparkina a'di a'di e mo dhali monko/ is biłki'da po/ a'di mo be. ¹³ Hili aman'doyu gwo ki o a'di gwo mo ki: Dhalki is ki ko/ mo ma, Sakariyya, haala 'thom pini cikkunu mo be dhali ashim pini ka Ilisabaat midi dho'th /e ya/in mo dhali gway piti mina /e iyuk ka Yohaan mo be.

¹⁴ Dhali /e mina bwa 'kuny mo dhali 'bor bwa mo be,
dhali 'kwani ka ris mina bwa 'kuny mo gom mondho'th piti mo be.

¹⁵ Haali/ a'di midi eka/ ek mo mbwambori Tapa mo,
dhali a'di midi diki pi yimana mura'th jin ka/u ki njah njah mo walla tompinum 'bi'thga/ mo,
dhali a'di minu 'tu'd mo ki Shi/in Dheleladhelel mo.

me'd jin dikina a'di 'peni bwaŋ kum mo be.

¹⁶ Dhali a'di midi ṭu'k iya/ ma Israyiil ka ris mo e Tapa Arumgimis buni mo be,

¹⁷ dhali a'di midi ya mbwambori a'di ki shi/in mo dhali gi mom'bi'th ma Iliyya mo,
mmołuka du gi icom ki uçi mo,

dhali uni gun ushi gwo ha e mo e moyuk gi uni gun
 miin ka ḁar/e mo,
 mmothonson 'kwani is mo gom Tapa mo, 'kwani
 kun thosonkunu mo be.

¹⁸ Dhala Sakariyya thokki'da man'doyu gwo gwo
 mo ki: Yan miga/ mish kata mo? Haali/ aha/ si'da/
 tana wathin dhan mo dhali ashim pem si'da/ a'di
 ca'd ki yil mo be. ¹⁹ Dhali aman'doyu gwo ki o a'di
 gwo mo ki: Aha/ tana Jibra/iil, a'di jin doshki'd e
 bun'kus ma Arumgimis mo, dhali aha/ hashkunu
 mo mmoçi / e gwo mo dhali mmokal / e gwom
 'boro'd yansan mo. ²⁰ Dhali hili mo mo ma, /e mini
 ta a'diye/ mo dhali mol gwo o mo ntaga tee ki to
 gwansan minu pu'd mo haali/ /e diki gam gwom
 pem is mo, a'di jin minu thim ki mom buni mo be.
²¹ Dhali 'kwani 'kokin mo mmoçora Sakariyya mo
 dhali uni merkin mo mmotayina a'di adiite/ mo e
 gu'b gi mondheleladhelel mo be. ²² Dhali ki a'di
 yayi'd ka piye/ mo tani a'di diki mish 'twa/ walki
 uni mo dhali uni nyithkin ki a'di parki tonyjan e
 mo e gu'b gi mondheleladhelel mo, dhali a'di ki
 mii jamas mii mmotor uni mo dhali a'di di'd ka
 'diye/ mo naskina/. ²³ Dhali ki mo ma cim piti
 jin miikina a'diya tu'c 'baarki'd mo tani a'di dokki
 bway pam piti mo be.

²⁴ Dhali 'ko'da tee gwansan mo tani ashim piti
 ka Ilisabaat bwaaki'd mo dhali ka ppe 'kona 'kupi
 mudhe'd mo tani ayim bagki is piti mo mmo/o
 gwo mo ki: ²⁵ Tapa a'di mii'd kan e aha/ mo ka tee
 jin hila a'di apo/ aha/ mo mmokal mowak pem jin
 waku aha/ e bwaman 'kwani mo.

Mondho'th ma Yesus Torkunu Ntwa/a/ mo

²⁶ Dhali ka ppe 'kona 'kupi pe'de/ mo tani aman'doyu gwo jin ta'da Jibra/ iil mo a'di hashkunu mo 'peni Arumgimis mo e 'penkuman bampa/ gi Pany Jaliil mo jin yu_ku gway ka Naasira mo be, ²⁷ eny nyaraŋ gana/ jin karkunu mo gom wathi/ jin yu_ku gway ka Yuusup mo 'peni gu'b ma Dawuu'd mo, dhali nyaraŋ gana/ yan yu_ku gway ka Mariyam mo be. ²⁸ Dhali a'di pu'dki'da yim mo dhali o gwo mo ki: Hayy, ayy, /en 'de/ jin gamkina 'the mo. Tapa a'di di'd e /e mo be. ²⁹ Hili a'di yim mur ma du kagahara mo, gom gwo yan jin okunu mo, dhali kulum a'di e bwam piti mo gom monthe me'd yan midi ta atinta mo. ³⁰ Dhali aman'doyu gwo ki o a'di yim gwo mo ki: Dhalku/ is ki ko/ mo ma, Mariyam, haali/ /e gamkina 'the 'peni Arumgimis mo be. ³¹ Dhali hili mo mo ma. /e mini bwaa e bwam pini mo dhali dho'th ya/in mo dhali /e mini yer a'di gway ka Yesus mo be.

³² Dhali a'di midi ek mo dhali minu yu_k ki Ya/ gi a'di jin Cayaa/ e ki Ca mo.

Dhali Tapa Arumgimis midi ci a'di akursi ma ababam piti ka Dawuu'd mo be.

³³ Dhali a'di midi ta tapa apo/ gu'b ma Yakuub ki sole/ mo,
dhali bampam piti midi di kan ki dar gi 'pemen mo be.

³⁴ Dhali aMariyam thokki'da aman'doyu gwo gwo mo ki: Yan minu mish mii kata mo ki aha/ mola wathin_g gwat_h kan mo? ³⁵ Dhali aman'doyu gwo thokki'da yim gwo mo ki:

Shi/in Dheleladhelel midi yayu/ apo/ /e mo,
dhali mom'bi th | gi a'di jin Cayaa/ e ki Ca mo midi 'kam /e ka la mo be.

Wakan a'ci jin minu dho'th mo tani a'di minu yuk
 ki jin ƙogu mo,
 a'di jin ta Ya/ ma Arumgimis mo be.

³⁶ Dhali hili mo mo ma, abas pini ka Ilisabaat
 si'da/ bwaaki'da 'ci ki yil jin can ma yim mo,
 dhali yansan ta'da ppe 'kupi pe'de/ mo ka yim jin
 yuƙu gway ka yima burum mo be. ³⁷ Haali/ ka
 Arumgimis mo tani to piyi'd jin molu mii mo be.
³⁸ Dhala Mariyam o gwo mo ki: Hili mo mo ma.
 Aha/ tana ciŋkina/ nyara/ gi Tapa mo. Dhalki a'di
 miinu mo gom aha/ mo isi ki gwom pini mo. Dhali
 aman'doyu gwo yaki'd mo 'pena yim mo be.

Mariyam Butki'd, Uni ka Ilisabaat mo

³⁹ Dhali ka tee gwansan mo tani aMariyam cuki
 mis mo dhali ya mo ki jahanne/ mo e bampa/ gi
 paŋ 'kuwosh mo e 'peŋkuman bampa/ gi Pa Yahu-
 udiyya mo. ⁴⁰ Dhali ayim cički gu'b ma Sakariyya
 mo dhali theka Ilisabaat me'd mo be. ⁴¹ Dhali
 ka Ilisabaat cički monthe me'd ma Mariyam mo
 tani a'ci peki'd mo e bwa ma yim mo be. Dhali
 Ilisabaat 'tu'dkunu mo ki Shi/in Dheleladhelel mo
 be, ⁴² dhali ayim 'terki cuuwa/ mo ka dhan 'twa/
 jin caaca mo ki: Mom'bor mii gom /e e bwaman
 up mo dhali mom'bor mii gom maman gi bwam
 pini mo! ⁴³ Dhali a'di yan ćikunu aha/ mo gomata
 mo? ka ta'da gi Tapam pem midi 'taki yayu/ i aha/
 mo? ⁴⁴ Haali/ hili mo mo ma. Ki 'twa/ jin thekina
 /e aha/ me'd mo pu'dki'd e bwany'cem pem mo
 tani a'ci peki'd mo e bwam pem mo gom moŋ'kuny
 bwa mo be. ⁴⁵ Dhali mom'bor mii goma yim, a'di
 jin gamki gwo is mo ki a'di minu thim mo, a'di jin
 okunuwa yim mo 'peni Tapa mo.

Gway ma Mariyam jin Maŋa A'diya Maŋ mo

46 Dhala Mariyam o gwo mo ki:

Akashiram pem ekki Tapa mo,

47 dhali shi/ in pem 'kunykina bwa mo eya
Arumgimis jin ta'da Amanwoth pem mo,

48 haali/ a'di ki hil monyça'b piti jin hatha nyarany
çinqkinam piti 'ko'd mo.

Haali/ hili mo mo ma. 'Peni shwane/ mo tani aris
'kwani ma nyakum yil mo mini yuk aha/
gway ki a'di jin 'boru mii mo be.

49 Haali/ a'di jin ta gi mom'bi'th mo tani miiki'da
dhan to jin ekki'd e aha/ mo,

dhali gway piti kogu mo be.

50 Dhali momiimiim piti di'd apo/ uni gwansan
kun ko/ a'di mo,

'peni uni gun tana nyakum yil ka nyakum yil mo be.

51 A'di tor 'bi'th piti ka bim piti mo be.

A'di kwa/ki uni gun dhu is ki ca mo e gwalal buni
kun kuluma uni eya dum buni mo be.

52 A'di ki thul uni gun ta gi 'bi'th ka 'cesh mo 'pena
kursin tapam buni mo.

Dhali a'di ki dhu uni gwansan ki ca mo kun hatha
'ko 'ko'd mo be.

53 A'di ki 'tu'd uni gun 'kosha te/ mo ki tom 'boron
mo,

dhali uni kun ta pa ki pa mo tani dhukina a'di 'pen
bwa 'te/ mo be.

54 A'di wothki çinqkinam piti ka Israyiil mo,
mmoka momiimiim piti e mo be,

55 me'd gwo jin okina a'di ibabam bana mo be,
eya Ibrahiim dhali iya/m piti ki sule/ mo.

⁵⁶ Dhala Mariyam çä'bki'd mo nyakki a'di me'da ppe 'kupi kwara mo dhali dok pam piti ka nyaŋ'ko'd mo be.

*Mojin Dhodhuwa Yohaanjin Mii'da Mii ki Yi'de/
mo*

⁵⁷ Dhali mo pu'dki'd mo goma Ilisabaat mmodho'th mo be dhali a'di ki dhodha 'ci jin ta ya/ mo. ⁵⁸ Dhali imannyak 'kom piti dhala bas piti cikki gwo ki Tapa ṭorki dhan miim piti e a'di yim mo dhali uni 'kunykina bwa mo nyakka yim mo be. ⁵⁹ Dhali ka cim 'koni pekwara mo tani uni pu'dkin mo mmo'citha/ 'ciya munyjal yis mo, dhali uni mini 'taki yer a'di gway ka Sakariyya 'ko'di gway gi com mo, ⁶⁰ hili kum piti o gwo mo ki: Yisa wakana. A'di minu yuk gway ka Yohaan mo be. ⁶¹ Dhali uni o a'di yim gwo mo ki: Abas piniŋ kamu/ yisa yuku ki gway gi wakan mo be. ⁶² Dhali uni ci a'di jamas mii mo gom com mo mmo/o ki a'di minu yuk kata mo? ⁶³ Dhali a'di dotki uni cwam ba'd is mo jin gwaju ka 'dinjkilan dham mo mmo'kwar to mo dhali a'di 'kwarki'd ki: Gway piti ka Yohaan mo be. Dhali uni 'baar mo merkin mo be. ⁶⁴ Dhali ki jahanne/ 'twam piti ka'dki'd mo dhala le'd piti 'cukki'd mo dhali a'di oki gwo mo mmo'bora Arumgimis bwa i is mo be. ⁶⁵ Dhali mon̄ko/ is pu'dki'd apowa ris imannyak 'kom buni mo. Dhali aris to gwansan 'kokunu mo mmo/o ki lala'th mo e bampa/ 'baar mo gi paŋ 'kuwosh gi Pa Yahuudiyya mo be. ⁶⁶ Dhali aris uni kun cikki uni mo tani dhuki uni eya dum buni mo dhali o gwo mo ki: A'ci yan midi ta ata mo? Haali/ me'd gi Tapa di'd e a'di mo be.

Gwo ma Sakariyya jin Ona A'di Is mo

⁶⁷ Dhali ababam piti ka Sakariyya 'tu'dkunu mo ki Shi/in Dheleladhelel mo dhali o gwo is mo mmo/o ki:

⁶⁸ Mom'bor mii e Tapa Arumgimis gi 'Kwani ma Israyiil mo,
haali/ a'di yayi'd mo mmobuṭ mo dhali mmowan
'kwanim piti 'ba/ mo be.

⁶⁹ Dhali a'di ki 'de'k ce gi mowoth gom ana mo,
e gu'b gi ciŋkinam piti ka Dawuu'd mo.

⁷⁰ Me'd gwo jin okina a'di ki 'twa/ gi imançι gwo
ma Arumgimis kadhamo/ mo kun ƙogu mo
'peni kadhamo/ mo,

⁷¹ ki ana minu woth mo 'peni 'kup bana mo,
dhali 'peni me'd ga ris uni gun shi/i ana i e mo,

⁷² mmo'baar momiimiim piti gun onu is mo gom
ibabam bana mo,
dhali mmoka gwom piti e jin gamu me'd jin ƙogu
mo.

⁷³ Gwo yan jin ona a'di is jin thula a'di ababam
bana ka Ibrahiim me'da po/ mo,

⁷⁴ mmoçι ana mony'cuƙ mo 'peni me'd gi uni gun
ta 'kup ki ana mo,
ki ana mina mii a'di to mo ki dar gi monƙo/ is mo
be,

⁷⁵ e mo gi ƙo/uwa ƙo/ mo dhali e mo ma ƙar/e
mo ibwambori a'di mo ka cimi 'baar mo gi
mon'koki/em bana mo.

⁷⁶ Dhali /e jin tana 'ci mo, /e minu yuk ka mançι
gwo ma Arumgimis jin Cayaa/ e ki Ca mo,
haali/ /e mini ya ibwambori Tapa mo dhali thoson
a'di bway mo be,

⁷⁷ mmoči mo jin mishu mowoth bana mo e
 'kwanim piti mo,
 dhali e modhal miinthus buni 'pen mo be.
⁷⁸ Ka du gi momiimii ma Arumgimis bana mo,
 ka tee mini kush mo mo apo/ ana 'peni momis mo,
⁷⁹ mmoči moŋkush e uni gwansan gun 'kokin mo
 e mondthurumi'd mo dhali eya la gi mowu
 mo,
 mmoshu sho'k bana bway mo e bway gi monku'th
 is mo be.
⁸⁰ Dhali a'ci ca'd mo dhali a'di 'bitha is mo e shi/in
 mo dhali a'di diki'd e mombwaasho mo ntaga tee
 jin ṭoru a'di eya tente/ e 'Kwani ma Israyiil mo be.

2

Mondho'th ma Yesus mo be

¹ Dhali ka cim gwansan tani gwoŋkan hashu
 mo 'pena Ughusthus Kaysar ki aris 'kwaniny'ceshi
 'baar mo minu mii 'kwar gway buni mo. ² A'di
 ta mo gi 'kwaru gway jin ṭwa/a/ jin miikunu ka
 Kiriniyuus ta'da mudhiir gi Pan Suriyya mo be.
³ Dhali uni 'baar mo iiki bway pu bunij gana/
 mo ki she/ ki she/ mo mmo'kwar gway buni mo
 be. ⁴ Dhala Yuusup yaki'd mo si'da/ 'peni Pany
 Jaliil mo. A'di yaki'd mo 'peni Pa Naasira em
 Bampa/Yahuudiyya mo em Pan Dawuu'd jin yuku
 ka Beetlaham si'da/ haali/ a'di ta 'kwani gi gu'b ma
 Dawuu'd mo dhali awak ma Dawuu'd mo be. ⁵ A'di
 yaki'd mo mmo'kwar gway ki is piti mo uni ka
 Mariyam jin ta a'di jin onu a'di ki bu'th mo, dhali
 a'di si'da/ cana bwa mo be. ⁶ Dhali ki uni 'kokin
 mo imun mo tani acim pu'dki'd mo jin mina a'di
 dho'th mo. ⁷ Dhali ayim dho'thki'da bwa nyaram

piti jin ta ya/ mo. Dhali a'di ki 'tam a'di is ki burrinye/ dhali 'thi a'di eya kak bip mo haali/ mo piyi'd gom uni e gu'b yilkina/ mo be.

Imanhil Ka'bal dhali Iman'doyu Gwo mo

⁸ Dhali e bampa/ yansan ki mon'thiny mo tani imanhil ka'bal 'kona pije/ mmohil ka'bal buni mo be. ⁹ Dhala man'doyu gwo gi Tapa piki uni i is mo dhali monyca gi Tapa 'twaki mo mo e isi uni mo dhali uni ko/kina ko/ is kagahara mo be. ¹⁰ Dhala man'doyu gwo ki o uni gwo mo ki: Dhalku/ is ki ko/ mo ma, haali/ aha/ guyina um gwom 'boro'd dhali gwo mmo'bor um bwa kagahara mo jin midi di goma ris 'kwani 'baar mo. ¹¹ Haali/ ka tee yansan mo tani Amanwo th | jin ta Tapa Kristhos a'di dho'thkunu mo gom um e Pan Dawuu'd mo be. ¹² Dhali ki jamas mii yan mo tani a'di mina umi nyith a'di mo be. Um mini gama nja/ 'tamkunu is ki burrinye/ mo dhali mmo/isha kak bip mo be. ¹³ Dhali ise/ iman'doyu gwon tiya ka ris ris 'peni momis nyakki 'ko ka man'doyu gwo mo be. Uni manjana Arumgimis mo dhali o gwo mo ki:

¹⁴ Monyca ma Arumgimis isi momis mo,
dhali moŋku'th is e mony'cesh e bwan 'kwani gun
'bora a'di bwa i is mo.

¹⁵ Dhali ki iman'doyu gwo dokkin mo 'peni uni imomis ka nyan'ko'd mo tani imanhil ka'bal o gwo ka rem 'kup ki: Dhalki ana iina mo shwane/ e Pam Beetlaham dhali par to yan e jin yayi'd jin ṭora Tapa ana mo. ¹⁶ Dhali uni iikin mo ise/ tani gamkina Mariyam dhala Yuusup dhali ara nja/ mmo/isha kak bip mo be. ¹⁷ Dhali ki uni parki a'di e mo tani uni ṭori gwo jin cikkina uni mo goma 'ci yan

mo be. ¹⁸ Dhala ris 'kwani gun cikki a'di mo tani meren ki gwo gwansan gun ona imanhil ƙa'bal uni mo be. ¹⁹ Hila Mariyam a'di di'd mo mmodhu gwo gwansan mo mmokulum uni eya dum piti mo be. ²⁰ Dhali imanhil ƙa'bal dokkin ka nyan'ko'd mo mmokara Arumgimis ki ca mo, dhali manki a'di mo goma ris to gun ciikkina uni mo dhali kun mishkina uni mo me'd ji gi onu uni mo be.

*Mo jin Çinuwa Yesus ka Arumgimis e Gu'b gi
Mondheleladhelel mo*

²¹ Dhali ki mo thimi'd mo ka cim pekwara mo tani ki a'di 'cithkunuwa munyal yis piti mo tani a'di yerkunu gway ka Yesus mo, gway jin cikin ma man'doyu gwo mo ntwa/a/ ki a'di 'kokunu mo mmobwaa mo e bwa mo be.

²² Dhali ki mo pu'dki'd mo gom mondhelel is buni mo isi ki gwoŋkan ma Musa jin çinu mo tani uni suski a'di mo e Pa Urushaliim mo mmoci a'di ki Tapa mo ²³ (me'd gwo jin 'kwarkunu mo e gwoŋkan gi Tapa jin çinu mo ki: Aris uniŋ gwath ka 'dete/'dete/kun ƙa'dki bwan dho'th mo tani uni minu yuk gway ki uni kun dhelein mo gom Tapa mo.) ²⁴ Dhali uni suski a'di mo si'da/ mmomii to mmo'citha/ basa 'cesh mo isi me'd gwo jin okina gwoŋkan gi Tapa jin çinu mo ki bimbir gurko/ su/ walla gurko/ kun bapani su/ mo be. ²⁵ Dhali wathi/ diki'd mo e Pa Urushaliim jin yuŋu gway ka Simaan dhali wathi/ yan ta a'din ƙar/e mo dhali ta a'din gayiin mo a'di jin çorki momalas gi 'Kwani ma Israyiil mo dhali Shi/in Dheleladhelel diki'da po/ a'di mo be. ²⁶ Dhali a'di ṭorkunu a'di eya tente/ mo ki Shi/in Dheleladhelel mo ki a'di midi 'taki diki wu mo ntwa/a/ ki a'di diki par Tapa jin ta'da

Kristhos e mo be. ²⁷ Dhali a'di shi/inkunu mo ki Shi/in mo tani a'di pu'dki'd mo e gu'b gi mondhele-ladhelel mo. Dhali ki com dhali kum suskina 'ci jin ta'da Yesus mo tani mmomii a'di me'd isi mii gi gwoŋkan jin cinu mo tani ²⁸ a'di bu'th a'di mo 'ko'da bim piti mo dhali 'bora Arumgimis bwa i is mo dhali o gwo mo ki:

²⁹ Tapa, dhalki ćin̄kinam pini ya'd mo ki moŋku'th is mo ma, isi ki gwom pini mo,

³⁰ haali/ em pem parki bway gi mowoth pini e mo

³¹ a'di jin thosonkina /e mo e buŋ'kus gi 'kwani 'baar mo,

³² moŋkush yan mmo'cee eya tente/ gom 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo

dhali gom monyca gom 'Kwanim pini ma Israyil mo.

³³ Dhali com dhali kum uni merkin mo gom gwo yan jin okina a'di gom a'di mo. ³⁴ Dhala Simaan 'bor uni mii mo dhali owa Mariyam jin ta kum gwo mo ki:

Hili mo mo ma, a'ci yan karkunu mo gom ku gi ta'kkina mo dhali mmocu 'Kwani ma Israyil ka ris mo,

dhali gom jamas mii ćaan jin okunu gwo mo apo/ a'di mo tani

³⁵ (dhali gandala turga/ midi suka ķashiram pini mo si'da/)

ki gwo kun kulumu ka ris eya du mo minu ṭor eya tente/ mo.

³⁶ Dhali ayima 'bomiŋ kamu/ diki'd mo jin ta'da Hanna mo. A'di ta 'bwa/ ma ɻanu/iil mo 'pena wak ma Ashiir mo. Ayim a'di caki'd ki yil kagahara mo dhali a'di ća'bki'd mo nyakka katħim piti mo ki yil pesu/ mo 'peni yil jin dina a'di ki nyaraŋ gana/

mo ³⁷ dhala yim wun ma kathim piti mo dhali a'di di'd kan ntagi yil issi* donjon i'ce'dka donjon apo/ mo be. Dhala yim diki ya mo 'peni gu'b gi mondheleladhelel mo mmoluŋ luŋ mo ki moŋga/ to mo dhali mmo'tho mo ki mon'thin y mo dhali ki montee ilu/ mo be. ³⁸ Dhali ki mo warki'd mo ka tente/ yan mo tan i ayim pu'dki'd mo dhali 'bora Arumgimis bwa i is mo dhali mmo/o gwo mo gom a'di gom uni 'baar mo kun 'kokin mo mmohil gom mowan 'ba/ gi Pa Urushaliim mo.

Mondok jin Doka Uni ka Nyan'ko'd e Pa Naasira mo

³⁹ Dhali ki uni 'baarkina ris to mii mo me'd isi ki gwoŋkan gi Tapa jin c̄inu mo tan i uni dok̄kin ka nyan'ko'd mo e Pany Jaliil mo e 'peŋkuman bampam buniŋ gana/ mo e Pa Naasira mo. ⁴⁰ Dhali a'ci ca'd mo dhali 'bidhu is mo dhali 'tu'du mo ki moyuk̄ mo. Dhala 'the ma Arumgimis ća'bki'da po/ a'di mo be.

Yesus jin Ta Ari Washan Diki'd e Gu'b gi Mondheleladhelel mo be.

⁴¹ Dhali com dhali kum uni ii kin isa yempa/ e Pa Urushaliim mo ki yil mo gom Mompe'kupanyolos mo be. ⁴² Dhali ki a'di 'kona yili 'kume'd i'ce'dka su/ mo tan i uni ii kin mo me'd isi mii jin miinu mo be. ⁴³ Dhali ki Mompe'kupanyolos 'baarki'd mo tan i me'd jin dok̄kina uni bway pa mo tan i Yesus jin ta'da 'ci a'di ca'bki'd mo ɳ'ko'di uni mo e Pa Urushaliim mo. Com dhali kum 'koki mish a'di mo, ⁴⁴ hili uni toshkin ki a'di midi di i bwaj 'kwani mo tan i uni ii kin ka tee ii yan mo dhali uni ɳapki a'di mo e bwaj 'kwani ma bas buni mo dhali

* **2:37** arba wa tamanaiin

'kwani kun misha uni mo. ⁴⁵ Dhali ki uni 'koki gam a'di mo tani uni dokkin ka nyan'ko'd mo e Pa Urushaliim mo dhali ḥap a'di mo. ⁴⁶ 'Ko'da cim kwara mo tani uni gamki a'di mo e gu'b gi mondheleladhelel mo mmoča'b mo e bwam imantor gwo mo mmocik gwo 'peni uni mo dhali mmodot uni gwondoł mo. ⁴⁷ Dhali aris uni kun cił a'di mo tani uni merkin mo gom a'di mo mmomisha a'di gwo 'ban mo dhali gwonthok piti mo be. ⁴⁸ Dhali ki uni parki a'di e mo tani uni merkin mo dhali ata'dam piti ki o a'di gwo mo ki: Ya/um, atinta miina/e aman wakan mo? Hili mo mo ma. Babam pini dhali aha/, aman ḥapkina /e ki mo/anan is mo be. ⁴⁹ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Atinta ḥapkina um aha/ mo? A/'kona um ki mish mo mowa ki aha/ mina mii di e gu'b ma Babam pem mo? ⁵⁰ Dhali uni mol gwom piti 'ban jin ona a'di uni mo be. ⁵¹ Dhali a'di ya'd ka lungu'b nyakki uni mo dhali pu'd mo e Pa Naasira mo dhali a'di haki gwom buni e mo, dhali ata'dam piti a'di kulumki'da ris to gwansan eya dum piti mo be.

⁵² Dhala Yesus maru moyuk is mo dhali a'di 'tuntilkina bunqwar is mo dhali ki yil mo, dhali ka 'the ma Arumgimis mo dhali ki jinj 'kwani mo be.

3

Gwo jin Cin ma Yohaan jin Ta'da Manmiiya Mii ki Yi'de/mo

¹ Dhali ki yil ta'da ḫarpa'c mo tani jin takin ma Thibariyuus Kaysar amalik mo tani Punthi Bilaatus ta'da mudhiir gi Pa Yahuudiyya mo dhala Hiroodus ta'da ra/iis rub gi Pany Jaliil mo dhala akam piti ka ḫilibbus jin ta'da ra/iis rub

gi Pa Ithuriyya mo dhala aTarakuniit^{is} mo dhali Lisaniyuu^s ta'da ra/iis rub gi Pa Abiliyya mo be.

² Dhali ki mo jin tan ma Hannaan dhala Kayaapa igasiis kun can mo tani Gwo ma Arumgimis pu'dki'd mo eya Yohaan mo a'di jin ta ya/ ma Sakariyya em bwaasho mo be. ³ Dhali a'di ya'd mo e mo 'baar mo ka kukul is mo e Pa Uurdun mo mmoci gwo gom mo jin minu miiya mii ki yi'de/ mo dhali mmorica du is mo gom gwo gi miinthus jin minu gwam 'kwani mo. ⁴ Me'd gwo jin 'kwarkunu mo e bwaj gwo ma Ishaya jin ta'da manci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo ki:

'Twa/ gi jan tal 'de/ mmocuu gwo em bwaasho ki:
Thosoni bway gi Tapa mo ma,
kari bway piti ka kar/e mo.

⁵ Aris embul wosh mo ka 'dete/ 'dete/ mo tani minu 'tu'd mo
dhali aris wosha turga/ ka 'dete/ 'dete/ mo dhali
aris wosh minu dhu ki gwa'di 'baar mo,
dhali bwaya kolga/ minu dhu ka kar/e mo,
dhali bway kun kokorakokor mo tani mini 'ticila/
'ticil mo be,

⁶ dhali aris bunjwar isi 'baar mo mini par bway
mowoth^h ma Arumgimis e mo be.

⁷ Dhali a'di o gwo wakan si'da/ eya waambuhany 'kwani mo kun pu'dkin mo e mo jin minu miiya mii ki yi'de/ ki a'di mo ki: Um ucin tasha/ mo. Kaja rum um ki gwo mo mmoso mo 'pena nyor jin midi pu'du/ mo? ⁸ Dhodhi maman gana/ mo ma, kun mini ha me'd ki mo jin rijuwa du is mo dhali dhalku/ ki tel gwo 'pen mo mmo/o e is bum ki: Aman tana ga Ibrahiim jin ta'da babam bam mo, haali/ aha/ tora um gwo mo ka: Arumgimis mishi

wosh gwansan war mo ki uçi goma Ibrahiim mo.
⁹ Me'd gi shwane/ athurmany a'di 'thikunu mo hila/ eya birman cwa mo, ka ris cwa 'baar mo ka 'detę/ 'detę/ wakan kun 'koki dho'th mamana 'borga/ mo tani minu jep ka 'cesh mo dhali minu ta'k mo e o'd mo be.

¹⁰ Dhala waambuhany 'kwani dotki a'di gwo mo ki: Haali/ a'di wakan mo tani aman mina miiya tinta mo? ¹¹ Dhali a'di thokki uni gwo mo ki: A'di jin ta gi burrinyen 'thami su/ mo tani dhalki a'di kwa/ a'di bwa mo ki a'di jin dara'd mo. Dhali a'di jin ta'd gi tonę/ mo tani dhalki a'di mii'd wakan si'da/ mo ma. ¹² Dhali imantera thulpa/ si'da/ pu'dkin mo e mo jin miinuwa mii ki yi'de/ mo ki uni minu mii mo be dhali uni o a'di gwo mo ki: Manṭor gwo, aman mina miiya tinta mo? ¹³ Dhali a'di ki thok uni gwo mo ki: Dhalku/ to ki ter mmo'ce'da po/ mo dok/e, jasi a'di jin ṭorkunu um mo. ¹⁴ Dhali i/askar si'da/ dotki a'di gwo mo si'da/ ki: Aman mina miiya tinta mo? Dhali a'di ki thok uni gwo mo ki: Dhalku/ to ki dil 'peni jaŋ kamun 'de/ ki mombujur mo walla ki gwonthus jin 'ce'du 'te/ apo/ mo dhali kapi mo ma ki to kun gama um ki ji miina um to mo.

¹⁵ Me'd jin 'kokina 'kwani mo mmocora çor mo dhali aris 'kwani dotki gwo mo eya dum buni mo isi gwo goma Yohaan mo wakki/ a'di wari ita'da Krishhos mo. ¹⁶ Yohaan thokki uni 'baar mo gwo mo ki: Aha/ miikina um ki yi'de/ mo tani hili a'di jin ca'd ki aha/ ki caŋ gana/ mo midi yayu/ mo be. Dhali wačkana ppam piti mo tani aha/ dinaki ha me'd mo mmo'cuk uni mo. A'di midi mii um ki Shi/in Dheleladhelel mo dhali ki o'd mo be.

¹⁷ Dhali ton 'dash tonj kar shem piti di'd mme'd mo mmmodhelel ja'dam piti mo dhali mmotul emen is mo e themes piti mo hila 'pi'b mina a'di ci'th ki o'd jin moli us mo be.

¹⁸ Wakan a'di malaski'da malas ka ris mo mmoci gwom 'boro'd ki 'kwani mo be. ¹⁹ Hila Hiroodus jin ta'da ra/iis rub mo tani a'di jin nyo/kina a'di ki gwo mo goma Hirodiyya, ash ma kam piti mo, dhali goma ris tonthus kun miikin ma Hiroodus mo si'da/, ²⁰ mmomarkina a'di uni isi 'baar mo tani a'di ki kara Yohaana sijin mo be.

Mo jin Miinuwa Yesus ki Yi'de/mo

²¹ Dhali ka ris 'kwani 'baar mo 'kokin mo mmomii ki yi'de/ mo tani dhala Yesus si'da/ ki a'di miikunu ki yi'de/ mo tani dhali di'd mmo'tho mo tani momis ka'dki'd mo be ²² dhali Shi/in Dhelelad-helel thulki'di a'di mo mmobu'th jamas gi bunqwar mo mmowa e ki gurko/ mo, dhali 'twa/yayi'd 'peni momis mo mmo/o gwo mo ki: /e ta Ya/m pem jin enka/ mo. Ki /e mo tani aha/ 'bora bwa mo be.

Mo jin Beledhu Gwo mo goma Yesus mo be

²³ Dhala Yesus ki a'di telki mii ma tu'c piti 'pen mo tani a'di 'kona yili iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo. Mmotana a'di ya/ ma Yuusup mo (me'd jin toshu kan mo) jin ta ya/ ma Hali mo ²⁴ dhali jin ta ya/ ma Matthaat mo dhali jin ta ya/ ma Lawi mo dhali jin ta ya/ ma Melki mo dhali jin ta ya/ ma Yanna mo dhali jin ta ya/ ma Yuusup mo, ²⁵ dhali jin ta ya/ ma Mattaathiya mo dhali jin ta ya/ ma Aamuus mo dhali jin ta ya/ ma Nahum mo dhali jin ta ya/ ma Hasli mo dhali jin ta ya/ ma Najaay mo, ²⁶ dhali jin ta ya/ ma Ma/aath mo dhali jin ta ya/

ma Mattaathiya mo dhali jin ta ya/ ma Shim/i mo dhali jin ta ya/ ma Yuusup mo dhali jin ta ya/ ma Yahuusa mo, ²⁷ dhali jin ta ya/ ma Yuhanna mo dhali jin ta ya/ ma Risa mo, dhali jin ta ya/ ma Sarubbaabil mo dhali jin ta ya/ ma Sha/alti/iil mo dhali jin ta ya/ ma Niri mo, ²⁸ dhali jin ta ya/ ma Melki mo dhali jin ta ya/ ma Addi mo dhali jin ta ya/ ma Gusam mo dhali jin ta ya/ ma Elmudaam mo dhali jin ta ya/ ma Iir mo, ²⁹ dhali jin ta ya/ ma Yuusi mo dhali jin ta ya/ ma Eli/aasar mo dhali jin ta ya/ ma Yuriim mo dhali jin ta ya/ ma Matthaat mo dhali jin ta ya/ ma Lawi mo, ³⁰ dhali jin ta ya/ ma Shim/uun mo dhali jin ta ya/ ma Yahuusa mo dhali jin ta ya/ ma Yuusup mo dhali jin ta ya/ ma Yunaan mo dhali jin ta ya/ ma Eliyagiim mo, ³¹ dhali jin ta ya/ ma Malaya mo dhali jin ta ya/ ma Menaan mo dhali jin ta ya/ ma Mattatha mo dhali jin ta ya/ ma Nathaan mo dhali jin ta ya/ ma Dawuu'd mo, ³² dhali jin ta ya/ ma Yassa mo dhali jin ta ya/ ma Ubiid mo dhali jin ta ya/ ma Bu/as mo dhali jin ta ya/ ma Salmuun mo dhali jin ta ya/ ma Nahshuun mo, ³³ dhali jin ta ya/ ma Aminadaab mo dhali jin ta ya/ ma Araam mo dhali jin ta ya/ ma Hasruun mo dhali jin ta ya/ ma Paaris mo dhali jin ta ya/ ma Yahuusa mo, ³⁴ dhali jin ta ya/ ma Yakuub mo dhali jin ta ya/ ma Is/hak mo dhali jin ta ya/ ma Ibrahiim mo dhali jin ta ya/ ma Taarah mo dhali jin ta ya/ ma Nahur mo, ³⁵ dhali jin ta ya/ ma Saruuj mo dhali jin ta ya/ ma Ra/u mo dhali jin ta ya/ ma Paalaj mo dhali jin ta ya/ ma Aabir mo dhali jin ta ya/ ma Shaalah mo, ³⁶ dhali jin ta ya/ ma Giinaan mo dhali jin ta ya/ ma Arpakshaad

mo dhali jin ta ya/ ma Saam mo dhali jin ta ya/ ma Nuuh mo dhali jin ta ya/ ma Laamak mo, ³⁷ dhali jin ta ya/ ma Maṭushaalah mo dhali jin ta ya/ ma Aknuuk̄ mo dhali jin ta ya/ ma Yaarid mo dhali jin ta ya/ ma Mahlal/iil mo dhali jin ta ya/ ma Giinaan mo, ³⁸ dhali jin ta ya/ ma Anuush mo dhali jin ta ya/ ma Shit̄ mo dhali jin ta ya/ ma Aadam mo dhali jin ta ya/ ma Arumgimis mo be.

4

Mo gi Paluwa Yesus mo

¹ Dhala Yesus 'tu'dkunu mo ki Shi/in Dhele-ladhelel mo dhali dokki'd ka nyan'ko'd mo 'peni Yi'deŋ Kumma/ Uurdun mo dhali a'di ura Shi/in mo ka pije/ mo. ² Dhali a'di diki'd em bwaasho ka cim ma issu/ mo dhali palkina tapa ma ruma 'cesh mo be. Dhali a'di diki shwa tonj kamu/ mo eya cim gwansan mo. Dhali ka cim 'baarkin mo tani a'di 'koshkina te/ mo be. ³ Dhali tapa ma ruma 'cesh ki o a'di gwo mo ki: Wakki/ /e ta Ya/ ma Arumgimis mo tani ɺani wosh yansan gwo mo ma, mmowar ki maa mo. ⁴ Dhala Yesus thok̄ a'di gwo mo ki: A'di 'kwarkunu mo ki: Wathi/midi diki çab̄ mo ki e mo gom jasi tonte/ 'te/ mo. ⁵ Dhali tapa ma ruma 'cesh ki sus a'di ki mis mo dhali tor a'di aris 'peŋkuman bampa/ gi mony'cesh mo, ki e 'kamu'thki'd mo hila/ mo tani ⁶ dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: E/e mo tani aha/ mina ci /e aris moshirr gwansani 'baar mo dhali monycam buni mo. Haali/ uni ɺikunu aha/ mo dhali aha/ ɺikina uni gwansan kun oyaa/ bwa mo be. ⁷ Wakki/ /e mini luŋ aha/ kan mo tani uni 'baar mo mini ta kum pini mo be. ⁸ Dhala

Yesus thok a'di gwo mo ki: A'di 'kwarkunu mo be ki:

/E mini lun Tapa Arumgimis pini mo,
dhali a'di a'di 'de/ mo tani a'di imina /e mmii to mo
be.

⁹ Dhali a'di ki sus a'di mo e Pa Urushaliim mo dhali
a'di ki kar a'di e 'kupan gu'b gi mondheleladhele
mo dhali o a'di gwo mo ki: Wakki/ /e ta Ya/ ma
Arumgimis mo tani biti is pini ka 'cesh mo ma
'peni mahan mo, ¹⁰ haali/ a'di 'kwarkunu mo ki:
A'di midi hash iman'doyu gwom piti mo mmokan
gwo gom /e mo dhali mmoji /e mo,

¹¹ dhali,

E me'd buni mo tani uni mini 'de'k /e mo,
isi ciki/ ki /e mina sho'k pini diki torosh apo/ wosh
mo be.

¹² Dhala Yesus thokki a'di gwo mo ki: A'di okunu
mo ki: / e mini dhalku/ ki pal Tapa Arumgimis
pini mo. ¹³ Dhali ki tapa ma ruma 'cesh 'baarki
mompal piti mo tani a'di yaki'd mo 'peni a'di mo
ntagi embula 'borga/ mo be.

Yesus Telki Mii ma Tu'c Piti 'Pen mo

¹⁴ Dhala Yesus dokki'd mo ka nyan'ko'd ki
mom'bi'th gi Shi/in mo e Pany Jaliil mo dhali gwo
gom a'di yaki'd ki lala'th mo eya ris bampa/ 'baar
mo kun 'kon ki jin 'kam mo be. ¹⁵ Dhali a'di torki
gwo mo e gu'b gi montul is buni mo dhali a'di
karkin ma ris 'kwani 'baar ki ca mo.

Yesus A'di Wakkunu mo e Pa Naasira mo

¹⁶ Dhali a'di pu'dki'd mo e Pa Naasira mo e mo
jin thipkunu a'di mo. Dhali a'di yaki'd mo e gu'b
jin tulu is mo, me'd miim piti jin miikina a'di mo,
ka cim ma pesu/ mo. Dhali a'di doshki'd ki mis mo

dhali deñ gwo e mo. ¹⁷ Dhali a'di çikunu awarka/ gi gwo ma mançi gwo ma Arumgimis kadhamo/ jin ta'da Ishaya mo. A'di ka'dki'da warka/ mo dhali gam mo jin 'kwarkunu gwo nycine/ mo ki:

¹⁸ Shi/in gi Tapa a'di diki'da po/ aha/ mo, haali/ a'di 'koshki aha/ is ki monyca mo mmoci gwom 'boro'd mo gom uni gun hatha'ko'd mo.

A'di hashki aha/ mo mmobah eya tente/ mo mo jin 'cuku uni gwansan kun tana habuus mo, dhali mmoka'd uni e mo uni gun tana ja'da/ mo mmomish mo mo,

dhali mmodhu uni gwansan ki 'kus mo, uni gun 'cwarkunu mo be,

¹⁹ mmobah eya tente/ yil jin kwanyu mo gom Tapa mo.

²⁰ Dhali a'di mu'thki'da warka/ mo dhali ci a'di ka nyan'ko'd mo e a'di jin doshki'd mo mmomii to mo dhali a'di ça'bki'da 'cesh mo. Dhali aris e gi 'kwani kun 'kon e gu'b gi montul is mo tani dhoro'thquina po/ a'di mo be. ²¹ Dhali a'di ȣelki gwo 'pen mo dhali mmo/o uni gwo mo ki: Shwane/ Gwo ma Arumgimis yan jin 'kwarkunu mo tani a'di thimkunu mo e bwany'cem bum mo mmocik mo be. ²² Dhali aris 'kwani 'baar mo o gwo ki 'bore/ gom a'di mo dhali mer mo gom gwo ma 'the kun pikin mo 'peni 'twam piti mo. Dhali uni o gwo mo ki: A'di diki ta Ya/ ma Yuusup mo 'taa? ²³ Dhali a'di ki thok uni gwo mo ki: Ka jin gana/ um mini thok aha/ gwo mo 'peni gwoñ gwar ka 'bi'th/e ki: /e jin tana hakiim mo tani waçi is pini mo ma. Gwo jin cika aman mo gom miim pini jin miikina /e mo e Pañ Kapranahuum mo tani miiyi a'di si'da/ mmahan mo e bampam pinij gana/ mo ma.

²⁴ Dhali a'di thok uni gwo mo ki: Ka jin̄ gana/ aha/ ona um gwo mo ki: amanç̄i gwo ma Arumgimis kadhamon̄j kamu/ yisa mishu bu'th mo e bampam pitin̄ gana/ mo. ²⁵ Dhali hili e gwoñ̄ gana/ mo tani aha/ ḥora um gwo mo ki up ka ris kun wuna ikath̄ 'kokin mo ka ris e 'Kwani ma Israyiil mo ka tee ma Iliyya mo, ki momis dar ga sho'k mo ki yili kwara mo dhali ka ppe 'kupi pe'de/ mo dhali adhan ṭe/ pu'dki'd mo apo/ mony'ceshi 'baar mo. ²⁶ Dhali Iliyya yisa hashkunu mo e jan ṭal 'deñ̄ kamu/ 'peni uni mo yisa, hili jasi e a'di jin di'd e Pan Sarpa mo e Bampa/ gi Pan Saydaa/ mo eya 'bom jin wun ma kath̄ mo be. ²⁷ Dhali e mun mo tani 'kwani 'kon ka ris kun 'kosha monthus mo e 'Kwani ma Israyiil mo ka tee jin tan ma Aliisha amanç̄i gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo dhali jan 'deñ̄ kamu/ 'peni uni yisa dhelelki'd mo yisa, hili jasa Nimaan gi Pan Suriyya mo be. ²⁸ Dhali ki uni cik̄ki gwo yansan mo tani aris 'kwani gi gu'b gi montul isi 'baar mo 'tu'dkunu mo ka nyor mo be. ²⁹ Dhali uni cuki mis mo dhali kar a'di 'pen ka pije/ mo 'peni 'penkuman bampa/ mo dhali sus a'di mo eya liman 'twa/ wosh e mo jin nyan̄kunu 'penkuman pam buni mo, ki uni mini 'taki bel a'di ka 'cesh ka luŋgu'b mo be. ³⁰ Hili mmoyakina a'di ki yampe mo e bwam uni mo tani a'di yaki'd mo.

Wathi/jin Bu'thkin ma Rum Thus jin Nyo/o'd mo

³¹ Dhali a'di pu'dki'd ka luŋgu'b mo e Panj Kapranahuum mo e 'penkuman pa gi Pany Jaliil mo. Dhali a'di ciki uni gwo mo ka cima pesu/ mo be. ³² Dhali uni merkin gom gwony çim piti jin çina a'di ki moshirr mo be. ³³ Dhali e gu'b montul

isi mun mo tani wathi/ diki'd jin ta'd ga rum thus jin nyo/o'd mo. Dhali a'di cuu gwo ka dhan 'twa/ jin caaca ki: ³⁴ Ahh. /e mini mii aman kata, Yesus gi Pa Naasira? /e pu'dkin mo mmo'ce'd am sho'k mo 'taa? Aha/ misha ki /e tana aja. /e ta jin 'de/ ma Arumgimis jin ƙogu mo. ³⁵ Hila Yesus ƙucurki a'di ki gwo mo mmo/o gwo mo ki: Ҫa'bi ki shwam mo, dhali piyi mo ma 'peni a'di mo. Dhali ka rum thus jin nyo/o'd biƙki a'di a'cesh mo e bwam uni mo tani a'di piki'd ka pije/ mo 'peni bwam a'di mo. A'di diki mii to shiyi'da kamu/ gom a'di mo. ³⁶ Dhali aris uni 'baar mo merkin mo dhali dot gwo ka rem 'kup mo ki: Gwo yan ta'da atinta mo? Haali/ ki moshirr mo dhali ki mom'bi'th mo tani a'di ƙanki'da rum thus kun nyo/on gwo mo dhali uni ii kin ka pije/ mo be. ³⁷ Dhali gwo gom a'di yaki'd ka pije/ eya ris mo 'baar mo e bampa/ kun 'kon ki jinj 'kam mo be.

*Mo jin Waç ma Yesus Amar ma Simaan jin Ta'da
'Bomi mo*

³⁸ Dhali a'di cuki mis mo dhali dhal gu'b gi montul is 'pen mo dhali ciç mo e gu'b ma Simaan mo. Dhali amar ma Simaan a'di 'ba'thki'd ki is jin 'batha'ba'th mo dhali uni ɳapki a'di goma yim mo be. ³⁹ Dhali a'di doshki'd e 'kup ma yim mo dhali ƙucur 'ba'th ki gwo mo, dhali 'ba'th dhalki'da yim 'pen mo. Dhali ki jahanne/ ayim cuki mis mo dhali miiki uni to mo be.

*Mo jin Waç ma Yesus 'Kwani ka Ris
Mom'pimpili/mo*

⁴⁰ Dhali ka tente/ yaki jis mo tani aris uni gwansan kun tan gi tiya kun 'bathan ki 'ba'th ki

she/ ki she/ mo tani uni kalki uni mo e a'di mo dhali a'di karki me'd piti apowa ris uni 'baar mo ka 'det_e/ 'det_e/ mo dhali waç uni mo be. ⁴¹ Wakan si'da/ arum thus pikin ka pije/ mo 'peni bwam uni ka ris mo mmocuu gwo mo ki: /e ta Ya/ ma Arumgimis mo. Dhali hili a'di kucurki uni ki gwo mo dhali a'di diki dhal uni bway mo mmowal 'twa/ mo haali/ uni mishkin ki a'di ta'da Krishhos mo be.

Yesus A'di Yaki'd mo Mmotan Bampa/ mo Mmoçi Gwo mo

⁴² Dhali ki mo ta montee mo tani a'di yaki'd mo dhali ya mo e mo jin dar ki 'kwani mo. Dhali 'kwani *ŋap* a'di mo dhali pu'd mo e a'di mo dhali uni ki non a'di mmoya mo 'peni uni mo be. ⁴³ Hili a'di o uni gwo mo ki: Aha/ mina mii ci gwom 'boro'd gom Bampa/ ma Arumgimis mo gom 'peñkuman bampan tiya mo si'da/ haali/ aha/ hashkunu mo gom 'pemen yan mo be. ⁴⁴ Dhali a'di çiki gwo mo e gu'b gi montul is gi 'Kwani Yahuudiyya mo be.

5

Mo gi Budhu Dhan To Yi'de/ ka Ris mo

¹ Ki 'kwani yap a'di ki is mo mmocik gwo ma Arumgimis mo tani a'di doshki'd ki mis mo eya al yi'de/ gi Pa Jannisaara_q mo. ² Dhali a'di parki'da kur yi'de/ e isu/ mo eya al mo. Hili imancesh to yi'de/ uni iikin ka pije/ mo 'peni uni mo dhali uni 'kokin mo mmolama 'thim buni mo be. ³ Dhali a'di seki'di bwam ma kur 'de/ mo a'di jin ta jim ma Simaan mo. A'di ki dot a'di mo mmokar a'di 'pen ka pije/ mo ari is 'peña gap mo. Dhali a'di çabki'da 'cesh mo dhali *tor* 'kwani gwo mo 'peni

bwam ma kur mo be. ⁴ Dhali ki a'di dakki gwo ḥor
 mo tani a'di ki owa Simaan gwo mo ki: Shorka
 kur e mon'kulu'd mo ma dhali dhala 'thim pini
 me'd ka 'cesh mo mmobu'th to mo. ⁵ Dhala Simaan
 thok a'di gwo mo ki: Tapa, aman miikina tu'c
 ki mon'thiny ilu/ 'baar mo tani dhali am 'konaki
 bu'th tonj kamu/ mo be. Dhali hili ki gwom pini
 mo tani aha/ mina dhala 'thi/ me'd ka 'cesh mo be.
⁶ Dhali ki uni miiki a'di yansan mo tani uni mushki
 to yi'de/ kun tana ris ka ris kagahara mo, dhali
 a'thim buni 'kokin mo mmodher bwa mo, ⁷ dhali
 uni wukki uni e ki me'd mo uni gun miina tu'c
 eya kura kamu/ mo mmo/iiyu/ mo dhali mmowoth
 uni mo. Dhali uni pu'dkin mo dhali uni 'tu'dkina
 kuri su/ mo. Wakan akur murkina yi'de/ilos mo
 be. ⁸ Hili ka Simaan Buterus parki a'di e mo tani
 a'di bitki'd e 'kupa'dupun ma Yesus mo mmo/o
 gwo mo ki: Yaku/ mo 'peni aha/ mo ma haali/ aha/
 tana wathi/ gi miinthus mo, ayy Tapa. ⁹ Haali/
 a'di merki'd mo dhali aris uni gwahan kun nyak
 'ko ki a'di mo mmobu'th to yi'de/ kun kalkina uni
 mo. ¹⁰ Dhali wakan si'da/aYakuub diki'd mo dhala
 Yohaan mo uni gun ta iya/ma Sabadi uni gun nyak
 to mii ka Simaan mo. Dhala Yesus ki owa Simaan
 gwo mo ki: Dhalku/is ki ko/ mo ma. 'Peni shwane/
 /e mini ta amancesh 'kwani ki gwo mo be. ¹¹ Dhali
 ki uni kalkina kur buni ka pije/ mo eya 'cesh mo
 tani uni dhalkina ris tom buni 'peni 'baar mo dhali
 bath a'di nsho'k mo be.

*Yesus A'di Dhelelki Wathi/jin 'Kosha Monthus Is
 mo*

¹² Ki a'di diki'd mo e 'peñkuman bampañ kamu/
 mo tani wathinj kamu/ diki'di mun jin tashkina

monthus mo. Dhali ki a'di parki'da Yesus e mo tani a'di biñki bwam/em piti a'cesh mo dhali ŋap a'di ki gwo mo ki: Tapa, wakki/ /e ona bwa mo tani /e mishi aha/ dhelel mo be. ¹³ Dhali a'di he'thi me'd piti mo dhali ta a'di is ki me'd mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ ona bwa mo be. Dheleli mo ma. Dhali ki jahanne/ monthus dhalki a'di 'pen mo be. ¹⁴ Dhali a'di kanki a'di gwo mo ki dhalku/ ki tor wathin 'deñ kamu/ gwo mo. Hili yayi mo ma dhali tor is pini ka gasiis mo dhali ci to mo gom buñgwar is pini jin dhelelki'd mo me'd gwoñkan jin qankin ma Musa mo haali/ a'di ta gwo jin nyo/a 'kwani mo be. ¹⁵ Dhali hili gwo yaki'd mo kagahara ka pije/ ki lala'th isi gom a'di mo, dhali awaambuhany 'kwani ka ris tulki is mo mmocik gwo 'peni a'di mo dhali ki uni minu waç mo 'peni 'ba'th buni ki she/ ki she/ mo. ¹⁶ Hili a'di sere'thi'd bway bwaasho mo dhali 'tho mo be.

Yesus A'di Waçki Wathi/jin Mutta/ Is Is mo

¹⁷ Dhali 'peni bwam ma cim 'de/ gwansan mo tani me'd jin çikina a'di gwo mo tani 'Kwani Parisiyiin 'kokin mo dhali imantor gwoñkan jin çinu mo 'kokin ki 'dishe/ mo, uni gun pu'dkin mo 'peni aris bampa/ 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ mo 'peni Pany Jaliil mo dhali 'peni Pa Yahuudiyya mo dhali 'peni Pa Urushaliim mo dhali mom'bi'th gi Tapa diki'da po/ a'di mo mmowaça waç mo be. ¹⁸ Dhali hili mo mo ma, 'kwani 'kokin mo mmohan wathinj kamu/ ka ci i e mo, a'di jin mutta/ is mo. Dhali uni ŋapki bway mo mmokal a'di bway bwan gu'b mo dhali mmo'thi a'di mbwambor ma Yesus mo tani ¹⁹ hili uni 'koki gam bway mo mmokal

a'di mo haali/ abuhany 'kwani caaca mo tani uni seki 'kuŋgu'b mo dhali uni ki thul a'di ka 'cesh ka cim piti i e mo ki embul shu'd e 'kuŋgu'b mo eya galany 'kwani mbwambor ma Yesus mo. ²⁰ Dhali ki a'di parki moŋgam gwo is buni e mo tani a'di o uni gwo mo ki: Wathi/, miinthus pini dhalkunu / e 'pen mo be. ²¹ Dhali iman'kwar to dhali 'Kwani Parisiyiin ṭelki gwo 'pen mo mmoodot gwo mo ki: Wathi/ yan ta'da ja sa/ jin walki gwo sor kan mo? Kaja a'di mishi dhal 'kwani miinthus buni 'pen mo? Hili jasi Arumgimis a'di 'de/ mo be. ²² Ka Yesus nyithki'd e gwondot buni mo tani a'di thokki uni gwo mo ki: Atinta idotkina um gwo eya dum bum kan mo? ²³ Mii jana i'ka'da mii mo, mmo/o gwo mo ki: Miinthus pini dhalkunu /e 'pen mo, walla mmo/o ki: Cuyi mis mo dhali ya ki sho'k mo? ²⁴ Hili ki um mini mish mo mo ki Ya/ gi 'Kwani ta gi moshirr mo e mony'cesh mo mmogwam miinthus gi 'kwani mo be - a'di ki o wathi/ jin mutta/ is gwo mo ki: Aha/ ona /e ki: Cuyi mis mo ma dhali 'deka cim pini dhali yayi bway pa mo. ²⁵ Dhali ki jahanne/ a'di cuki mis mo mbwambori uni mo dhali a'di ki bu'th a'di jin ishkina a'di 'ko'di cine/ mo dhali ya bway pa mo mmokara Arumgimis ki ca mo be. ²⁶ Dhali momer bu'th uni 'baar mo dhali uni karkina Arumgimis ki ca mo dhali uni 'tu'dkunu mo ki moŋko/ is mo mmo/o gwo mo ki: Ana mishkina to gun daka uli is mo shwane/.

Yesus Yukki'da Lawi mo

²⁷ 'Ko'di mii yansan mo tani a'di yaki'd ka pije/ mo dhali para mantera thulpa/ e mo. Gway piti yukü ka Lawi mo. A'di çabki'd mo e mo jin tera

a'diya thulpa/ mo. Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki:
Bathi aha/ m'pen mo ma. ²⁸ Dhali a'di dhalki'da
 aris tom piti 'peni 'baar mo dhali cu mis mo dhali
bath a'di isho'k mo be.

²⁹ Dhali Lawi ki miiya dhana yuk caaca gom
 a'di e gu'b piti mo be. Dhali a'di nyakki ça'b ki
 imanterea thulpa/ ka ris mo dhali kun tiya si'da/
 kun nyakki 'kowa tharabeesa nyakki uni mo be.

³⁰ Dhali 'Kwani Parisiyiin dhali iman'kwar tom
 buni miikina gumgum apo/ imancık a'di gwo mo
 mmo/o gwo mo ki: Atinta shwana /e to nyakki
 'kwani gun ta imanterea thulpa/ mo dhali nyakki
 'kwani gun ta imanmii miinthus kan mo? ³¹ Dhala
 Yesus thołki uni gwo mo ki: Uni gwansan kun
 'bora is mo tani uni mini mii 'kokki mii ta ga hakiim
 mo, hili uni gwansan kun 'ba'thkin mo be. ³² Aha/
 dinaki yayu/ mo mmoyuk 'kwani gun mii miinjkar/
 e mo hili mmoyuk uni gun mii miinthus mo mmor-
 ica du is mo be.

Gwondot jin Dotu mo gom To jin Ga/u mo

³³ Dhali uni thoł a'di gwo mo ki: Imancika
 Yohaan gwo uni ga/i to mo me'd ka ris mo dhali
 uni 'thokin mo dhali wakan miina imancık 'Kwani
 Parisiyiin gwo mo si'da/. Hili kum pini uni shwaki
 to mo dhali pi to mo. ³⁴ Dhala Yesus ki thoł uni
 gwo mo ki: Mina umi dhu yilkina/ kun yuku mo
 e momiimash ga/ to mo ka yiha/ ki wathinyaña'b
 di'd e bwam uni mo 'taa? ³⁵ Atee midi pu'du/
 mo ki wathinyaña'b susu mo ka pije/ 'peni uni
 mo tani dhali yan'ko'd uni ki ga/ to mo ka tee
 yansan mo be. ³⁶ A'di ki ḥor uni gwo mo ki gwom
 'bi'th/ e si'da/ ki: Wathin 'deñ kamu/ diki dher

burrinyen this mo dhali 'dap a'di apo/ burrinyen dhamo/ mo. Wakki/ a'di mii'd kan mo tani a'di midi dher jin this bwa mo dhali sharkin burrinyen this midi diki gam me'd ki jin dhamo/ mo be. ³⁷ Dhali wathin 'deñ kamu/ si'da/ diki kar yimana mura'th this apo/ yimana mura'th ƙucanja dhamo/ mo. Waƙki/ a'di mii'd kan mo tani yimana mura'th this midi 'twak ƙucanj i e mo dhali a'di midi gaça sho mo dhali ƙucanj minu 'ce'd sho'k mo be. ³⁸ Hili yimana mura'th this minu mii kar mo e ƙucanj this mo be. ³⁹ Dhali wathiñ kamu/ yisa di'da jin ona bwa mmopi yimana mura'th this mo 'ko'di a'di ki pi jin dhamo/ mo, haali/ a'di o gwo mo ki: Jin dhamo/ a'di 'bora'bor mo be.

6

Imancik Gwo Uni 'Ce'dki Pos ka Cim ma Pesu/ mo be

¹ Ka cim ma pesu/ mo tani ki a'di yaki'd ki tur mo e bwam bunto mo tani imancik a'di gwo uni 'ce'dki to mo dhali uni ki 'ka emen pos bunyana tiya mo mmomu/ uni ki me'd buni mo. ² Hili 'Kwani Parisiyiina tiya o gwo mo ki: Atinta imiina um a'di jin nona gwoñkan ma cim ma pesu/ kan mo? ³ Dhala Yesus thok uni gwo mo ki: 'Kona um ki deñ gwo ma Dawuu'd e mo 'taa? Ki a'di 'kosha te/ mo tani a'di dhali uni gwansan kun nyakki 'ko ki a'di mo tani ⁴ a'di cički gu'b ma Arumgimis mo dhali bu'th maa gi bun'kus ma Arumgimis mo dhali shwa a'di mo, a'di jin diki ta gwoñkan gom maa gom 'kwanin tiya mo hili jasi gom igasiis uni ishwa a'di uni 'cena mo be. Dhali a'di ki ci uni gwansan gun nyakki 'ko ki a'di mo be. ⁵ Dhali a'di

ki o uni gwo mo ki: Ya/ gi 'Kwani a'di ta Tapa ka cim ma pesu/ mo be.

Wathi/jin Kutha Me'd Guñkuru/ mo be

⁶ Dhali ka cim ma pesuŋ kamu/ mo tani ki a'di cički gu'b gi montul is buni mo tani dhali ḥor gwo mo tani wathinj kamu/ diki'd mmun jin kutha me'da bim poros piti guñkuru/ mo. ⁷ Dhali iman'kwar to dhali 'Kwani Parisiyiin timki a'di mo mmopar e mo wałki/ a'di midi waça waç ka cim ma pesu/ mo. Wakan ki uni mini 'taki gam bway mo mmo'ce'd a'di gwo apo/ mo be. ⁸ Hili a'di mishki gwom buni kun kuluma uni ibwa mo dhali a'di ki o wathi/jin kutha me'd guñkuru/ gwo mo ki: Yayu/ mo ma, dhali doshi imahan mo. Dhali a'di cu mis mo dhali dosh mmattaan mo be. ⁹ Dhali Yesus ki o uni gwo mo ki: Aħa/ dota um gwo mo, a'di diki ta gwoñkan ka cim ma pesu/ mmomii miim 'boro'd mo 'taa? walla mmomii tonthus mo? walla mmowotha/ wothi kar ki e mo? walla mmo'ce'da 'ce'd sho'k mo? ¹⁰ Dhali a'di 'karki uni 'baar mo ki e mo dhali o a'di gwo mo ki: Hethi me'd pini mo ma. Dhali a'di miiki a'di mo wakan dhali me'd piti 'borki'd mo be. ¹¹ Hili uni 'tu'dkunu mo ka çinthal mo dhali uni o gwo ka rem 'kup gom to jin mina uni 'taki miiya Yesus mo be.

Yesus Kwanyki Unij 'Kume'd Içe'dka Su/ mo

¹² Dhali ka tee gwansan mo tani a'di yaki'd mo e mon'kuwosh mo dhali 'tho mo. Dhali ki mon'thinyi 'baar mo tani a'di rashki 'tho mo eya Arumgimis mo be. ¹³ Dhali ki mo ta montee mo tani a'di yǖkki imancık a'di gwo mo dhali kwany uni 'peni bwam unij 'kume'd i'ce'dka su/ mo uni

gun yukkina a'di gway ki uni gun dhunu ki she/mo: ¹⁴ Simaan jin yuka a'di gway ka Buterus mo, dhala Andaraawus jin ta'da kam piti mo, dhala Yakuub mo dhala Yohaan mo dhala Pilibbus mo dhala Bartulamaawus mo ¹⁵ dhala Matta mo dhala Tuuma mo dhala Yakuub jin ta ya/ ma Halpa mo, dhala Simaan a'di jin yuku gway ka El Ghayuur mo, ¹⁶ dhala Yahuusa jin ta ya/ ma Yakuub mo dhala Yahuusa Iskariyuuti mo a'di jin warki'd ka man'cith a'di is ki gwo mo be.

Yesus Miiki Dhan To jin Caaca goma Waambuhany 'Kwani mo

¹⁷ Dhali a'di thulki'd ka lungu'b mo nyakki uni mo dhali dosh e momba'da'd mo nyakka waambuhany 'kwani kun cik a'di gwo mo dhali abuhany 'kwani ka ris caaca 'peni Pa Yahuudiyya mo dhali Pa Urushaliim mo dhali bampa/ kun 'kon e yana gap gi Pan Sur mo dhali e Pan Saydaa/ mo. Uni pu'dkin mo mmocik gwo 'peni a'di mo ki uni minu waç mo 'peni 'ba'th kun 'koshki uni mo be. ¹⁸ Dhali uni gwansan kun 'kokunu mo mmoto'c bwa ka rum thus kun nyo/on mo tani uni waçkunu mo be. ¹⁹ Dhali awaambuhany 'kwani ñapki a'di mo mmota a'di is ki me'd mo haali/ mom'bi'th yaki'd mo 'peni a'di mo dhali a'di waçki uni 'baar mo be.

Mom'bor Mii dhala Wayyi mo

²⁰ Dhali a'di 'de'kki em piti ki mis mo apo/ imancik a'di gwo mo dhali o gwo mo ki:

Mom'bor mii gom um gun hatha'ko'd mo haali/ 'peñkuman bampam bum jin tana um mo tani a'di ta ji ma Arumgimis mo be.

- ²¹ Mom'bor mii gom um gun 'kosha te/ shwane/
mo haali/ um minu kap mo be.
Mom'bor mii gom um gun gwokin mo shwane/
haali/ um mini pe'th mo be.
- ²² Mom'bor mii gom um ki 'kwani shi/i um i e
mo dhali ki uni mini kwa'th um mo dhali
wał um mo dhali ta'k gway bum mo me'd
tonthus gom gway gi Ya/ gi 'Kwani mo.
- ²³ 'Kunyi bwa mo ma ka tee caan mo dhali iiyi
i mis mo gom bwam 'borga/ mo haali/
hili mo mo ma, adhan tom bum kun ish
kumma/ mo tani uni 'kon mo e momis mo
be, haali/ wakan miikina ibabam buni mo
gom imançı gwo ma Arumgimis kadhamo/
mo be.
- ²⁴ Hili wayyi e um mo kun ta pa ki pa mo haali/ um
bu'thki momalas bum mo.
- ²⁵ Wayyi e um kun 'tu'du/ mo shwane/ haali/ um
mina te/ i'kosh mo.
Wayyi e um mo kun pe'thkin mo shwane/ haali/
um mini ko mo ki kony jabu'th mo mmomi-
iya çintha mo.
- ²⁶ Wayyi e um mo, ka ris 'kwani 'baar mo mini
o gwom 'boro'd gom um mo haali/ wakan
miikina ibabam buni mo si'da/ gom imançı
gwonthus mo be.

Mo/en gom Uni gun Ta 'Kup mo

- ²⁷ Hili aha/ ona um gwo mo um gun cik gwo mo
ki: Eni uni gwansan kun ta 'kup ki um mo ma.
Miiyi ki 'bore/ gom uni gwansan kun shi/i um i
e mo. ²⁸ 'Bori uni gwansan mii mo ma kun jee
um mo. 'Thoyi gom uni gwansan kun sorki um
mo ma. ²⁹ E a'di jin dori /e mo e 'peshe/ mo tani

tu'kki a'di 'pesheŋ kamu/ si'da/ mo, dhali 'peni a'di jin gu / e burrinyem po/ mo tani dhalku/ ki non a'di ki burrinyem bwaman si'da/ mo. ³⁰ Cika ris 'kwani 'baar mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ to mo ma kun dotki to 'peni / e mo dhali 'peni a'di jin ḁalki tom piñi mo tani dhalku/ ki dot uni ka nyan'ko'd mo dok/e. ³¹ Dhali me'd jin ona bwa um mo jin mina 'kwani mii to ki 'bore/ gom um mo tani, miiyi a'di wakan si'da/ mo ma gom uni mo.

³² Waḳki/ um eni uni gwansan kun eni um mo tani um minu o gwo maŋ kata mo 'te/? Haali/ me'd uni gwansan kun miiki miinthus mo tani uni enki uni gwansan kun enki uni mo be. ³³ Dhali waḳki/ um miin ki 'bore/ gom uni gwansan kun mii ki 'bore/ gom um mo tani um minu o gwo maŋ kata mo 'te/? Haali/ me'd imanmii miinthus mo uni mii a'di jin nyakka'd kan mo be. ³⁴ Dhali waḳki/ um wan to e ki 'kwani gwansan mo tani 'peni uni kun tana uma 'teŋ kape/ mo mmobu'th to mo tani um minu o gwo maŋ kata mo 'te/? Me'd imanmii miinthus mo uni wanki to e ki imanmii miinthus mo tani uni ki bu'th a'di jin nyaka she/ kan dok/e mo. ³⁵ Hili eni uni gwansan kun ta 'kup ki um mo ma dhali miiyi ki 'bore/ gom uni mo dhali wani to e mo mmo'koki cor ton kamu/ mmodoku/ um ka nyan'ko'd mo, dhali tom bum kun ish ḁumma/ mini eka/ eka mo dhali um mini ta iya/ gi a'di jin Cayaa/ e ki Ca mo, haali/ a'di mii'd ki mo/en gom uni gwansan kun dar ga nnyça/ mo dhali kun tana ham 'kus ka ham 'kus mo. ³⁶ Wari ki imanmiimii mo ma, me'da Babam bum a'di ta'da manmiimii mo be.

Mmodwall kun Tiya Gwo mo

³⁷ Dhalku/ ki çinjitha çinj'i th | mo ma dhali um minu 'koki çinj'i th | si'da/ mo. Dhalka wa^k ki wa^k mo ma dhali um minu 'koki wak mo be. Dhalki markin 'kwani 'pen mo ma dhali um minu dhal markin 'pen mo be. ³⁸ Çiyi to mo ma dhali a'di minu ci um mo be, tombar tom 'boro'd jin shomu is mo tani uni shekemkini montal 'de/ mo mmo'tu'd mo mmogaça 'cesh mo dhali uni minu dhu 'ko'da 'dupun bum mo. Haali/ to jin bara um mmoçi mo tani mini ta tom bum kun baru um ka nyaŋ'ko'd mo be.

³⁹ A'di si'da/ ki ṭor uni gwo ki gwom 'bi'th/e mo mmo/o gwo mo ki: Mina wathiny ja'da/ mish sus wathiny ja'da/ mo 'taa? Mina uni su/ 'koki ṭa'k mo e bwany jis mo 'taa? ⁴⁰ Amancık gwo yisa ica'd ka mantor a'di gwo mo yisa hili aris 'kwani 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ ki uni bu'thki gwontori 'baar mo tani uni mina e wa ka mantor uni gwo mo be. ⁴¹ Atinta ihilkina /e businyan to i e ma kam pini mo, ihili /e diki hil a^{ka}'dum jin di'd e em piniŋ gana/ mo? ⁴² Walla atinta imina /e i/owa kan gwo mo ki: Akam pema, dhalki aha/ guna /e businyan to çaan jin di /e i e mo? ki /e ki is pini diki hila k^a'dum çaan jin di /e i em piniŋ gana/ mo. /e he'k e yan, /e mini mii buka k^a'dum 'peni em piniŋ gana/ ntwa/a/ mo dhali yan'ko'd /e mini mish hil mo mo ki 'bore/, mmogu businyan to çaan jin di'da kam pini i e mo be.

Aris Cwa Uni Mishu ki Maman Buni mo be

⁴³ Haali/ cwam 'boro'da kamu/ yisa di'da jin dhothi maman kun shi/ashi/ mo, walla wakan si'da/ cwa shiggä/ mol maman dho'th kun 'kunya'kuny mo be. ⁴⁴ Haali/ aris cwa 'baar mo

ka 'dete/ 'dete/ mo uni mishu ki maman buninj gana/ mo. Haali/ mamana pu/ 'konuki ho mo 'pena 'de/ mo walla amura'th si'da/ 'konuki ho mo 'pena buyy mo be. ⁴⁵ Wathim 'boro'd jin ish to kumma/ jin 'boro'd eya dum piti mo tani wagaski tom 'boro'd mo dhali wathin thus jin isha tonthus kumma/ mo eya du mo tani a'di wagaski tonthus mo, haali/ 'peni mo jin isha to ka enthus eya du mo tani 'twa/ a'di içiki gwo ka pije/ mo be.

Moŋka'b jin Ka'bu Isu/ mo be

⁴⁶ Atinta yuka um aha/ ki Tapa, Tapa mo? dhali 'koki mii to gun torka/ um mo? ⁴⁷ Aris 'kwani 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ kun iiyini aha/ mo dhali cik gwom pem mo dhali mii uni mo tani aha/ mina tor um gwo a'di jin wana e cikise/ mo be. ⁴⁸ A'di wana e ki wathi/ jin nyanki gu'b mo, a'di ki ćwany jis mo dhali a'di ki kar moŋka'b apo/wosh mo dhali ka dhana gannu/ yi'de/ cuki mis mo tani dhali ki yi'de/ gački'da po/ gu'b mo tani dhali a'di mol a'di yikin is mo haali/ a'di nyankunu ki nyaŋ gana/ mo be. ⁴⁹ Hili a'di jin cik gwo mo dhali diki mii uni mo tani a'di wana e ki wathi/ jin nyanki gu'ba 'cesh 'te/ ki dar gi moŋka'b mo dhali ki yi'de/ gački'd mo tani dhali ki jahanne/ a'di bitki'd mo dhali dhana barr ćaan jin shinu is mo e gu'b ćaan mo tani caaca mo be.

7

Ciŋkina/ ma Mancil ma Askar Iss 'Kwanim Pa Imudhe'djin Waćkunu mo

¹ 'Ko'di a'di 'baarki'da ris gwom piti jin okina a'di mo e bwany'ceŋ 'kwani kun cik gwo mo tani

a'di cicki'd mo e Paŋ Kapranahuum mo. ² Dhala mancil ma askar iss 'kwanimpa imudhe'd mo a'di ta'd gi ćinjkinam/ jin kara a'di ki jin ɳa/ mo tani a'di 'ba'thki'd mo dhali 'disha 'twa/ mmowu mo be. ³ Dhali ki a'di cikki gwo goma Yesus mo tani a'di hashki a'di 'kwaniŋ gwanyjakə/ gi 'Kwani Yahu-uda/ mo mmodot a'di mo mmoyayu/ mo dhali mmowaç ćinjkinam piti mo be. ⁴ Dhali ki uni pu'dkina Yesus mo tani uni ɳapki a'di mo mmodi'b a'di is ki gwo mo mmo/o gwo mo ki: A'di ha me'd ki /e mini mii to yansan gom a'di mo be ⁵ haali/ a'di enki kal bana mo dhali a'di nyanki ana gu'b gi montul is bana mo be. ⁶ Dhala Yesus yaki'd mo nyakki uni mo. Ki a'di diki si'd pa is mo naskina/ tani amancil ma askar iss 'kwanimpa imudhe'd hashki imugum piti e a'di mo mmo/o a'di gwo mo ki: Tapa, dhalku/ ki mur is pini mo ma haali/ aha/ tana jí gi ha me'd mo yisa jin mina /e yayu/ eya galgin gu'b pem mo. ⁷ Wakan aha/ dinaki ɬosh ki aha/ tana ji gi ha me'd mo mmoyayu/ i /e mo. Hili oyi gwo mo ma dhali dhalki ćinjkinam pem minu waç mo. ⁸ Haali/ aha/ tana wathi/ jin karkunu 'ko'd e moshirr mo dhali i/askar 'koni me'd pem mo dhali aha/ okina jan 'deŋ kamu/ gwo mo ki: Yaku/ mo ma tani, dhali a'di yaki'd mo be, dhali e jan kamu/ ki: Yayu/ mo ma tani, dhali a'di yaki'd mo be. Dhali e ćinjkinam pem mo tani ki: Miyyi to yansan mo ma tani, dhali a'di miiki a'di mo be. ⁹ Ka Yesus cikki gwo yansan mo tani a'di merki'd mo gom a'di mo dhali a'di ki ɬuka bor mo dhali owa waambuhany 'kwani gwo mo kun bathi a'di nsho'k mo ki: Aha/ ɬora um gwo mo ki aha/ dinaki gam jan 'deŋ kamu/ e 'Kwani ma Israyiil jin ta'd gi

mon̄gam gwo is jin wakansan mo be. ¹⁰ Dhali uni gwansan kun hashkunu mo tani uni dok̄ki bway pa mo ka nyan̄'ko'd mo tani uni gamki ciŋkina/ 'borkina is mo be.

*Yesus 'De'kki Ya/ ma 'Bom jin Wun ma Kathim
Piti mo e Pa Nayiin mo*

¹¹ Yan'ko'd ki 'dishe/ mo tani a'di yaki'd mo e 'peŋkuman bampa/ jin yuku ka Naayiin mo dhali nyak̄ki imancik̄ a'di gwo mo dhali awaambuhany 'kwani caaca kagahara mo nyak̄ki ii ki a'di mo be. ¹² Ki a'di 'dishki 'twaŋkala goŋ 'peŋkuman bampa/ is mo tani hili mo mo ma, wathin̄ kamu/ jin wuki'd mo a'di ɬalkunu ka piye/ mo a'di ta jasi ya/ ɬal 'deŋ gana/ jin di'di kum mo dhala yim a'di wun ma kath̄ mo. Dhali adhana buhany 'kwani caaca mo 'peni 'peŋkuman bampa/ nyak̄ki 'ko ka yim mo be. ¹³ Dhali ki Tapa parki'da yim e mo tani a'di hilki'da hil ka 'thime/ apowa yim mo dhali owa yim gwo mo ki: Dhalku/ ki ko mo ma. ¹⁴ Dhali a'di pu'dki'd mo dhali ta aciny jwa is ki me'd mo dhali uni gun hankina ci mo tani doshkin naskina/ mo. Dhali a'di ki o gwo mo ki: Wathin dhuru'c, aha/ ona /e gwo mo ki: Cuyi mis mo ma.

¹⁵ Dhali wathi/ jin wuki'd mo tani ca'bki'd ki mis mo be dhali a'di ɬelki gwo 'pen mo mmowal 'twa/ mo. Dhali a'di ki ci a'di ki kum mo be. ¹⁶ Dhali mon̄ko/ is bu'th uni 'baar mo dhali uni karkina Arumgimis ki ca mo mmo/o gwo mo ki: Adhana manç̄i gwo ma Arumgimis a'di cukunu mo e bwam ana mo! Dhali, Arumgimis a'di bułki'd e 'kwanim piti mo be! ¹⁷ Dhali gwo yansan gom a'di mo tani a'di yaki'd ki lala'th mo e bampa/ gi

'Kwani Yahuudiyya 'baar mo dhali eya ris bampa/
kun 'kon ka kukul is mo be.

Imanhashu mo 'Pena Yohaan mo jin Ta'da Man-miiya Mii ki Yi'de/mo

¹⁸ Dhali imancika Yohaan gwo uni torki a'di gwo mo goma ris to gwansan mo be. ¹⁹ Dhala Yohaan yukki imancik gwom piti isu/ mo mmohash uni mo e Tapa mo mmo/o gwo mo ki: A/e ta a'di jin midi yayu/ mo 'taa? Walla aman mina hil jan kamu/ mo? ²⁰ Dhali ki 'kwani pu'dkin mo e a'di mo tani uni o a'di gwo mo ki: Yohaan jin ta'da manmiiya mii ki yi'de/ mo tani a'di hashki am i /e mo mmo/ o gwo mo ki: A/e ta a'di jin midi pu'du/ mo 'taa? walla aman mina hil jan kamu/ mo? ²¹ Dhali e mo caan mo tani a'di wacki 'kwani ka ris mo kun 'kosha 'ba'th mo dhali kun doru ki isa nyor mo dhali ka rum thus kun nyo/on mo dhali 'kwaniny ja'da/ ka ris woθkina a'di mo mmomish mo mo be. ²² Dhali a'di ki thok uni gwo mo ki: Iiku/ mo ma dhali tora Yohaan gwo mo gom to kun parkina um e mo dhali cik mo be ki 'kwani kun tana ja'da/ mo bu'thi momish mom buni mo dhali 'kwani kun ta ηwol mo tani iin ki sho'k mo dhali uni gun 'kosha monthus mo tani dhelelkunu is mo be dhali uni kun tana 'diye/ mo tani cikki gwo mo dhali uni gun wukin mo tani cukunu mis mo dhali uni kun hatha'ko'd mo tani tanki gwom 'boro'd jin cikunu uni mo be. ²³ Dhali mom'bor mii gom a'di jin diki gam to jin kol a'di mo e aha/ mo be.

²⁴ Ki 'kwani kun hash ma Yohaan iikin mo tani a'di telki gwo 'pen mo mmo/owa waambuhany 'kwani gwo mo isi gwo goma Yohaan mo ki: Atinta i/iikina um ka pije/ mo e mombwaasho mo

mmohil mo? Apil jin yikinkina 'tham is mo 'taa?
 25 Atinta i/iikina um ka piye/ mo mmopar e mo?
 Wathi/ jin hithi burrinye/ jin na'bula/ na'bul mo
 'taa? Hili mo mo ma uni gwansan kun 'kokin mo
 mmohi'th burrinyeny jaro/jaro/ mo dhali mmo'ko
 'kom 'penkapan mo tani uni 'kon mo e gu'b ma
 malik mo be. 26 Atinta i/iikina um ka piye/ mo
 mmopar e mo? Amançι gwo ma Arumgimis kad-
 hamo/ mo 'taa? Nye, aha/ tora um gwo mo dhali
 amanbola mançι gwo ma Arumgimis kadhamo/ e
 mo. 27 A'di yansan ta a'di jin 'kwarkunu gwo mo
 ki:

Hili mo mo ma. Aha/ hashkina agum bway pem
 ntwa/a/ e jis/em pini mo,
 a'di jin midi thoson bway pini ntwa/a/ gom /e mo
 be.

28 Aha/tora um gwo mo ki: E bwaman uni gwansan
 kun dhodhu mo e bwam up mo tani jan tal 'deñ
 kamu/ yisa di'da jin ca'd jin bolki'da Yohaan e
 mo hili isi ciki/ a'di jin pisi'd mo e Bampa/ ma
 Arumgimis mo tani a'di i/ekki'd ki a'di mo be. 29 (Ki
 uni cikki gwo gwansan mo tani aris 'kwani 'baar
 mo dhali imantera thulpa/ karkina Arumgimis ki
 a'di jin ta jan kar/e mo mmomiikunu uni ki yi'de/
 mo ki mii yi'de/jin miikin ma Yohaan mo be. 30 Hili
 'Kwani Parisiyiin dhali imanmisha jo'd gwo mo
 tani uni ki puu gwo jin di'da Arumgimis mbwa mo
 gom is buni mo mmo'koki miiya mii ki yi'de/ ki a'di
 mo be.)

31 'Kwani ma nyaķum yil gwansan mo tani migá/
 dhu uni ka par 'ban kata mo? Uni wana e kata mo?
 32 Uni wana e ki uci gun 'kon mo e mo ma suug mo
 dhali yuka yuk ka rem 'kup mo ki:

Am pina athele/ gom um mo dhali um 'koki sa mo
be.

Am gwona mo mmomiiya çinthar mo tani dhali
um 'koki ko ki kony jwa mo.

³³ Haala Yohaan jin ta'da manmii ki yi'de/ a'di
pu'dki'd mo mmodiki shwa tonte/ mo dhali
mmodiki pi yimana mura'th jin ƙa/u ki ɳah ɳah
mo dhali um o gwo mo ki: A'di ta'd ga ruma 'cesh
mo be. ³⁴ Ya/ gi 'Kwani a'di pu'dki'd mo dhali
shwa to mo dhali pi to mo dhali um o gwo mo
ki: Hili mo mo ma. Amanshwana ʈe/ anyor mo
dhali aman'kosh ma su mo. A'di jin ta'da mugu gi
imantera thulpa/ mo dhali imanmii miinthus mo.
³⁵ Hili moyuk a'di karu ka ƙar/e mo ki uçi ma yimi
'baar mo be.

*Yesus A'di Di'd e Gu'b gi wathim Parisi jin Yuku
ka Simaan mo*

³⁶ Wathi/ 'deñ kamu/ 'peni 'Kwani Parisiyiin a'di
dotki a'di mo mmonyaƙ to shwa ki a'di mo dhali
a'di ciçki gu'b gi Wathim Parisi mo dhali a'di
ça'bki'da tharabeeesa mo be. ³⁷ Dhali hili mo mo
ma, a'boma kamu/ 'peni 'penkuman bampa/ yan
mo a'di ta'da manmii miinthus mo. Ka yim da/arki
gwo ki a'di ça'bki'da tharabeeesa gi gu'b gi Wathim
Parisi mo tani a'di guyi'd turan gasaas jin ta gi
kush jin din ma yina 'borga/ mo. ³⁸ Dhali a'di ki
doshi bwampo/ a'di isho'k piti mo. A'di ki ko mo.
A'di ki tel mii 'pen mo mmoli/ a'di sho'k ki jabu'th
em piti mo dhali a'di ki shumuñ uni ka mur 'kup
ma yim mo dhali a'di ki pi sho'k piti 'twa/ mo dhali
a'di ki 'kosh uni ka yina 'borga/ mo be. ³⁹ Dhali
ki Wathim Parisi jin yükki a'di mo parki a'di e mo
tani a'di o gwo e is piti mo ki: Waƙki/ wathi/ yan

ta'da amancı gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo
tani a'di midi 'taki nyith mo mo ka 'bom yansan
si'da/ ta'da 'bom jana mo jin taki a'di is is ki
me'd mo haala yim ta'da manmii miinthus mo be.
40 Dhala Yesus thokki gwo mo dhali o a'di gwo mo
ki: Simaan, aha/ tana gi gwoŋ kamu/ mo mmo/o
/e mo. Dhali a'di ki thok a'di gwo mo ki: Katinta
mo Manṭor Gwo mo? **41** Wathin 'deŋ kamu/ ta'd gi
'kwani su/ mo kun 'kon ma mure/ m'ba/ mo. Jan
'de/ din ma mure/ ma riyaal* iss 'kwanimpa ka
karpacı 'ba/ mo dhali jamu/ ka riyaal† iss wathimpa
mmota iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo. **42** Ki uni mol
to ci ka nyanya'ko'd mo tani a'di ki dhal uni su/ 'pen
mo ka mure/ i'ba/ mo. Shwane/ jana 'peni bwam
uni midi en a'di ki nyanye/ mo? **43** Simaan thok
a'di gwo mo ki: Jan 'de/ jin ṭoshka/ mo ki a'di jin
dhalkunu amure/ 'pen mo ki nyanye/ mo. Dhali
a'di ki o a'di gwo mo ki: /e o gwo ki 'bore/ mo
be. **44** Yan'ko'd a'di ki tu'k 'kup ka 'bom mo dhali
owa Simaan gwo mo ki: /e mishkina 'bom yansan
mo 'taa? Aha/ cičkina gu'b pini mo tani dhali /e
diki ci aha/ yi'den kamu/ mo ki sule/ mo gom sho'k
pem mo. Hila yim a'di ki li/ aha/ sho'k pem ki
jabu'th em piti mo dhali shumułt uni ka mur 'kup
piti mo be. **45** /e diki ci aha/ mompi 'twa/ ki sule/
mo. Hili 'pena tee ki aha/ pu'dkina mo tani ayim
diki dak mo mmopi sho'k pem ki 'twa/ mo be. **46** /
e diki 'koshaa/ 'kup pem ka yin mo be. Hila yim
a'di 'koshki aha/ sho'k pem ka yina 'borga/ mo be.
47 Wakan aha/ ṭorkina /e gwo mo ki miinthus ma
yim kun takina ris mo tani uni dhalkunuwa yim

* **7:41** (b) *tultumiyya* † **7:41** (c) *talaṭiin*

'pen mo haala yim enki'da en ki nyanye/ mo. Hili a'di jin dhalkunu miinthus 'pen ki gwa'de/ mo tani a'di enki'da en ki gwa'd gwa'd mo be. ⁴⁸ Dhali a'di ki owa yim gwo mo ki: Miinthus pini dhalkunu / e 'pen mo be. ⁴⁹ Dhali yan'ko'd uni gwansan kun nyakki 'kowa tharabeesa nyakki a'di mo tani uni telki gwo 'pen mo mmo/o e bwam uni 'cena mo ki: Kaja yanne jin mishi dhal 'kwani miinthus buni 'pen mo? ⁵⁰ Dhali a'di ki owa 'bom gwo mo ki: Mon̄gam gwo is pini a'di wo_{th}ki /e mo be. Yaku/ ki mon̄ku'th is mo ma.

8

Upa Tiya Bathkina Yesus Isho'k mo

¹ Yan'ko'd ki 'dishe/ mo tani a'di yaki'd mo eyaris 'peñkuman bampa/ 'baar mo dhali bampa/ si'da/ mmoç̄i gwo mo dhali mmokal gwom 'boro'd gom Bampa/ ma Arumgimis mo. Dhali uni 'kume'd i'ce'dka su/ nyakki 'ko ki a'di mo. ² Dhali upa tiya si'da/ kun wothu/ ' pena rum thus kun nyo/on mo dhali 'peni 'ba'th kun 'koshi uni mo: Mariyam jin yuku gway ka Magdaliyya 'peni a'di jin urkunuwa rum thus kun nyo/on pesu/ ka pije/ mo, ³ dhala Yuwanna jin ta ash ma Kusi jin ta'da mandhu to goma Hiroodus mo dhala Susanna mo dhali unin tiya ka ris mo kun ci to 'peni tom buni kun mina uni mii ta mo.

Gwom 'Bi'th/e jin Onu goma Ka'bany To jin Ye_{ku} mo

⁴ Dhali ka waambuhany 'kwani pu'dkin mo mmontal 'de/ mo dhali 'kwani 'peni bampa/ gi bampa/ mo pu'dkin mo e a'di mo tani a'di ki tor uni

gwo ki gwom 'bi'th/e mo ki: ⁵ Amanyeka ka'bany to a'di ya'd ka piye/ mo mmoyekə ka'bany tom piti mo. Dhali ki a'di yekki'd mo tani aₖa'banya tiya ta'kkini bway tur mo dhali uni yapkunu ki sho'k mo dhali 'dii kun pen e momis mo tani loski uni mo be. ⁶ Dhali kun tiya bit̄kin mo e mowosh mo. Dhali ki uni can mo tani uni shi'bilin mo hila/ haali/ mo ta tonkor gom uni mo be. ⁷ Dhali unin tiya bit̄kin mo e bwam ma 'de/ mo dhali a'de/ can mo nyakki uni mo tani dhali a'di ki koth uni 'kup mo be. ⁸ Dhali kun tiya uni bit̄kina 'cesh kun 'bora'bor mo dhali uni can mo dhali dho'thkin ki iss 'kwanimpa imudhe'd mo e emen gi cwalmana 'de/ mo. Ki a'di o gwo yansan mo tani a'di yukki'da yuk mo ki: A'di jin ta'd gi bwany'ce mo mmocik gwo mo tani dhalki a'di cik gwo mo ma.

⁹ Dhali ki imancik a'di gwo dot̄ki a'di gwo mo gom 'pemen gi gwom 'bi'th/e yan ta'da ta mo tani ¹⁰ a'di ki o uni gwo mo ki: E um mo tani um cikunu gwo mo mmomish gwo jin çinu ki jim bag mo gom Bampa/ ma Arumgimis mo, hili gom unin tiya mo tani uni toru ki jim 'bi'th/e mo, wakan ki uni gwansan kun mishi mo mo tani mini 'koki mish mo mo dhali uni kun cikki gwo mo tani uni mini 'koki mish gwo 'ban mo be. ¹¹ Gwom 'bi'th/ e a'di a'dihe/ mo be: Aₖa'bany to a'di ta gwo ma Arumgimis mo be. ¹² Dhali unin tiya kun bit̄kin mo e bway tur mo tani uni ita uni gwansan kun cikki gwo mo. Yan'ko'd tapa ma ruma 'cesh pu'dki'd mo dhali 'do gwo 'pena dum buni mo ki uni mini 'koki gam gwo is mo dhali ki uni minu 'koki woth mo be. ¹³ Dhali unin tiya kun bit̄kin mo e mowosh mo tani uni ita uni gwansan, ki uni cikki gwo mo tani bu'th

a'di ki bwaŋ 'kunyu'd mo hila/. Hili uni gwansan idar ga birman mo. Uni gam gwo is mo ari'ceenne/ mo dhali ki mo pu'dki'd jin paluwa pal mo tani uni ta'kkkin mo be. ¹⁴ Dhali gom uni gun bit̄kin mo e bwam ma 'de/ mo tani uni ita uni gwansan kun cik̄ki gwo mo hili ki uni iikin mo e bway buni mo tani uni kotha to gun noni 'twa/ mo dhali mo jin tanu pa gi pa mo dhali to kun se 'kwani ki 'pen mo e mon'ko mo, dhali maman buni 'koki is mo be. ¹⁵ Dhali gwo gom uni gun ta'kkkin mo eya 'cesh kun 'bora'bor mo tani uni ita uni gwansan kun cik̄ki gwo mo mmodhu uni ki 'bore/ mo ka duŋ gana/ mo dhali ka dum 'borga/ mo dhali uni ki dho'th maman ki mo jin 'kuçu/ bwa mo ki 'kari'th mo be.

Moŋkush jin Kumu 'Kup ki Ton'kul Bwa mo

¹⁶ Wathinj kamu/ diki ɔ̄itha lamba/ mo mmokum a'di 'kup ki 'kwa mo walla mmokar a'di e bwaŋ 'kwariny ma ci mo, hili a'di ki kar a'di apo/ tirkina/ mo ki uni gwansan kun cički gu'b mo tani mini par moŋkush e mo be. ¹⁷ Haali/ tonj kamu/ yisa baguwa jin minu 'koki ṭor eya tente/ mo walla jin 'dapu 'kup mo jin minu 'koki mish mo dhali guyu/ ki moŋkush mo. ¹⁸ Hil ki 'bore/ mo ma, gwo jin cička um mo. Haali/ a'di jin ta'd gi to mo tani a'di minu ci ki nyanye/ mo dhali 'peni a'di jin dara'd mo tani to jin ṭosha a'di jin tana a'di mo tani minu bu'th 'peni a'di mo be.

KoYesus dhali Ikam Piti mo

¹⁹ Dhali yan'ko'd kum dhali ikam piti uni pu'dkin 'kup ki a'di mo dhali hili uni 'koki 'dish a'di is mo goma waambuhany 'kwani mo be. ²⁰ Dhali a'di ṭorkunu gwo mo ki: Kwan dhali ikam pini uni

doshkina pije/ mo, ona bwa mo mmopar /e e mo be. ²¹ Hili a'di o uni gwo mo ki: Ata'dam pem dhali ikam pem ta uni gwansan kun cik gwo ma Arumgimis mo dhali mii uni mo be.

Yesus Doshki'da Dhana Punthar 'Tham mo

²² Ka cima kamu/ mo tani a'di seki'da ƙur mo nyakki imancik a'di gwo mo dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Dhalki ana 'citha/ gap ki 'bana kamu/ ma al mo ma. Wakan uni karkina ƙur 'pen mo be. ²³ Dhali me'd jin hashkina uni mo eya ƙur yi'de/ mo tani a'di ishki e mo. Dhala punthar 'tham pu'dki'd apo/ ma al yi'de/ mo dhali uni 'tu'dkina yi'de/ bwa ƙur mo dhali uni 'kokin mo e mo jin ƙagu wu mo be. ²⁴ Dhali uni iikin mo mmomer a'di e mo mmo/ o a'di gwo mo ki: Tapa, Tapa, ana 'ce'du/ sho'k mo. Dhali a'di merki e mo dhali ƙucur 'tham ki gwo mo dhali yi'de/ jin bir bakal mo. Dhali uni dakkan mo dhali mo dosh ki biyuu mo be. ²⁵ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Mane mongam gwo is bum mane? Dhali uni ko/ki is mo be dhali uni merkin mo mmo/o gwo ka rem 'kup mo ki: Wathi/ yan ta'da ja sa/ haali/ a'di kanki 'tham gwo mo dhali yi'de/ mo, dhali uni ha gwom piti e mo be.

*Wathi/ gi Pañ Gadara jin Bu'thkin ma Ruma
'Cesh mo A'di Waçu/ mo*

²⁶ Dhali uni merkin mo e bampa/ gi Pañ Gadara mo a'di jin di'd ka par 'twa/ ki Pany Jaliil mo be.

²⁷ Dhali ki a'di thulki'd ka 'cesh mo tani wathinj kamu/ 'peni 'penkuman bampa/ jin ta'd ga ruma 'cesh mo gamki a'di 'kup mo. Haali/ isa gush mo tani a'di diki hi'th burrinyenj kamu/ i/is mo dhali a'di diki ƙa'b e gu'b mo, hili a'di ƙa'bki'd mo e

bwaman moŋ'kupaje mo. ²⁸ Ki a'di parki'da Yesus e mo tani a'di cuu'd ki 'twa/ jin caaca mo dhali bita 'cesh mo mbwambori a'di mo dhali o gwo mo ki dhan 'twa/ jin caaca ki: /e mini mii aha/ katinta mo, Yesus jin ta Ya/ ma Arumgimis jin Cayaa/ e ki Ca mo? Aha/ 'thokina/e mo ki dhalku/ki tocaa/ 'kus mo. ²⁹ Haali/ a'di kanki'da rum thus jin nyo/o'd gwo mo mmoya ka pije/ mo 'peni wathi/ mo. (Haali/ me'd ka ris a'di bu'thki a'di mo dhali a'di karkunu mo mmoji mo dhali a'di dekkunu ka jindhiir mo dhala makkiya mo, hili a'di 'ce'dki mondek mo dhali a'di urkin ma ruma 'cesh ka pije/ mo e bwam ma si'b mo.) ³⁰ Yan'ko'd Yesus ki dot a'di ki: Gway pini yuŋu kata mo? Dhali a'di ki thok a'di gwo mo ki: Karis mo. Haali/ ama'dinya ruma 'cesh uni sekini a'di mo be. ³¹ Dhali uni 'thoki a'di mo mmodiki kan uni gwo mo mmo/ii mo e bwany jisa 'kulga/ mo. ³² Dhali hili ama'diny kuthar caaca shwani 'bambala wosh mo dhali uni 'tho a'di mo mmodhal uni bway mo mmose i uni gwansan mo be. Wakan a'di dhalki uni bway mo be. ³³ Dhali yan'ko'd aruma 'cesh iikin ka pije/ 'peni wathi/ mo dhali ciç mo e bwam kuthar mo dhali ama'diny kuthar uni yakina ɻwaça/ mo ka luŋgu'b mo eya gapa al jin 'kula'kul mo mbwaman ma al mo dhali uni loskunu mo be.

³⁴ Ki imanhil kuthar parki a'di jin miikunu e mo tani uni son mo dhali tor a'di e 'peŋkuman bampa/ mo dhali e pa 'baar mo. ³⁵ Dhali yan'ko'd 'kwani iikin ka pije/ mo mmopar to jin miiki'd e mo dhali uni pu'dkina Yesus mo dhali uni ki gam wathi/ 'peni a'di jin pikin ma ruma 'cesh ka pije/ mo mmoça'b e sho'k ma Yesus mo mmodi ki burrinye/

i is mo dhali mmoca'b ka dum 'boro'd mo dhali uni 'kokin mo mmoko/ is mo be. ³⁶ Dhali uni gwansan kun parki a'di e mo tani ṭorki uni gwo mo gom a'di jin bu'thkin ma ruma 'cesh mo tani a'di waçkunu mo be. ³⁷ Dhali yan'ko'd aris 'kwani kun 'kona bampa/ ki jinj 'kam mo e Panj Gadara mo tani uni dotki a'di mo mmoya mo 'peni uni mo haali/ uni butha monko/ is jin caaca kagahara mo. Wakan a'di seki'd mo e bwam ma kur mo dhali dok ka nyaŋ'ko'd mo be. ³⁸ Wathi/ jin yakin ma aruma 'cesh ka piye/ mo 'peni cine/ mo tani dotki a'di mo mmo'taki nyak ya ki a'di mo. Hili a'di hashki a'di mo mmo/o gwo mo ki: ³⁹ Dokku/ bway pam pini mo ma dhali ṭora ris to jin miikin ma Arumgimis i /e mo. Dhali a'di yaki'd mbway mo mmotora ris to gwansani 'baar mo eya ris 'peŋkuman bampa/ gom tony caaga/ jin miikin ma Yesus gom a'di mo be.

*'Bwa/ ma Yaa/irus dhala 'Bom jin Ta'da Yesus
Twaman Burrinyem Piti Is ki Me'd mo*

⁴⁰ Dhali ka Yesus dokki'd ka nyaŋ'ko'd mo tani awaambuhany 'kwani hanki a'di mo haali/ uni 'kokin mo mmocor a'di mo be. ⁴¹ Dhali wathinj kamu/ pu'dki'd mo jin yuču gway ka Yaa/irus mo. A'di ta tapa gi gu'b gi montul is mo, dhali a'di ki biṭa 'cesh e sho'k ma Yesus mo mmonjap a'di mo mmoya bway gu'b piti mo be. ⁴² Haali/ a'di ta'd gi jasi 'bwa/ jin di'd 'deŋ gana/ mo. A'di 'kona yili 'kume'd i'ce'dka su/ mo ki cam piti mo dhali ayim muru'di wu mo be.

Ki a'di yaki'd mo tani 'kwani ḫalki a'di ka bor mo be. ⁴³ Dhala 'boma kamu/ jin gus ma bas ki yili 'kume'd i'ce'dka su/ mo dhali a'di molu waç mo

ki miij̄ kamu/ mo. ⁴⁴ A'di pu'dki'di bwampo/ a'di mo dhali ta a'di 'twaman burrinyem piti is ki me'd mo, dhali ki jahanne/ abas ma yim jin guski'd mo tani dakki'd mo be. ⁴⁵ Dhala Yesus ki o gwo mo ki: Kaja a'di jin tayaa/ is ki me'd mo? Ki uni 'baar mo urki gwo mo tani Buteris ki o a'di gwo mo ki: Tapa, awaambuhany 'kwani caaca kagahara kal /e ki is mo dhali yap /e mo. ⁴⁶ Hila Yesus o gwo mo ki: Jin tal 'deñ kamu/ taki aha/ is ki me'd mo, haali/ aha/ nyitha ki mom'bi yaki'd mo 'peni aha/ mo be. |⁴⁷ Dhali ka 'bom mishki'd ki a'di 'kokunu ki mol mo tani ayim pu'dki'd mo dhali deena is kagahara mo dhali bita 'cesh mo ibwambori a'di mo dhali a'di ki tor gwo mo e bwambori 'kwani 'baar mo mmotana a'di a'di is ki me'd mo dhali mmowackunuwa yim ki jahanne/ mo be. ⁴⁸ Dhali a'di ki owa yim gwo mo ki: 'Bwa/um, mongam gwo is pini wacki /e mo be. Yaku/ /e ki monku'th is mo ma.

⁴⁹ Ki a'di di'd mmotor gwo mo tani wathi/ 'peni gu'b gi tapa pu'dki'd mo dhali o gwo mo ki: 'Bwa/ um pini a'di wuki'd mo be. Dhalku/ ki mura amanor gwo adu is dok/ /e mo. ⁵⁰ Hila Yesus, mmocikkina a'di gwo yansan mo tani thokki a'di gwo mo mmo/o ki: Dhalku/ is ki ko/ mo ma. Gami gwo is mo 'te/ dhala yim minu wac mo be. ⁵¹ Dhali ki a'di pu'dki'd mo e gu'b mo tani a'di diki dhal jan 'deñ kamu/ bway mo mmociç nyakki a'di mo, hili jasa Buteris dhala Yohaan dhala Yakuub mo dhali com ma 'ci mo dhali kum ma 'ci mo be. ⁵² Dhali aris uni gun gwokin mo dhali kun miikina pure/ mo goma yim mo tani, hili a'di o gwo mo ki: Dhalku/ ki ko mo ma haala yim yisa wu'd mowa, hili a'di ishi e mo be. ⁵³ Dhali uni ki pe'th a'di mo mmomisha

uni ka yim a'di wuki'd mo be. ⁵⁴ Hili a'di ki budha yim ki me'd mo. A'di ki yuka yuk mo mmo/o gwo mo ki: Ari nyara/, cuyi mis mo ma. ⁵⁵ Dhali shi/in ma yim dokki'd mo dhali ayim cuki mis ki jahanne/ mo dhali a'di kanki gwo mo ki to minu mii mii mo mmoci ayim mmoshwa mo be. ⁵⁶ Dhali icom ma yim uni 'kokin mo mmomer mo be. Hili a'di kanki uni gwo mo mmo'koki tor wathinj kamu/ a'di jin miikunu mo be.

9

Uni kun Hashu ka 'Kume'd I'ce'dka Su/mo

¹ Dhali a'di ki yuk unij 'kume'd i'ce'dka su/mmontal 'de/ mo dhali a'di ki ci uni mom'bi th | mo dhali moshirr mo apowa risa ruma 'cesh mo dhali mmowaca ris mom'ba th | mo. ² Dhali a'di hashki uni mo ka pije/ mmoci gwo mo gom Bampa/ma Arumgimis mo dhali mmowaca wac mo be. ³ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Dhalku/ ki kal to gom iim bum e bway mo ma, dhalku/ki kal cwa mo walla kucaj mo walla maa mo mo walla guurush mo, dhali dhalku/ki ta gi burrinyem bwamani su/mo. ⁴ Dhali e gu'b yin jin mina umi cic mo tani 'koyi mmattaan mo ma dhali 'peni mattaan mo tani iiku/ mo ma. ⁵ Dhali e mo yin jin mina 'kwani 'koki bu th | um mo tani ki um murini dhal pa caan 'pen mo tani piri abuhany 'peni sho'k bum mo ma. A'di ta gwo jin onu apo/ uni mo be. ⁶ Dhali uni iikin mo dhali ii mo e bampa/ 'baar mo mmoci gwom 'borga/ mo dhali mmowaca wac mo e mo 'baar mo.

Mowu ma Yohaan jin Ta'da Manmiiya Mii ki Yi'de/mo

⁷ Dhali ka Hiroodus jin ta'da ra/iis rub cikki'da ris to gwansan kun miikunu mo tani a'di dumbulki mo mo haali/ gwo ona 'kwanin tiya mo ka Yohaan a'di 'de'kkunu mo 'peni mowu mo. ⁸ Dhali kun tiya o gwo mo ki Iliyya a'di pik'i'd mo dhali 'kwanin tiya o gwo mo ki a'di ta jan 'de/ 'peni imanci gwo ma Arumgimis ka dhamo/ mo a'di cukunu mis mo.

⁹ Hiroodus o gwo mo ki: AYohaan a'di i'cithka/ 'kup moyi. Hili wathi/ yansan ta'da ja mo jin cikkika/ aris to kun wakan mo? Dhali a'di napki'da nap mo mmopar a'di e mo be.

Mmoçi 'Kwani Alaapi Mudhe'd Tonṭe/ mo

¹⁰ Dhali e mondok jin dokkina imandhunu ki she/ mo tani uni torki a'di to kun miikina uni mo be. Dhali a'di ki sus uni mo dhali uni ki ii mo uni 'cena mo e 'penjuman bampa/ jin yuku ka Beetsayda mo be. ¹¹ Dhali ka waambuhany 'kwani da/arki gwo mo tani uni bathki a'di isho'k mo dhali a'di hanki uni mo dhali tor uni gwo mo gom Bampa/ ma Arumgimis mo dhali waç uni gwansan kun mini mii ta gi mowaç mo be.

¹² Dhali ka tente/ di'd mo mmogala bi mo tani unij 'kume'd i'ce'dka su/ mo pu'dkin mo dhali o a'di gwo mo ki: Hashka waambuhany 'kwani bway pa mo ma mmo/ii bampa/ mo dhali pa kun 'kon ka kukul is mo mmo/ish mo dhali mmogam tonṭe/ gom bway mo haali/ ana 'kona mo mmahan mo e mo jin dar gi 'kwani mo be. ¹³ Hili a'di ki o uni gwo mo ki: Um mini ci uni tonṭe/ mmoshwa mo. Dhali uni thok a'di gwo mo ki: Ana dara gi to ki nyanye/ mo jasi maanjukuthu'di mudhe'd mo dhali to yi'de/ isu/ mo isi ciki/ ana mina mii ii mo dhali

yol tontे/ goma ris 'kwani kun wakansan mo be.
¹⁴ Haali/ uni wana e ki iss 'kwanimpa gwas alaapi mudhe'd mo. Dhali a'di ki o imancık a'di gwo gwo mo ki: Tuci uni mmo'ko 'pena 'cesh mo ma, e moŋ'kom buni ki iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo ki she/ ki she/ mo be. ¹⁵ Dhali uni miiki a'di wakan mo dhali dhu uni 'baar mo mmo'ko 'pena 'cesh mo be. ¹⁶ Dhali a'di bu'thki maŋkuthu'di mudhe'd mo dhali to yi'de/ isu/ mo dhali a'di ki 'de'k e ki mis mo dhali 'bora 'bor bwa i is mo dhali 'ce'd uni mo dhali a'di di'd mmociki uni mo ki imancık a'di gwo mo mmodhu ibwambor ma waambuhany 'kwani mo be. ¹⁷ Dhali aris uni 'baar mo shwakin mo dhali 'kokunu mo mmokap mo be. Dhali uni ki tul uni is mo kun urki 'kup mo dhali uni 'tu'dkina nura/ i'kume'd i'ce'dka su/ mo ki 'pisira/ maa mo be.

AButerus A'di Torki Mii eya Tente/goma Yesus mo

¹⁸ Dhali a'di warki'd mo ki a'di di'd mo mmo'tho mo a'di 'de/ mo tani imancık a'di gwo nyak 'ko ki a'di mo dhali a'di ki dot uni gwo mo ki: Ki 'kwani o ki aha/ tana aja mo? ¹⁹ Dhali uni thok a'di gwo mo ki: Ka Yohaan jin ta'da manmii ki yi'de/ mo ti. Kun tiya o gwo mo ki: Ki Iliyya mo, dhali kun tiya o gwo mo ki: Ki jan 'de/ 'peni imanç gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo jin cukunu mo. ²⁰ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Hili um o ki aha/ tana aja mo si'da/? Dhala Buterus thok a'di gwo mo ki: AKristhos ma Arumgimis mo be. ²¹ Hili a'di kanki uni gwo mo dhali ḫan uni gwo ki ḫan gana/ mo ki uni mini dhalku/ ki ṭor gwo yan ki wathin 'den kamu/ mo ²² mmo/o gwo mo ki: Ya/ gi 'Kwani mina isi mii 'kosh ka nyor mo gom to ka ris mo dhali minu wak mo ki 'kwaniŋ gwanyjaka/ mo dhali ki

igasiis mo dhali iman'kwar to mo dhali a'di minu 'kosh jwa mo dhali ka cim kwara mo tani a'di minu piyu/ mo be.

Yesus Torki Wum Piti Ntwa/a/ mo

²³ Dhali a'di ki owa ris 'kwani 'baar mo gwo mo ki: Wakki/ wathinj kamu/ midi yayu/ mmobath aha/ isho'k mo tani dhalki a'di non is piti mo ma dhali 'de'k cwany'cithan dhul piti mo dhali bath aha/ m'pen mo be. ²⁴ Haali/ a'diyin jin midi woth mondiki/em piti mo tani midi this a'di e mo dhali a'diyin jin midi this mondiki/em piti e mo gom gway pem mo tani a'di midi woth a'di mo be. ²⁵ Haali/ to jin nyo/a wathi/ mo tani ta'da tinta mo wakki/ a'di midi jar e e to gi mony'ceshi 'baar mo dhali this e mo walla 'ce'd sho'k mo ki is piti mo. ²⁶ Haali/ a'diyin jin 'thena is ki aha/ mo dhali ki gwom pem mo tani e a'di si'da/ Ya/ gi 'Kwani mina isi 'the mo ki a'di midi pu'du/ mo e monycam piti mo dhali ki monyca ma Ababa mo dhali ki iman'doyu gwom piti kun kogu mo. ²⁷ Hili aha/tora um gwo ka jin gana/ mo ki 'kwanin tiya doshkini mahan mo kun mini 'koki nyok mowu ntwa/a/ mo ki uni mini par Bampa/ ma Arumgimis e mo be.

Mmowarkin ma Yesus Jamas Piti mo

²⁸ Dhali ki mo wana e ka cim pekwara n'ko'di gwo gwansan kun okina a'di mo tani a'di ki susa Buterus nyakki a'di mo dhala Yohaan dhala Yakuub mo, dhali sus uni bway 'kuwosh jin turatur mo mmo'tho mo. ²⁹ Dhali ki a'di diki'd mo mmo'tho mo tani jamas gi jis/em piti jin pikina a'di mo tani aŋkala/aŋkal mo dhali burrinyem piti warki'd ki ra/ ra/ mo dhali ki bany bany mo be.

³⁰ Dhali hili ma, 'kwani su/ nyakkina ṭor ṭor ki a'di mo be, a'di jin ta'da Musa dhali Iliyya mo be. ³¹ Uni gun pikin mo e monyca mo dhali uni ki ṭor gwo mo gom yam piti jin mina a'di ya mo, a'di jin mina a'di ithim mo e Pa Urushaliim mo. ³² Buterus dhali uni gwansan kun nyakki 'ko ki a'di mo tani uni 'ce'da e is mo hili uni 'kokin mo mmorash e mer mo dhali uni parki monycam piti e mo dhali 'kwani su/ gwansan kun doshkin mo nyakki a'di mo be. ³³ Dhali ki 'kwani su/ iikin mo 'peni a'di mo tani Buterus o'da Yesus gwo mo ki: Tapa, a'di 'boro'd gom aman mmo'kona aman mmahan mo be. Dhalki aman nyaŋa um ciŋa/ ikwara mo ma, 'de/ gom /e mo dhali 'de/ goma Musa mo, dhali jaŋ kamu/ 'de/ gom Iliyya mo, haali/ a'di mol gwo jin ona a'di mo. ³⁴ Dhali ki a'di o gwo yansan mo tani arak pu'dki'd mo dhali 'kam uni is ka la mo. Dhali uni 'kokin mo mmoko/ is mo me'd jin cičkina uni e bwam ma rak mo. ³⁵ Dhali 'twa/ pu'dki'd mo ka piye/ 'peni bwam ma rak mo mmo/o gwo mo ki: Yan ta Ya/m pem mo, jim pem jin kwanyka/ mo. Ciki a'di gwo mo ma. ³⁶ Dhali ki 'twa/ okunu gwo mo tani Yesus gamkunu a'di 'de/ mo. Dhali uni 'kon ki shwam mo dhali ṭor wathinj kamu/ 'de/ gwo mo ka cim gwansan yisa ma e to jin parkina uni e mo.

*Jesus A'di Wački'da 'Ci jin Bu'thkin ma Rum
Thus jin Nyo/o'd mo*

³⁷ Dhali ka cim jinj 'ko'd mo tani ki uni thulkin ka 'cesh 'peni wosha turga/ mo tani awaambuhany 'kwani caaca kagahara mo gamki a'di 'kup mo be. ³⁸ Dhali hili mo mo ma, wathinj kamu/ 'peni bwam ma waambuhany 'kwani a'di cuuki'd mo

ki: Manṭor Gwo, aha/ yuka /e mo mmohila hil apo/ ya/m pem mo. Haali/ a'di ta ya/m pem jin di'd ṭal 'deñ gana/ mo. ³⁹ Dhali hili ma, arum thus bu'thki a'di mo dhali a'di ise/ ki cuu kagahara mo dhali a'di ki pesh mo ntagi a'di mii'da gabusha mo dhali a'di mompoli is ki mombol mo dhali a'di diṭa mii mo mmodhal a'di 'pen mo. ⁴⁰ Dhali aha/ yukkina imancik /e gwo mo mmo/ur a'di ka pije/ mo tani hili uni mol a'di mii mo be. ⁴¹ Yesus thok a'di gwo mo ki: Ayy um 'kwani kun aṭha mongam gwo is ki aṭh mo dhali kun çaca/ ii ki çaca/ mo eya nyakum yil bum mo tani aha/ mina di ka cim ekata mo e um mo dhali 'dim 'kup e um mo? Susi ya/m pini mmahan mo ma. ⁴² Ki a'di di'd mmoyayu/ mo tani aruma 'cesh ki mombol a'di is mo dhali pesh a'di mo. Hila Yesus ki ƙucura rum thus jin nyo/o'd ki gwo mo dhali a'di ki waça 'ci mo dhali a'di ki ci a'di ka nyaj'ko'd e com mo. ⁴³ Dhali aris 'kwani 'baar mo 'kokin mo mmomer mo gom mo/ek ma Arumgimis mo be.

Dok/e aYesus A'di Torki Mowum Piti Ntwa/a/ mo be

Hili ki uni 'kokin mo mmomer mo goma ris to 'baar mo jin miikina a'di mo tani a'di ki o imancik a'di gwo gwo mo ki: ⁴⁴ Dhalki gwo gwansan hur bwany'cem bum mo ma, haali/ Ya/ gi 'Kwani minu ci mo e me'd gi 'kwaniny'cesh mo. ⁴⁵ Hili uni 'koki mish gwo yansan 'ban mo jin okina a'di mo dhali gwo yan a'di bagkunu mo 'peni uni mo ki uni mini 'koki nyith a'di mo dhali uni ko/ a'di mo mmodot a'di gwo mo gom gwo yansan mo be.

Kaja A'di Icade?

⁴⁶ Dhali gwo jin wala uni cuki'd mo e bwam uni mo mmo/o gwo mo ki: Kaja a'di ica'd ki tiya i bwam uni mo? ⁴⁷ Hili ka Yesus nyithki gwo kun kuluma uni eya dum buni mo tani a'di ki bu'th ara 'ci mo dhali kar a'di e 'ko'd gwar piti mo ⁴⁸ dhali o uni gwo mo ki: A'diyin jin midi bu'th ara 'ci yansan ki gway pem mo tani a'di bu'thki aha/ mo be dhali a'diyin jin midi bu'th aha/ mo tani bu'thki a'di a'di jin hashi aha/ mo haali/ a'di jin midi pis mo mbwam umi 'baar mo tani a'di ta jan ṭal 'de/ jin caaca mo be.

A'di jin Diki Di Apo/Um mo tani A'di Ta A'di gom Um mo be

⁴⁹ Dhala Yohaan thok a'di gwo mo ki: Tapa, am mishkina wathin kamu/ urki'da ruma 'cesh ka piye/ ki gway pini mo dhali aman nonkina a'di mo haali/ a'di diki bath ana isho'k mo be. ⁵⁰ Hila Yesus thok a'di gwo mo ki: Dhalku/ a'di ki non mo ma, haali/ a'di ɔaan jin diki di apo/ um mo tani a'di ita a'di gom um mo be.

Yesus Kucurki'da Yakuub dhala Yohaan mo be

⁵¹ Ki mom piti 'dishkina 'twa/ mo jin minu bu'th a'di mo tani a'di ki kar jis/em piti mo mmoya bway Pa Urushaliim mo. Dhali a'di ki hash iman/ii ntwa/ a/ ki a'di mo. ⁵² Dhali uni ii kin mo dhali ciç mo e Bampa/ gi Pan Saamira mmothoson to gom a'di mo be. ⁵³ Hili 'kwani 'koki bu'th a'di mo haali/ jis/ em piti karkina a'di mo 'kup ki Pa Urushaliim mo be. ⁵⁴ Dhali ki imanciç a'di gwo jin ta'da Yakuub dhala Yohaan parki a'di e mo tani uni o a'di gwo mo ki: Tapa, /e ɔapi aman mo mmokan o'd gwo mo mmothulu/ ka 'cesh 'peni momis mo dhali shwa

uni mo 'taa? ⁵⁵ Hili a'di tu'kki'da bor mo dhali kucur uni ki gwo mo be. ⁵⁶ Dhali uni iikin mo e bampaŋ kamu/ mo.

Uni kun Mini 'Taki Batha aYesus Nsho'k mo

⁵⁷ Me'd jin iikina uni e bway tur ki sule/ mo tani wathinj kamu/ ki o a'di gwo mo ki: Aha/ mina bath /e m'pen mo e mo 'baar mo jin mina /e iya mo be.

⁵⁸ Dhala Yesus ki thok a'di gwo mo ki: Amaƙ uni ta gi jis mo dhali 'dii kun pen e momis mo tani ta gi gu'b mo. Hili Ya/ gi 'Kwani a'di dar gi mo mo mmokar 'kup piti nycine/ mo be. ⁵⁹ Dhali e wathinj kamu/ a'di ki o a'di gwo mo ki: Bathi aha/ m'pen mo ma. Hili a'di ki o a'di gwo mo ki: Tapa, dhalki aha/ yana ntwa/a/ mo dhali kan ababam pem mo.

⁶⁰ Hili a'di ki o a'di gwo mo ki: Dhalki jwa uni kan çeny jwam buninj gana/ mo ma. Hili gom/e mo tani yayi mo dhali ɔr Bampa/ma Arumgimis eya tente/ mo. ⁶¹ Dhali jan 'deŋ kamu/ o a'di gwo mo si'da/ki: Aha/ mina bath /e nsho'k mo Tapa. Hili dhalki aha/ ona gwo ntwa/a/ mo mmotak uni gwansan kun 'koni gu'b pem mo. ⁶² Yesus ki o a'di gwo mo ki:

Jan kamu/ yisa di'd 'deya jin karki me'd piti apo/ to jin goru a'cesh mo dhali mmohil ka isan'ko'd mo a'di jin midi ha me'd mmo'kosh jwa ki Bampa/ ma Arumgimis mo.

10

Uni kun Hashuki Issi Kwara I'ce'dka 'Kume'd mo

¹ 'Ko'di to gwansan mo tani Tapa laƙki 'kwanin tiya i/issi kwara i'ce'dka 'kume'd mo dhali a'di hashki uni mo ntwa/a/ ki a'di mo ka susu/susu/ mo e bampa/ 'baar mo dhali e mo 'baar mo jin mura

a'di ki is piti mmoyaku/ mo. ² Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Bwam mondhe'd ishki'd ka entus mo, hili imanmiiya tu'c mo tani uni 'koni daka/ mo. Haali/ a'di wakan mo tani 'thoyi mo ma, ki Tapa gi bwam mondhe'd midi hash imanmiiya tu'c piti mo e bwam mondhe'd piti mo be. ³ Iiku/ i bway bum mo ma. Hili mo mo ma, aha/ mina hashki um mo me'd ushi ka'bal mo e bwam ma wu mo. ⁴ Dhalka jisilaan ki kal mme'd mo walla kucaj mo, walla appa/ mo, dhali dhalki wathin 'denj kamu/ ki the me'd mbway mo ma. ⁵ E gu'b yin jin mina umi ciç mo tani oyi gwo ntwa/a/ mo cikise/ki: Monku'th is midi di e gu'b yansan mo. ⁶ Dhali wałki/ ya/ gi monku'th is di'd e mun mo tani monku'th is bum mini si/is apo/ a'di mo, hili wałki/ a'di diki di mo tani a'di minu dokku/ um mo. ⁷ Dhali 'koyi e gu'ba ῥal 'de/ yan mo mmoshwa to mo dhali mmopi to mo a'di jin mina uni içi um mo, haali/ amanmiiya tu'c minu mii ci to jin ha me'd ka tu'c piti mo. Dhalku/ ki tan gu'b mo ma. ⁸ E bampa/ yin jin mina umi ciç mo tani dhali 'kwani ki bu'th um mo tani shwayi tonte/ jin minu kara borı um mo. ⁹ Waci uni gun 'bathan e bampa/ yan mo dhali oyi uni gwo mo ki: Bampa/ ma Arumgimis a'di pu'dki'd ki 'dishe/ e um mo. ¹⁰ Dhali e bampa/ yin jin ciçkina um mo dhali uni 'koki bu'th um mo tani iiyi i bway tur piti mo dhali oyi gwo mo ki: ¹¹ Bu'da 'cesh gi bampam bum yansan mo tani jin mu'thkina aman ki sho'k bam mo tani aman dhi'thkina a'di apo/ um mo. Bahili mishi mo mo ma, ki Bampa/ ma Arumgimis midi pu'du/ ki 'dishe/ mo be. ¹² Aha/ ῥora um gwo mo ki a'di mina 'twa/si'd mo yisa gom Pan Saduum mo ka tee çaan mo me'd bampa/ çaan mo be.

*Wayyi e 'Peŋkuman Bampa/ kun Ushkina Du Ri'c
Is mo*

¹³ Wayyi e um gi Panj Kurasiin mo, wayyi e um gi Pam Beetsayda mo, haali/ wakka dhan miim 'bi'thga/ kun miikunu mo e um mo tani minu 'taki mii mo e Pan Sur mo dhali Pan Saydaa/ mo tani uni mini 'taki rica du is kadhamo/ mo mmo'ko e burrinyen shawaal mo dhali bwam 'piny mo.

¹⁴ Hili a'di mina 'twa/ 'dish mo gom gwon dwall gi Pan Sur mo dhali Pan Saydaa/ mo mmobol um e mo be. ¹⁵ Dhali um 'kwani gi Paŋ Kapranahuum mo minu 'de'k um me'd momis mo 'taa? Um minu 'doyu/ ka luŋgu'b eya Haawiya mo be.

¹⁶ A'diyin jin cikki um gwo mo tani a'di cikki aha/ gwo mo be dhali a'di jin wakki um mo tani a'di wakki aha/ si'da/ mo be. Dhali a'di jin wakki aha/ mo tani a'di wakki a'di jin hashki aha/ mo be.

*Mondok kun Dokkina Uni Issi Kwara I'ce'dka
'Kume'd mo*

¹⁷ 'Kwanimpa issi kwara i'ce'dka 'kume'd mo tani uni dokkini a'di mo ki bwaŋ 'kunyga/ mo mmo/o gwo mo ki: Tapa, aruma 'cesh uni haki gwom bam e ki gway pini mo be. ¹⁸ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Aha/ parkina Setaan e mo bički'd mo me'da wara sho'k mo 'peni momis mo.

¹⁹ Hili mo mo ma, aha/ čikina um moshirr mo mmose tasha/ shoka po/ mo dhali a'dak mo dhali apowa ris mom'bi'th gi uni gun ta 'kup mo, dhali tonj kamu/ yisa di'da jin midi shi/ um is mo be. ²⁰ Hili mo mo ma, dhalku/ bwa ki 'kuny mo gom mii yan mo, ka ruma 'cesh haki gwom bum e mo, hili 'kunyi bwa mo ma, gom gway bum kun 'kwarkunu mo e momis mo.

Yesus 'Kunykina Bwa mo

²¹ Dhali e mo yansan mo tani a'di 'kunykina bwa mo e Shi/in Dheleladhelel mo dhali o gwo mo ki: Aha/ 'bora/e bwa i is mo, Ababa, Tapa gi momis mo dhali mony'cesh mo, ki/e bagkina aris to gwansan 'peni uni gun yukayuk mo dhali kun mishi gwo 'ban mo dhali /e ki ḫor uni eya tente/ mo ki uni gun ta uci mo be. Nye, Ababa, gom ku gi wakan mo tani bwam ma 'them pini a'di a'dan mo be.

²² Aris to 'baar mo cikunu aha/ mo ka Ababam pem mo, dhali wathinj kamu/ yisa mishi mo mo ki Ya/ a'di ta'da aja mo, hili isi ciki/ Ababa mo be, walla Ababa a'di ta'da aja mo, hili isi ciki/ Ya/ mo dhali ma a'din 'de/yin jin mina Ya/ ikwany mo tani mina a'di ḫitor a'di i e mo be.

²³ Yan'ko'd a'di ki ḫu'k 'ban mo dhali o imancik a'di gwo gwo mo uni 'cena ki: Mom'bor mii gom e mo uni gun mishi to gun misha um mo. ²⁴ Haali/ aha/ ḫora um gwo mo ki imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo kun tana ris mo dhali imalik si'da/ mo, uni ona bwa mo mmopar to e mo kun para um e mo dhali uni 'koki mish a'di mo dhali mmocik a'di jin cīka um mo tani dhali uni 'koki cīk a'di mo be.

Wathi/ gi Pan Saamiram 'Borga/ mo

²⁵ Dhali hili mo mo ma, amanmisha jo'd gwoŋkan doshki'd ki mis mo mmokar a'di mo mmopal ki gwo mo ki: Mantor Gwo, aha/ mina mii atinta mo mmota gi mal gi mondiki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo? ²⁶ Dhali a'di ki thoŋ a'di gwo mo ki: Gwo wakata 'kwarkunu mo e gwoŋkan jin cīnu mo? Ji gi wakata ideŋkina /e e mo? ²⁷ Dhali a'di ki thoŋ a'di gwo mo ki: /e mini en Tapa Arumgimis

pini mo ka dum pini 'baar mo dhali 'ka kashiram
 pini 'baar mo dhali ki 'bi'th pini 'baar mo dhali
 ki bwam pini 'baar mo, dhali amannyak çä'b pini
 mina /e i/en me'd is piniŋ gana/ mo be. ²⁸ Dhali
 a'di ki thok a'di gwo mo ki: /e thokki gwo ki 'bore/
 mo be. Rashi yansan mii mo ma, dhali /e mini di
 ki e mo be.

²⁹ Hili a'di dina gwo mbwa mo mmokar is piti
 me'd wathi/jin ta jan̄ kar/e ki is piti mo. A'di ki owa
 Yesus gwo mo ki: Dhali aja a'di ita'da amannyak
 çä'b pem mo? ³⁰ Yesus thok gwo mo ki: Wathin̄
 kamu/ yaki'd ka lungu'b 'peni Pa Urushaliim mo
 e Pa Ariiha mo. Dhali a'di 'kamkina 'kwanin 'di/
 'kup mo. Uni ki bu'th tom piti 'baar mo dhali
 dor a'di mo, dhali uni ki ii mo dhali dhal a'di mo
 mmodikina a'di eny jwa mo. ³¹ Dhali e ya ma gasiis
 jin yana a'di iya ka lungu'b mo e bway tur mo tani
 dhali a'di ki par a'di e mo dhali a'di ki per bway tur
 ki 'bana kamu/ mo. ³² Wakan si'da/ Wathi/ Lawi ki
 a'di pu'dki'd mo e mo yan mo dhali par a'di e mo
 tani a'di ki per ki bway ki 'bana kamu/ mo. ³³ Hili
 Wathi/gi Pan Saamira a'di yaki'd ki yampe mo tani
 a'di pu'dki'd mo e mo jin dina a'di mo, dhali ki a'di
 parki a'di e mo tani a'di ki hil a'di ka 'thime/ mo
³⁴ dhali ya i a'di mo dhali a'di ki ya i'tam jamam piti
 mo dhali wol a'di ayin nycine/ mo dhali yimana
 mura'th jin ka/u ki ɳah ɳah mo. Dhali yan'ko'd a'di
 ki kar a'di apo/ thuluny piti mo dhali a'di ki sus
 a'di e gu'b yilkina/ mo dhali a'di ki mii miim pa
 gom a'di mo be. ³⁵ Dhali ka cim jin 'ko'd mo tani
 a'di ki budha riyaal 'de/ mo dhali a'di ki ci a'di e
 com gu'b gi yilkina/ mo mmo/o gwo mo ki: Miyi
 ki 'bore/ gom a'di mo ma, dhali a'diyin jin mina /e

i'baar mo tani aha/ mina ci /e a'di mo ki aha/ mina dokku/ ka nyən'ko'd mo. ³⁶ Jana 'peni bwam unin kwara gwansan jin kuluma /e gwo mbwa mo jin nyonki mii mo me'da mannyak çə'b gi wathi/ yan jin biłki'd e bwam me'd gi 'kwanin 'di/ mo? ³⁷ A'di o a'di gwo mo ki: Jan 'de/ jin ḥor momiimii apo/ a'di mo be. Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki: Yaku/ mo ma, dhali miiyi wakansan mo.

Yesus A'di Ca'bki'd e Gu'b ma Martha dhala Mariyam mo be.

³⁸ Dhali ki uni iikin e bway buni mo tani a'di ciçki'd e pa mo. Dhala 'bom jin yūku gway ka Martha bu'thki a'di e gu'b piti mo. ³⁹ Dhali ayim ta'd gi 'bwaham jin yūku gway ka Mariyam mo, a'di jin çə'bki'd e sho'k gi Tapa mo dhali cik gwontor piti mo. ⁴⁰ Hila Martha a'di tashu ka ṭu'c kagahara mo mmomii to mo. Dhali ayim yaki'd e a'di mo dhali o gwo mo ki: Tapa, dina bwa ki ta / e wathimpa mo ki 'bwah pem a'di dhalki aha/ mo mmomii to aha/ 'de/ mo? Tora yim gwo mo ma, mmowoth aha/ mo. ⁴¹ Hili Tapa thok a'di gwo mo ki: Martha, Martha, /e tana man/anan is mo dhali din ma du ki 'kus goma ris to 'baar mo. ⁴² Ton ṭal 'de/ di'd jin minu mii ta mo. Mariyam a'di kwanyki 'ban jin 'boro'd mo a'di jin minu 'koki bu'th mo 'pena yim mo be.

11

Yesus Torki Gwo goma Tho jin Minu Tho mo

¹ Dhali a'di diki'd mo mmo'tho mo e moñkamu/ mo dhali ki a'di dakki 'tho mo tani jan ṭal 'deñ kamu/ 'peni imancik a'di gwo o a'di gwo mo ki:

Tapa, ṭori aman gwo mo ma, mmo'tho mo me'da
 Yohaan mmotorkina a'di imancik a'di gwo gwo mo.
² Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Ki um mini 'tho mo
 tani oyi gwo cikise/ mo ma:

Ababa, dhalki gway pini a'di kogu mo ma.
 Dhalki bampam pini a'di yayi'd mo. ³ Ci am tonṭem
 bam jin ta ji gi isa yempa/ mo ma. ⁴ Dhali dhal
 am amure/ miinthus bam 'pen mo ma, haali/ am ki
 is bam dhalkina 'kwani 'baar 'pen ka 'dete/ 'dete/
 mo, uni gun 'kon ma mure/ miinthus bam m'ba/
 mo. Dhali dhalku/ ki sus am mo e mo jin palu mo.

⁵ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Jana 'peni um
 jin ta'd ka mugu mo jin midi ya i a'di mombwam/e
 mo dhali o a'di gwo mo ki: Amuguwa, ci
 aha/ maanjkuthu'di kwara mo ma ⁶ haala mugum
 pem pu'dki'd mo 'peni bway jin yayina a'di mo
 dhali aha/ dara ki to mmokar a'di mbwambor
 mo. ⁷ Dhali a'di midi thok gwo mo 'peni gu'b ki:
 Dhalku/ ki ṭocaa/ 'kus mo. Acampur di'd ki mu'th
 mo shwane/ dhali ucim pem uni 'kona ci nyakki
 aha/ mo be. Aha/ mola cu mis mo dhali ḥiki /e ton
 kamu/ mo be. ⁸ Aha/ ṭora um gwo mo, ba a'di midi
 diki cu mis mo dhali ci a'di ton kamu/ mo haali/
 a'di ta'da mugum piti mo, hili gom mmodina a'di
 ki 'the is mo tani a'di midi cu mis mo dhali ci a'di
 to yin jin mina a'di mii ta mo be. ⁹ Dhali aha/ ṭora
 um gwo mo ki: Doti to mo ma, dhali a'di minu
 ci um mo. Simmi mii e mo ma dhali um mini
 gam a'di mo. Nagkani acampur apo/ ki me'd mo
 ma, dhali a'di minu ḫa'dki um mo be. ¹⁰ Haala ris
 'kwani 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ gun dotki to mo
 tani bu'thki to mo dhali a'di jin simmki to e mo tani
 gamki a'di mo dhali a'di jin nagkanki'da campura

po/ ki me'd mo tani a'di minu ka'dki a'di mo be.
11 Ababa jana di'di bwam um mo, wakki/ ya/ ki dot
 a'di gwo gom wa'c mo, dhali a'di midi dhal wa'c e
 i is mo dhali ci a'di tasha/ mo 'taa? 12 walla wakki/
 a'di dotki a'di mo goma oma ŋwa mo tani mina a'di
ci a'di a'dak mo 'taa? 13 Wakki/ um kun ta thus kan
 mo mish mmoçi tom 'boron ki me'd mo ki ucim
 bum mo tani bakata 'te/ imin ma Baba gi momis
 mo ci Shi/in Dheleladhelel mo ki uni gwansan kun
 dotki a'di mo?

Bampa/jin Kwa/kunu Bwa mo gun Shi/ki Is mo

14 Dhali a'di di'd mmo/ura ruma 'cesh ka pije/
 mo 'peni wathi/ jin mol 'twa/ wal mo. Dhali ka
 ruma 'cesh yaki'd ka pije/ 'peni wathi/jin mol 'twa/
 wal mo tani a'di mishki gwo o mo dhali 'kwani
 merkin mo be. 15 Dhali 'kwanin tiya o gwo mo
 ki: A'di urki'da ruma 'cesh ka pije/ ki gway ma
 Baalsebuul jin ta tapa ma ruma 'cesh mo. 16 Ka
 yiha/ 'kwanin tiya si'da/ palki a'di mo mmodotkina
 uni jamas mii 'peni momis mo. 17 Hili a'di mishki
 gwo jin kulumkina uni eya dum buni mo dhali o
 uni gwo mo ki: Aris bampa/ kun kwa/kunu bwa e is
 buni mo tani uni shi/kin mo dhali gu'b a'di bitki'da
 po/ gu'ba kamu/ mo. 18 Dhali wakka Setaan si'da/
kwa/i bwa mo apo/ is piti mo tani ki bampam piti
 midi dosh kata mo? Haali/ um o gwo mo ki aha/
 urkina ruma 'cesh ka pije/ ki gway ma Baalsebuul
 mo. 19 Dhali wakki/ aha/ ura ruma 'cesh ka pije/
 ki gway ma Baalsebuul mo tani iya/m bum ur uni
 ka pije/ katinta mo? Wakan uni mini ta imandwall
 gwo gom um mo be. 20 Hili wakki/ a'di ki me'd ma
 Arumgimis mo jin urkika/ aruma 'cesh ka pije/ mo

tani yan'ko'd Bampa/ ma Arumgimis midi pu'du/
 apo/ um mo be. ²¹ Ki wathi/ jin 'bitha'bi'th mo
 hi'thi'ki'da gongoro/ e is piti 'baar mo mmodi mo
 mmoji gu'b pitiŋ gana/ mo tani tom piti kun tana
 a'di mo tani dhunu ki mo ma ku'th is mo be. ²² Hili
 wakki/ jan 'deŋ kamu/ jin 'bitha'bi'th mo mmobol
 a'di e mo gam a'di 'kup mo dhali pi a'di e mo tani
 a'di ki budha gongorom piti jin gama a'di gwo is
 mo tani a'di midi kwa/ tom piti jin budhu bwa mo
 be. ²³ A'di jin diki ca'b nyakki aha/ mo tani a'di di'd
 apo/ aha/ mo dhali a'di jin diki nyak is tul ki aha/
 mo tani a'di ta a'di jin kwa/i bwa mo.

*Mo jin Dokkin ma Rum Thus kun Nyo/on ka
 Nyany'ko'd mo*

²⁴ Ka rum thus kun nyo/on iikin ka pije/ 'peni
 wathi/ mo tani a'di yaki'd ki tur mo e mo jin dar gi
 yi'de/ mo mmonjap mo mo mmosi/is mo. Dhali a'di
 diki gam moŋkamu/ mo tani a'di o gwo mo ki: Aha/
 mina dok e gu'b pem ka nyany'ko'd mo 'peni mo jin
 yayika/ mo 'peni cine/ mo. ²⁵ Dhali ki a'di pu'dki'd
 mo tani a'di gamki a'di ki a'di dhi'thkunu mo dhali
 to thosonkunu ki 'bore/ mo be. ²⁶ Yan'ko'd a'di
 ki ya mo dhali susa rum pesun tiya mo kun shi/
 ashi/ mo kun bol a'di ki is pitiŋ gana/ e mo dhali
 uni cičkin mo dhali 'ko imun mo. Dhali mondinj
 'ko'd gi wathi/ yan mo tani a'di warki'd ki shi/ mo
 mmobol jin twa/a/ e mo be.

Mom'bor Miiŋ Gana/ mo

²⁷ Ki a'di oki gwo yansan mo tani a'boma kamu/
 'peni bwam ma waambuhany 'kwani mo tani a'di
 ekki cuuwa/ mo dhali o gwo mo ki: Mom'bor mii
 gom bwa gi a'di jin dhothi /e mo dhali ako yan

jin pikina /e mo be. ²⁸ Hili a'di ki o gwo mo ki: Mmodhal gwo yansan e i is mo mmo/o gwo mo ki: Mom'bor mii gom uni gwansan kun cīkki Gwo ma Arumgimis mo dhali mmodhu uni mo be.

'Kwani kun Tana Nyakum Yil kun Ta Thus ki Thus mo Napki Jamas Mii mo

²⁹ Ka waambuhany 'kwani marki is mo tani a'di telki gwo 'pen mo mmo/o gwo mo ki: 'Kwani ma nyakum yil gwansan mo tana nyakum yil kun ta thus ki thus mo. Uni ɳapki jamas mii mo, hili jamas miin kamu/ yisa minu ci gom uni yisa hili isi ciki/ jamas mii ma Yuunaan mo be. ³⁰ Haali/ me'da Yuunaan warki'd ki jamas mii gom 'kwani gi Pa Ninawa mo tani wakan mina Ya/ gi 'Kwani ita goma nyakum yil gi 'kwani gwansan mo be. ³¹ A'bom jin ta'da malik 'peni 'ko'd gwar ma biny cam mo tani a'di midi cuyi mis mo dhali dwall gwo mo nyakki 'kwani ma nyakum yil gwansan mo, dhali wak uni mo, haala yim a'di pu'dki'd mo 'peni 'pemen gi mony'cesh mo mmocik yuk ma Sulemaan mo, dhali hili mo mo ma, jan tal 'deñ kamu/ jin eka/ ek jin bolki'da Sulemaan e mo tani a'di di'd mmahan mo be. ³² 'Kwani gi Pa Ninawa mini cu mis mo e gwon dwall mo nyakki 'kwani ma nyakum yil gwansan mo dhali wak uni mo, haali/ uni ri'ckina du is mo 'peni gwo jin ciñ ma Yuunaan uni mo, dhali hili mo mo ma, jan 'deñ kamu/ jin eka/ ek mo mmobola Yuunaan e mo tani a'di di'd mmahan mo be.

Alamba/ gi Buñgwar Is mo

³³ Wathinj kamu/ yisa di'da ki a'di ci'thki'da lamba/ mo dhali kar a'di e jis jin ȼwanyu mo

e bwaŋ gu'b mo walla mmokar a'di mo e bwaŋ'kwariny ton'kul bwa mo hili a'di ki dhal a'di mo mmodi eya po/ tirkina/ mo ki uni gwansan kun cički gu'b mo tani mini mish moŋkush mo be. ³⁴ Em bum a'di ta'da lamba/ gom buŋgwar is bum mo be. Wakki/ em bum ʈal 'de/ mo tani buŋgwar is bumi 'baar mo 'tu'du/ mo ki moŋkush mo be. Hili wački/ a'di diki ʈal 'de/ mo tani buŋgwar is bum 'tu'dkunu mo ki mondhumuri'd mo be. ³⁵ Wakan miiyi ki 'bore/ mo ma, gom moŋkush jin di'd e /e mo jin mina a'di diki dhurum mo mo. ³⁶ Yan'ko'd wački/ buŋgwar is bum 'tu'du/ mo ki moŋkush mo tani mmodar gi mondhumuri'd e 'bana kamu/ mo tani a'di 'baar ka 'bimpil mo midi 'twak mo mo me'da bi ma lamba/ jin ci um moŋkush mo be.

Yesus A'di Be'dki Mii gi 'Kwani Parisiyiin mo dhali Imanmisha Jo'd Gwo mo

³⁷ Ki a'di di'd mmo/o gwo mo tani Wathim Parisi dotki a'di mo mmoshwa to nyakki a'di mo. Wakan a'di yaki'd nyakki a'di mo dhali ça'bki'da tharabeesa mmoshwa to mo. ³⁸ Dhali Wathim Parisi merki'd kagahara mo mmopar a'di e mo mmodina a'di ki 'thur me'd ki yi'de/ ntwa/a/ ki tonte/ gi montee mo. ³⁹ Dhali Tapa o a'di gwo mo ki: Shwane/ um 'Kwani Parisiyiin, um lamki 'ko'd gwar ma ɺubbaaya mo dhala sahan mo tani dhali hili e bwaman mo tani um 'tu'dkunu mo ki mondil to mo dhali ki mii kun 'coka'cok mo. ⁴⁰ Um pus gwahan. Dina a'di jin učki 'ko'd gwar ki uč bwaman mo si'da/ 'taa? ⁴¹ Hili ciyi to jin minu ci ki me'd mo gom 'kwani kun hatha'ko'd mo, to gwansan kun 'koni cine/ mo dhali hili mo mo ma,

aris to 'baar mo ta kun dhelelkin mo gom um mo be.

42 Hili wayyi e um 'Kwani Parisiyiin, haali/ um cina nana/ ki to jin činu Arumgimis mo dhali jipin to jin wana e ka guremu/ mo dhali aris jipi/ kun kuyi mo ki kuy mo dhali um ki ta piny is mo e momii miinčkar/e mo dhali mo/en ma Arumgimis mo. To gwansan ka ba/ mina umi mii thim mo ba/ dhali mmo'koki ta piny is gom miin tiyan tiya mo. **43** Wayyi e um 'Kwani Parisiyiin haali/ um eni moŋ'kom 'borga/ mo e gu'b gi montul is mo dhali um eni monthe me'd e mo ma suug mo. **44** Wayyi e um haali/ um wana e ki moŋ'kupaje kun 'konuki mish mo dhali 'kwani ki ii i'küpi uni mo mmo'kona uni ki mish uni mo be.

45 Amanmisha jo'd gwoŋkana kamu/ 'de/ thok a'di gwo mo ki: Amančor Gwo, e gwo yan jin ona /e mo tani /e ki wač am si'da/ mo be. **46** Dhali a'di ki o gwo mo ki: Wayyi e um kun ta imanmisha jo'd gwoŋkan mo si'da/ haali/ um ki dhu 'kwani to kun dita mii ki dit mo mmokal mo tani dhali um ki is bum 'koki ta tondit'i'd is ki me'd mo ki ari me'd buma ṭal 'deň kamu/ mo be. **47** Wayyi e um mo haali/ um nyaŋki moŋ'kupaje gi imanči gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo, uni gun 'koshkina ibabam bum mo be. **48** Wakan um ta iman/o gwo apo/ mo dhali gam gwo me'd mo gom mii gi ibabam bum mo haali/ uni 'koshki uni jwa mo dhali um nyaŋki moŋ'kupajem buni mo be. **49** Wakan si'da/ Moyuk ma Arumgimis o gwo cikise/ mo ki: Aha/ mina hashki uni imanči gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo dhali imandhunu ki she/ mo, dhali kun tiya i bwam uni mo mina

uni i'kosh jwa mo dhali kun tiya mina uni ito'c bwa kagahara mo ⁵⁰ ka bas gi imançι gwo ma Arumgimisi 'baar mo kadhamo/ mo jin wolkunu mo 'peni mo gi ƙa'bu mony'cesh mo tani minu dot to mo 'pena nyakum yil gi 'kwani gwansan mo be, ⁵¹ 'pena bas ma Habiil mo ntaga bas ma Sakariyya mo tani a'di jin 'ce'dkunu sho'k mo e bwaman ma gwaṭa/ jin karu mo mmomiiya bas mo dhali e gu'b gi mondheleladhelel ma Arumgimis mo. Nye, aha/ ṭorkina um gwo mo ki a'di minu dot mo 'peni 'kwani ma nyakum yil gwansan mo be. ⁵² Wayyi e um mo kun ta imanmisha jo'd gwoŋkan mo. Haali/ um bu'thkina muptha/ gi moyuk mo. Dhali um ki is bum 'koki ciç mo dhali um ki non uni gwansan kun cičkin mo be.

⁵³ Me'd jin yakina a'di mo 'peni mo ćaan mo tani iman'kwar to dhali 'Kwani Parisiyiin ṭelki mii 'pen mo mmodhu gwo mbwa mo gom a'di kagahara mo dhali uni ki 'cwar a'di ki gwo mo jin mina a'di oya ris ton tiya mo ⁵⁴ mmotimkina uni a'di mo mmoçor mo gom a'di mo mmocesh a'di ki gwo jin mina a'di 'taki o gom toŋ kamu/ mo be.

12

Gwo jin Rumu apo/ Imanheka He'k E mo

¹ Dhali e mo ćaan ka waambuhany 'kwani tana ris ka ris mo tulki is mo mmontal 'de/ mo dhali uni yapki unin tiya ki is mo tani dhali a'di ṭelki gwo 'pen mo mmo/o imancik a'di gwo gwo mo ntwa/a/ ki: Jiyi acumaṭ gi 'Kwani Parisiyiin ki e ki 'bore/ mo ma, uni kun tana he'k e ka he'k e mo. ² Toŋ kamu/ yisa di'da jin kumkunu 'kup mo jin minu 'koki ṭor eya tente/ mo walla toŋ kamu/ yisa

di'da jin bagkunu mo jin minu 'koki mish mo yisa.
³ Wakki/ gwo jin ona um e mondhumumi'd mo tani
 a'di minu cik mo e moŋkush mo dhali a'di jin ona
 um ki ɬako/ mo ka ɬwal is e gu'b mo tani a'di minu
 ci' eya tente/ e 'kuŋgu'b mo be.

A'di jin Minu Ko/ mo

⁴ Aha/ ṭora um gwo mo ikam pem mo ki: dhalku/
 ki ɬo/ uni gwansan kun 'koshki buŋgwar is mo ma,
 dhali ɳ'ko'd uni dar ki miŋ kamu/ mo jin misha
 uni mii mo. ⁵ Hili aha/ mina rum um ki gwo mo
 gom a'di jin mina umi ɬo/ mo: Koki a'di, a'di jin ta
 gi mom'bi'th mo mmoṭaka ṭa'k mo e mo ma al o'd
 mo 'ko'di a'di 'koshki'da 'kosh mo. Nye, aha/ ṭora
 um gwo mo ki: Koki a'di mo ma. ⁶ 'Konuki yol ushi
 'dii imudhe'd ka ṭariipa mowa? Dhali jan ṭal 'den
 kamu/ 'peni uni yisa thiskunu e mo ibwambor ma
 Arumgimis yisa. ⁷ E/ um hili amur'kup bum gana/
 si'da/ uni 'baar mo deŋkunu e mo be. Dhalku/ is ki
 ɬo/ mo ma. Haali/ um gama she/ yol ki gam mo
 mmobol ushi 'dii e mo be.

Mmopiya Kristhos Gwo Mbwambori 'Kwani mo

⁸ Dhali aha/ ṭora um gwo mo, aris uni 'baar
 mo ka 'dete/ 'dete/ kun mini pi gwo gom aha/
 mbwambori 'kwani mo tani wakan si'da/ Ya/ gi
 'Kwani midi pi a'di gwo mo ibwambori iman'doyu
 gwo ma Arumgimis mo be. ⁹ Hili a'di jin wat̩ki
 aha/ gway mo mbwambori 'kwani mo tani a'di
 minu wat̩gway mo ibwambori iman'doyu gwo ma
 Arumgimis mo be. ¹⁰ Dhali aris 'kwani 'baar mo ka
 'dete/ 'dete/ uni kun oki gwo apo/ Ya/ gi 'Kwani mo
 tani uni minu dhal 'pen mo. Hili a'di jin wal gwo
 sor apo/ Shi/in Dheleladhelel mo tani a'di minu

dhal 'pen mo yisa. ¹¹ Dhali ki uni mini sus um mo e bwambor gu'b gi montul is mo dhali e itapa mo dhali e uni gun ta gi moshirr mo tani dhalku/ is ki anan mo gom gwo gi wakata imina umi thok mo walla gwonta imina umi o mo, ¹² haali/ Shi/in Dheleladhelel a'di midi tor um gwo ki mo yansan gana/ mo gwo jin mina um ka i/o mo ba/.

Gwom 'Bi'th/e gom Wathi/jin Ta Pa ki Pa jin Ta Pus mo

¹³ Jan 'deñ kamu/ 'peni bwanj 'kwani ma waambuhany oki a'di gwo mo ki: Mantor Gwo, kana kam pem gwo mo ma, mmopwak mal bwa mo nyakki aha/ mo. ¹⁴ Hili a'di o a'di gwo mo ki: Wathi/ kaja kar aha/ mo mmota mandwall gwo mo walla mmota manpwakki um to bwa mo? ¹⁵ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Hili ki 'bore/ mo ma, dhali jiyi aris mo jin 'thothu/ bwa ki e ki 'bore/ mo, haali/ mondiki/e gi wathi/ a'di diki gamki mo jin isha tom piti jin gama a'di ka entus mo. ¹⁶ Dhali a'di ki tor uni gwo mo ki gwom 'bi'th/e mo mmo/o gwo mo ki: A'cesh jin tana wathi/ jin ta pa ki pa mo tani a'di pirki to me'd mo ka entus mo be. ¹⁷ Dhali a'di ki kulum gwo ibwa ki is piti mo ki: Aha/ mina miiya tinta mo haali/ aha/ dara ki mo mo mmodhu tom pem mo be. ¹⁸ Dhali a'di ki o gwo mo ki: To yansan a'di imiga/ imii mo be. Aha/ mina 'kosh themes pem ka 'cesh mo dhali nyañ kuny caaga/ mo be. Dhali aha/ mina dhu tom pemi 'baar mo kun ta pos pem mo dhali tom pem kun tako/ mo be. ¹⁹ Dhali aha/ mina owa kashiram pem gwo mo ki: Kashiraa, /e ta gi to kun 'koshi jwa mo kun dhukunu mo gom yil ka ris mo be. Hili mo isunse/ mo ma,

shwayi to mo, dhali piyi to mo dhali 'kunyi bwa mo ma. ²⁰ Hili Arumgimis o a'di gwo mo ki: /em pus yan mo. Mon'thiny yan shwane/ mo tani akashiram pini miga/ dot'peni/e mo, dhali to kun thosonkina /e is mo tani uni mini ta kum maja mo? ²¹ Wakan a'di jin isha to kumma/ gom is piti mo dhali diki ta pa ki pa mo 'kup ka Arumgimis mo.

Mmo/anan Is mo

²² Dhali a'di ki o imancik a'di gwo gwo mo ki: Wakan aha/ ṭora um gwo mo ki dhalku/ is ki anan mo gom mon'koki/em bum mo, gom to kun mina umi shwa mo walla to gom bungwar is bum mo a'di jin mina umi hithi is mo. ²³ Haali/ mondiki/ e a'di ica'd ki tonte/ mo dhali bungwar is a'di boli burrinye/ e mo be. ²⁴ Kulumi gwo ibwa gom 'dii mo ma. Uni 'koki si to mo walla 'koki 'cith to mo tani uni si'da/ dar gi gu'b jin dhunu to mō walla themes mo dhali hili Arumgimis thipki uni mo be. Bakata 'te/ um a'di i'bitha yol she/ ki 'bi'th mo mmobol 'dii e mo be. ²⁵ Dhali jan 'deñ kamu/ 'peni bwam um di'da jin midi anan is mo jin midi mish mar gulan tur piti is mo? ²⁶ Wakki/ um si'da/ 'koki mish ushi ton gwa'dga/ mii mo kun wakan tan mo tani atinta anana um is mo gom miin tiya mo sa/? ²⁷ Kulumi gwo ibwa mo ma, gom jandin to mo mmocakina uni mo. Uni 'koki miiya tu'c mo walla sura thus mo. Hili aha/ ṭora um gwo mo goma Sulemaan eya aris monycam piti mo tani a'di dinuki hi'thki burrinye/ jin waki jandi/ 'peni uni gwansan 'de/ mo be. ²⁸ Hili wakki/ Arumgimis ki hi'th asho ki burrinye/ kun 'kon e bwaasho shwane/ mo dhali ka'thamo/ uni ṭagu

i o'd mo tani bakata 'te/ imina a'di hi'th um ki burrinye/, um 'kwani kun atha moŋgam gwo is ki ath kan mo? ²⁹ Dhali dhalku/ ki simm to e jin mina umi shwa mo dhali gwo gom to jin mina umi pi mo walla dhalku/ ki ta iman/anan is e bwam bum mo. ³⁰ Haali/ aris 'kwani gi kal gi mony'ceshi 'baar mo tani uni simmki to gwansan e mo dhali Ababam bum mishki a'di ćaan jin mina umi mii ta gi uni mo be. ³¹ Ma mo simm jasi bampam piti e mo dhali aris to gwansan mini ta kum bum si'da/ mo be.

Mmo/ish Kumma/ e Momis mo

³² Dhalku/ is ki ƙo/ mo ma, usha ma'diny mo, haali/ bwa ma Ababam bum midi 'bor mo mmoci um bampa/ mo be. ³³ Yoli tom bum kun tana um mo ma. Dhali ci to jin ćinu ki me'd mo gom 'kwani kun hatha 'ko'd mo. Kucura jisilaan ki is bum mo ma, uni gun 'koki war ki kun dhamo/ mo, a'di jin ish to kumma/ mo e momis jin midi diki ush me'd ki sule/ mo, mo jin daru ka 'di/ mo mmo'dish mo is mo dhali adhurany midi diki 'ce'd uni sho'k mo be. ³⁴ Haali/ mo jin isha tom bum kumma/ mo tani a'di imin ma dum bumi 'ko si'da/ mo be.

Imanmiyya Tu'c kun Timina Tim mo

³⁵ Dhalki empa'd bum minu 'kam ki to mo dhali citha lambam bum mo ³⁶ dhali wayi e ki 'kwani kun ćorki tapam buni mo mmopu'du/ bway pa mo 'peni momiimash jin yukuwa yuƙ mo wakan ki uni mini mish ka'd ki a'di 'twaŋkal ise/ ki a'di midi pu'du/ mo dhali nagkana campur mo be. ³⁷ Mom'bor mii gom ćinkina/ gwansan uni kun gama tapa ki e mo ki a'di pu'dki'd ka nyan'ko'd mo. Ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki a'di midi 'kam

empa'd piti ki to mo dhali yuk uni mo mmo'kowa tharabeesa mo dhali a'di midi yaku/ mo dhali mii uni to mo be. ³⁸ Waƙki/ a'di pu'dki'd mo n̄wa/a/ ki mombwam/e mo tani walla 'ko'di mombwam/ e mo tani dhali a'di ki gam uni wakan mo tani mom'bor mii gom ćinkina/ gwansan mo be. ³⁹ Hili mishi yan mo ma, waƙka mancila gu'b midi 'taki misha tente/ jin mina wathin 'di/ iyayu/ mo tani a'di midi 'taki di ki e mo dhali midi diki dhal gu'b piti 'pen mo wathin 'di/ ki 'ce'd mo. ⁴⁰ Um si'da/ mini mii thoson is mo haali/ Ya/ gi 'Kwani midi pu'du/ mo ka tente/ jin mina um 'koki ƙosh ki a'di midi pu'du/ mo be.

Ćinkina/jin Diki Ta Isiŋ Gana/mo

⁴¹ Bułerus o a'di gwo mo ki: Tapa, a/e ƙori gwom 'bi'th/ e yan jasi gom am mo 'teya, walla gom 'kwani 'baar mo? ⁴² Dhali Tapa ki o a'di gwo mo ki: Kaja a'di jin ta wathi/ isiŋ gana/ mo dhali yuka yuk mo mmota mandhu to mo? a'di jin mina tapam piti kar ari tapa apo/ gu'b piti mo mmoçi uni tonṭe/ ki 'ban buni ka tente/ ka ƙar/ e mo? ⁴³ Mom'bor mii gom ćinkina/ ćaan mo a'di jin mina tapam piti gam mo waƙki/ a'di midi pu'du/ mo mmogam a'di mmomii kan mo be. ⁴⁴ Ka jiŋ gana/ aha/ tora um gwo mo a'di midi kar a'di eya powa ris tom piti 'baar mo kun tana a'di mo be. ⁴⁵ Hili waƙki/ ćinkina/ ćaan o gwo e is piti mo ki: Tapam pem tayi'da diiṭe/ mo mmoyayu/ mo dhali a'di ki ƙel mii 'pen mo mmodor 'kwaniŋ gwatḥ kun ta ćinkina/ mo dhali kun ta ćinkina/ nyara/ si'da/ mo dhali a'di ki shwa to mo dhali pi to mo dhali 'kosh ma su mo tani ⁴⁶ tapa gi ćinkina/ yansan midi pu'du/

mo ka tee yan jin dina a'di ki tosh mo ki a'di midi yayu/ mo dhali ki mo jin dina a'di ki mish mo mo dhali a'di midi ci a'diya jisa mo dhali a'di midi kar a'di mo nyakki uni gun 'koki ta ku isinj gana/ mo be. ⁴⁷ Dhali ciŋkina/ çaan jin mishi bwan tapam piti mo tani dhali diki thoson is mo walla diki mii me'd isi bwam piti mo tani a'di midi bu'th mondor me'd ka ris mo be. ⁴⁸ Hili a'di jin diki mish mo mo dhali mii to jin midi mii gam mondor mo tani a'di midi bu'th mondor jin gwa'dagwa'd mo. Aris 'kwani 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ uni kun cikunu to ki nyanye/ mo tani 'peni uni mo to jin caaca mo tani minu dot mo. Dhali 'peni uni gun cina 'kwani to ki nyanye/ mo tani mina uni dot to ki nyanye/ si'da/ mo be.

Yesus ki Rak mo gi Kwa/u Bwa mo

⁴⁹ Aha/ pu'dkina mo mmokar o'd apo/ mony'cesh mo be. Dhali aha/ ona bwayi ki a'di minu 'tha mo hila/. ⁵⁰ Aha/ tana gi mo jin minu mii ki yi'de/ mo mmomii nycine/ mo dhali aha/ miina is ki 'kasa/ 'kasa/ mo ntagi a'di minu thim mo be. ⁵¹ Um toshkin ki aha/ pu'dkina mo mmoçi monku'th is e mony'cesh mo 'taa? Yisa. Aha/ tora um gwo mo, hili, mmodhal mii e i is mo mmokwa/ bwa mo be. ⁵² Haali/ 'peni shwane/ mo gu'ba tal 'de/ jin mina 'kwani 'ko imudhe'd mo tani uni minu kwa/ bwa mo, kun 'koni kwara mo mini kwa/ bwa mo apo/ uni kun 'koni su/ mo dhali kun 'koni su/ mo tani mini kwa/ bwa mo apo/ unij kwara mo be. ⁵³ Uni mini kwa/ bwa mo, ababa apo/ ya/ mo dhali ya/ apo/ com mo, dhali kum apo/ 'bwa/ mo dhali 'bwa/ apo/ kum mo dhali kumpa jin ta'da mare/

apo/ mar pitim 'bomi mo dhali a'bom mash jin ta'da mare/ apo/ mar piti mo be.

Mo jin Nyithu Mo mo

⁵⁴ A'di si'da/ ki owa waambuhany 'kwani gwo mo ki: Ki um parkina rak̄ e mo mmocu mo 'pena bor ma lungu'b mo tani um ki o gwo ki jahanne/ki: Ari piriny pu'dki'd mo be dhali wakan a'di miiki'd mo be. ⁵⁵ Dhali ki um hilki 'tham 'peni 'ko'd gwar ma biny cam poshki'd mo tani um ki o gwo mo ki: Mo midi 'batha'ba'th mo. Dhali a'di miiki'd mo be. ⁵⁶ Um 'kwani kun tana he'k e ka he'k e kan mo. Um mishki to nyith e mony'cesh kun pilin mo dhali momis mo tani hili, atinta 'kona um ki mish nyith mo gi buŋ'kus shwanesan mo?

Mo jin Mina/e Thoson Gwo Nyakka Manyer/e Is ki Gway mo

⁵⁷ Dhali atinta 'kona um ki is bum ki theke'th gwo mo gom a'di jin 'boro'd mo? ⁵⁸ Me'd jin mina /e ya mo nyakka manyer /e is ki gway mo ibwambor ma mandwall gwo mo tani pali gwo mo mmothoson nyakki a'di mbway mo hili isi ciki/ ki a'di midi diki dir /e eya dwallinj gwo jin ca'd mo dhali adwallinj gwo jin ca'd mo midi ci /e eya mantor tonthus 'twa/a 'cesh mo dhali amantor tonthus 'twa/a 'cesh mo midi kar /e eya sijin mo be. ⁵⁹ Aha/ ṭora /e gwo mo ki /e mini diki pi ka pijie/ ki sule/ mo ntagi /e mini ci ara maliim jinj 'ko'd mo be.

13

Mo gi Rijuwa Du Is mo walla Mony'ce'd Sho'k mo

¹ 'Kwanin tiya 'kon ki mo çaan mo uni kun torki a'di gwo mo gom 'Kwani gi Pany Jaliil kun 'kosh ma Bilaat̄us abas buni e mo nyaŋki tom buni kun 'ciŋha/ uni 'kus mo mmomiiya basa 'cesh mo. ² Dhali a'di ki thok uni gwo mo ki: A/um kulumki gwo ibwa ki 'Kwani gi Pany Jaliil gwansan ta imanmii miinthus kun shi/ashi/ mo mmobola ris 'Kwani gi Pany Jaliila tiya e mo 'taa? haali/ uni 'koshkunu ki isa nyor kan mo? ³ Aha/ ḥora um gwo mo ki: Yisa. Hili isi ciki/ um mini rica du is mo ki umi 'baar mo minu 'koki 'ce'd sho'k wakan mo be. ⁴ Walla uni gwansan kun 'koni 'kume'd i'ce'dka pekwara mo uni gun bit̄kina gu'ba turga/ apo/ mo e Pan Siluwaam mo dhali 'kosh uni jwa mo tani a/ um kulumki gwo ibwa mo ki uni ta imandhiŋ gwo kun shi/ashi/ mo mmobola ris unin tiya kun 'kon e Pa Urushaliim e mo 'taa? ⁵ Aha/ ḥora um gwo mo ki: Yisa, hili isi ciki/ um mini rica du is mo ki umi 'baar mo minu 'koki 'ce'd sho'k wakan mo be.

Gwom 'Bi'th/e gom Cwampu/ mo

⁶ Dhali a'di ki ḥor gwo gi gwom 'bi'th/e yan gom uni mo ki: Wathi/jin ta'd gi cwampu/jin sikina a'di e bwaagon piti mo dhali a'di pu'dki'd mo mmoŋap maman 'peni a'di mo tani dhali a'di diki gam jan 'deŋ kamu/ mo be. ⁷ Dhali a'di ki owa manhil cwalman gwo mo ki: Hili mo mo ma. Yil 'koni kwara shwane/ jin yayika/ mo mmoŋap maman 'pena pu/ yan mo tani dhali aha/ dinaki gam jan 'de/ mo. Jepi a'di ka 'cesh mo ma. Atinta mina a'di bu'th mony'cesh yan kan mo? ⁸ Dhali a'di ki thok a'di gwo mo ki: Dhalki a'di di'd mo ma, tapa, yil yansan si'da/ ntagi aha/ mina ćwany a'di ka 'kawur is mo dhali wol guren to/eya po/ mo.

⁹ Dhali wakki/ a'di midi dho'th maman ki yil jin 'ko'd mo, 'boro'd be. Hili wakki/ a'di diki dho'th maman mo tani /e mini mish a'di jep ka 'cesh mo be.

A'bom jin Ta Nywol jin Waçkunu ka Cim ma Pesu/ mo

¹⁰ Dhali a'di diki'd mo mmotor gwo mo e gu'b gi montul isa kamu/ ka cim ma pesu/ mo. ¹¹ Dhala 'boma kamu/ diki'd jin ta'd ga rum thus jin 'batha a'di mo mmo/ ath mom'bi'th mo ki yili 'kume'd i'ce'dka pekwara mo. Ayim di'd ki gonjo/ mo dhali a'di mol is piti 'de'k ki 'bore/ mo. ¹² Dhali ka Yesus parki'da yim e mo tani a'di yukki'da yim mo dhali owa yim gwo mo ki: A'boma, /e din ki 'kus mo 'peni 'ba'th pini mo be. ¹³ Dhali a'di ki dhu me'd piti apowa yim mo dhali ki jahanne/ ayim 'ka'dkina is mo dhala yim 'borki'da Arumgimis bwa i is mo be. ¹⁴ Hili tapa gi gu'b gi montul is mo a'di shwaki'da nyor ka nyor mo haala Yesus wacki'da waç ka cim ma pesu/ mo be. A'di ki o 'kwani gwo mo ki: Acim 'koni pe'de/ jin minu ka mii thima tu'c mo be. Iiyu/ ka cim gwansan mo ma ki um minu waç mo, yisa ka cim ma pesu/ mo. ¹⁵ Yan'ko'd Tapa ki thok a'di gwo mo ki: Um 'kwani kun tana he'k e ka he'k e mo. 'Kona um ka 'dete/ 'dete/ ka cim ma pesu/ ki 'cuç morbip bum mo walla thuluny bum 'peni gu'b buni mmosus uni mmoppi yi'de/ mo 'taa? ¹⁶ Dhala 'bom yansan mo jin ta 'bwa/ ma Ibrahiim mo a'di jin dekkin ma Setaan ki yili 'kume'd i'ce'dka pekwara mo tani a'di ka ba/ mminu mii diki 'cuç mo 'peni mondek yan ka cim ma pesu/ mo? ¹⁷ Me'd jin okina a'di gwo gwansan mo tani aris uni kun ta 'kup ki a'di mo tani dhukunu ki mon'the is mo

dhala ris 'kwani 'baar mo 'kunykina bwa mo goma
ris mii gi monyca kun miikina a'di mo be.

*Gwom 'Bi'th/e gom Emen To jin Miinuwa 'Tash
mo*

¹⁸ Dhali wakan a'di ki o gwo mo ki: Bampa/ ma Arumgimis wana e katinta mo sa/? Dhali aha/ mina kar a'di ka par 'ban katinta mo? ¹⁹ A'di wana e ki emen to jin miinuwa 'tash jin ƙala wathi/ mo dhali si e monsinum piti mo. Dhali a'di caki'd mo dhali a'di warki'd ki cwa mo dhali 'dii kun pen e mis mo tani nyaŋki gu'b buni eya bim piti mo be.

Gwom 'Bi'th/e goma Cumat mo

²⁰ Dhali dok/e a'di ki o gwo mo ki: Aha/ mina kar Bampa/ ma Arumgimis ka par 'ban kata mo sa/? ²¹ A'di wana e ka cumat jin ƙal ma 'bom mo mmo'thok mo mmoce e ka dipany ka uçaŋ bwamani kwara mo ntagi a'di seki'd mo be.

Acampur jin Nyutha 'Twaman ki Nyu'th mo

²² A'di yaki'd mo e bway piti mo e bampa/ mo dhali e pa 'baar mo mmotor gwo mo dhali a'di ki ya mo 'kup ki Pa Urushaliim mo. ²³ Dhali wathin 'deŋ kamu/ o a'di gwo mo ki: Tapa, mina uni gwansan kun woθkunu mo 'ko i daka/ kan mo 'taa? Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: ²⁴ Uthi/ mo ma mmocic mo eya campur jin nyuthanyu'th mo haali/ 'kwani torkika/ um gwo mo ki: Uni tana ris mo kun mini simm mo e mmocic mo tani dhali uni mini mol se mo be. ²⁵ Ki enj kamu/ ka mancila gu'b, ki a'di midi cu mis mo dhali mutha campur mo tani um mini tel mii 'pen mo mmodosha piye/ mo dhali nagkana campura po/ ki me'd mo mmo/o gwo mo ki: Tapa, ƙa'dki am gu'b mo ma. A'di midi thok

um gwo mo ki: Aha/ mola mo jin iiyina um 'peni cine/ mo be. ²⁶ Dhali yan'ko'd um mini tel mii 'pen mo mmo/o gwo mo ki: Aman shwana to mo dhali pi to mo e buŋ'kus pini mo dhali / e ṭorki aman gwo mo e bway bam mo. ²⁷ Hili a'di midi o gwo mo ki: Aha/ ṭora um gwo mo ki: Aha/ dinaki mish mo mo jin iiyina um 'peni cine/ mo be. Iiku/ um mo 'peni aha/ mo aris umi 'baar mo kun miiki mii kun 'coka'cok mo. ²⁸ Dhali yan'ko'd um mini ko mo dhali 'pe'd shem bum mo ki um mini para Ibrahiim e mo dhala Is/hak mo dhala Yakuub mo dhali aris imançι gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo e Bampa/ ma Arumgimis mo dhali um ki is bum minu ṭa'k ka pije/ mo be. ²⁹ Dhali 'kwani mini pu'du/ mo 'peni mom'pesho'k mo dhali 'pena bor ma luŋgu'b mo dhali 'peni mon'ko'd gwar ma bim poros mo dhali 'peni mon'ko'd gwar ma biny cam mo dhali uni mini 'ko mo atharabeeza gi Bampa/ ma Arumgimis mo be. ³⁰ Dhali hili mo mo ma, unin tiya kun 'koni 'ko'd mo tani minu dhu iṭwa/a/ mo dhali unin tiya kun 'koni ṭwa/a/ mo tani minu dhu i'ko'd mo be.

Yesus Gwoki'd Apo/Pa Urushaliim mo

³¹ Dhali e mo ćaan gana/ mo tani 'Kwanim Parisiyiina tiya pu'dkin mo dhali o a'di gwo mo ki: Yayi mo 'peni mahan mo haala Hiroodus ɳap / e mmo'kosh jwa mo be.

³² Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Iiku/ um mo ma dhali ṭora mak ćaan gwo mo ki: Hili mo mo ma. Aha/ urkina rumä 'cesh ka pije/ mo dhali mii mowac shwane/ mo dhali ka'thamo/ si'da/ mo, dhali ka cim kwara mo tani aha/ mina 'baar bway pem mmothim a'di mo be. ³³ Bahili

aha/ mina mii ya e bway pem shwane/ mo dhali ka'thamo/ dhali ka tee jin midi bat̄hi 'ko'd mo haali/ a'di dinuki mish mii mo ka manci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo minu 'koki 'taki 'ce'd sho'k ka pije/ mo 'peni Pa Urushaliim mo be. ³⁴Ayy Urushaliim, Urushaliim, um kun 'koshki imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ jwa mo dhali 'kosh uni gwansan ki wosh mo uni gun hashkunu mo e um mo. Me'd wana risa jin oka/ bwayi mmotul ucim bum is mo mmontal 'de/ mo me'd kumana ηwa jin wupi ushan piti ka bi mo dhali um ushkin mo be. ³⁵Hili mo mo ma. Gu'b bum dhalkunu um 'pen ki ma'du/ mo be. Dhali aha/ tora um gwo mo ki um mini 'koki par aha/ e mo ntagi um mini o gwo mo ki: Mom'bor mii ki a'di jin pu'dki'd ki gway gi Tapa mo be.

14

Yesus Wački Wathi/jin 'Kosha 'Batha Wasa/I/is mo

¹Dhali ka cim ma pesun 'deŋ kamu/ mo tani ki a'di yaki'd mo mmoshwa to mo e gu'b gi tapaŋ kamu/ mo 'peni 'Kwani Parisiyiin mo tani uni timki a'di mo be. ²Dhali hili mo mo ma, wathinj kamu/ doshki'da bor a'di mo a'di jin ta'd gi 'batha wasa/ e is piti mo. ³Dhala Yesus ki o imanmisha jo'd gwoŋkan gwo mo dhali 'Kwani Parisiyiin gwo mo ki: A'di ta mii gi gwoŋkan mo 'taa? mmowaca wač ka cim ma pesu/ mo? walla minu dhalku/ mo? ⁴Hili uni 'kon ki shwam mo. Yan'ko'd a'di ki sus a'di mo dhali wač a'di mo dhali mmodhal a'di mmoya mo be. ⁵Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Wathi/ jana 'peni bwam um ta'd gi thuluny mo

walla morbip kun ta'kkin mo e bwany jis mo, mina a'di diki ya ki jahanne/ mo mmodir uni ka piye/ mo ka cim ma pesu/ mo 'taa? ⁶ Dhali uni mol thok gwo yansan mo be.

Gwo gom Yilkina/ dhali Com Gu'b mo

⁷ Dhali a'di ki tor uni gwo mo ki gwom 'bi'th/e mo gom uni gwansan kun yukknunu mo ki a'di nyithki uni mo mmokwanykina uni moŋ'kom 'borga/ mo mmo/o gwo mo ki: ⁸ Ki / e yukknunu mo, ma e momiimash ka tul 'kup mo tani dhalku/ ki ca'ba 'cesh e mom'borga/ mo, hili isi ciki/ wathi/ jin ekki'd ki / e mo yukkina a'di mo be, ⁹ dhali a'di jin yukki / e mo gara/ midi pu'du/ mo dhali o / e gwo mo ki: Ciyi mo yansan ki wathi/ yansan mo ma dhali yan'ko'd / e mini tel mii 'pen mo mmo'the is mo mmobu'th mo jin gwa'dagwa'd mo be. ¹⁰ Hili ki/e yukknunu mo tani yaku/ mo dhali ca'b e mo jin gwa'dagwa'd wakan mo, ki a'dim bum jin ciki'da yuk mo midi pu'du/ mo tani dhali a'di midi o / e gwo mo ki: Amugum pema, shoru/ mo ma, mmoca'bi mompoko'd yaase mo. Yan'ko'd / e minu tak mo e buŋ'kus uni 'baar mo kun 'kona tharabeesa nyakk*i* / e mo be. ¹¹ Haali/ aris 'kwani 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ kun dhu is buni ki ca mo tani minu dhu ki gwa'd mo, dhali a'di jin kar is piti ki gwa'd mo tani a'di minu kar ki ca mo be.

¹² Dhali a'di si'da/ o gwo mo e wathi/ jin yukki a'di mo ki: Ki / e ki ciya yuk jin yukmo gom tonte/ mo walla dhan tonte/ jin shwanu mo tani dhalku/ ki yuk imugum pini mo walla ikam pini mo walla ibas pini mo walla imannyak'kom pini kun ta pa ki pa mo hili isi ciki/ uni si'da/ mini yuk / e mo

mmodoğ mii mo dhali /e minu rak mii yani bway mo be. ¹³ Hili wakki/ /e mini çiya yük jin yük mo tani yük 'kwani kun hatha'ko'd mo ma, dhali uni gun ķutha is guñkuru/ mo dhali uni kun ta ɻwol mo dhali uni gun tana ja'da/ mo be ¹⁴ dhali /e minu 'bor mii mo haali/ uni mini mol /e to raki bway mo be. Hili /e minu rak to ibway mo ki mompinu ki uni kun ta kuñ ķar/e mo be.

Gwom 'Bi'th/e gom Dhan Tonte/jin Shwanu mo

¹⁵ Ki jan տal 'deñ kamu/ 'peni uni gwansan kun 'kokina tharabeesa nyakki a'di mo cikki gwo yansan mo tani a'di o a'di gwo mo ki: Mom'bor mii gom a'di jin midi shwa tonṭe/ e Bampa/ ma Arumgimis mo be. ¹⁶ Hili a'di ki o a'di gwo mo ki: Wathi/ ki ej kamu/ ciki'da yük mo gom dhan tonṭe/ jin shwanu mo tani a'di yükki 'kwani ka ris mo be. ¹⁷ Dhali ka tee pu'dki'd mo gom tonṭe/ mo tani a'di hashki çin̄kinam piti mo mmo/o uni gwansan gwo mo uni kun yükkunu mo ki: Iiyu/ mo ma, haali/ aris to 'baar mo thosonkunu mo be. ¹⁸ Hili uni 'baar mo տelki mii 'pen mo mmoči gwo 'ko'd mo be. Wathi/ jin տwa/a/ a'di oki a'di gwo mo ki: Aha/ dağa yola bunto mo dhali aha/ mina mii ya mo mmopar a'di e mo. Aha/ dotkina /e mo ki aha/ minu dhalku/ mo be. ¹⁹ Dhali jañ kamu/ o gwo mo ki: Aha/ yolkina morbipi 'kume'd mo kun repu/ 'ba/ ki dhanjka'b to ka susu/ susu/ mo dhali aha/ mina mii ya mo mmopal uni mo. Aha/ dotkina /e mo ki aha/ minu dhalku/ mo be. ²⁰ Dhali jañ kamu/ o a'di gwo mo ki: Aha/ dağa mashkina a'bom mo dhali gom gwo gi wakan mo tani aha/ mina molku/ yaku/ mo be. ²¹ Wakan çin̄kina/ a'di

pu'dki'd mo dhali Ქor gwo yansan ki tapam piti mo dhali com gu'b a'di shwa'da nyor kagahara mo dhali o ćin̄kinam piti gwo mo ki: Yaku/ ka piye/ ki jahanne/ mo ma, e bwaya beega/ mo dhali bway tura nyu'thga/ mo gi 'penkuman bampa/ mo dhali susi uni gun hatha'ko'd mo dhali uni gun կutha is gunjkuру/ mo dhali uni gun tana ja'da/ mo dhali uni kun ta յwol mo. ²² Dhali yan'ko'd ćin̄kina/ ki o gwo mo ki: Tapa, gwo gi կankina / e akan mo tani miikunu mo be dhali embul di'd naskina/ mo. ²³ Dhali tapa ki o ćin̄kina/ gwo mo ki: Yayi e bway tur ka piye/ mo kun 'kon is'ko'd mo dhali e bwaagon mo dhali malasi 'kwani ki gwo mo mmo/ iiyu/ mo, ki gu'b pem minu 'tu'd mo be. ²⁴ Haali/ aha/ Ქora um gwo mo ki jan տal 'denj kamu/ 'peni 'kwani gwansan kun yukkunu mo tani uni mini 'koki nyok tontem pem mo be.

Mii jin Minu Mii Dej E Mmota Amancika Yesus Gwo mo

²⁵ Dhali adhana waambuhany 'kwani nyałki ii ki a'di mo dhali a'di ki տuka bor mo dhali o uni gwo mo ki: ²⁶ Wałki/ wathinj kamu/ midi yayu/ i aha/ mo dhali diki shi/ ababam pitinj gana/ i e mo dhali kum mo dhali ash mo dhali uči mo dhali ikam mo dhali i'bawaham mo, nye, dhali mondiki/em pitinj gana/ si'da/ mo tani a'di mol ta amancik gwom pem mo be. ²⁷ A'diyin jin diki կal cwany'cithan dhul pitinj gana/ mo dhali bat̄h aha/ isho'k mo tani a'di mol ta amancik gwom pem mo be.

²⁸ Haali/ wathi/ jana 'peni bwam um jin ona bwa ki nyan gu'ba turga/ mo mina a'di diki di n̄twa/a/ mo mmoden to e jin midi mii 'baar a'di mo 'taa?

wakki/ a'di ta'd gi to jin 'kosh jwa mo mmothim a'di mo. ²⁹ Hili isi ciki/ wakki/ a'di midi kar mo jin ka'bu mo tani dhali a'di mol a'di thim mo tani aris uni 'baar mo kun mishi a'di mo tani mini tel mii 'pen mo mmomii a'di ka mak mo be ³⁰ mmo/o gwo mo ki: Wathi/ yan ti telki mii 'pen mo mmonyan gu'b mo tani dhali mol a'di 'ka 'kup mo be. ³¹ Walla malik si'da/ jin yaki'd mo mmogam 'kup ka malika kamu/ mo mmo/as mo tani mina a'di diki di itwa/ a/ mo mmo'cunycur mii mo wakki/ a'di mish ta ga askar ka alaapi 'kume'd mo mmogam a'di 'kup mo a'di jin yayi'd mo apo/ a'di nyakka askar alipi iss 'kwanimpa 'de/ mo 'taa? ³² Dhali wakki/ a'di diki wakan mo tani ka malika kamu/ dina sho'k mmosi'du/ mbway mo tani a'di ki hash amanya mo dhali dot gwo mo gom monku'th is mo be. ³³ Gom gwo gi wakan mo tani a'diyin 'peni um mo jin diki dhal tom piti 'peni 'baar mo jin tana a'di mo tani a'di mol ta amancik gwom pem mo be.

A'donjoro/jin Thapathap mo

³⁴ A'donjoro/ a'di 'bora'bor mo hili wakki/ a'di ki this mom'bala'th piti e mo tani a'di midi mish mom'bala'th piti ta kata ka nyan'ko'd mo? ³⁵ A'di diki ha me'd mo goma 'cesh mo walla goma duhal guren to/e mo. 'Kwani mini bit a'di ka pije/ mo. A'di jin ta gi bwany'ce mo mmocik gwo mo tani dhalki a'di cik gwo mo ma.

15

Gwom 'Bi'th/e gom Ka'baljin Thisi E mo

¹ Dhali imantera thulpa/ dhali imanmii miinthus mo uni 'kokin mo mmo'dish a'di is mo mmocik a'di gwo mo be. ² Dhali 'Kwani Parisiyin

dhali iman'kwar to mo uni miina gumgum mo mmo/o gwo mo ki: Wathi/ yansan a'di buthi imanmii miinthus mo dhali nyak to shwa ki uni mo be.

³ Wakan a'di ki tor uni gwo gom gwom 'bi'th/ e yansan mo be ki: ⁴ Ki wathi/ jana ibwam um ta'd gi ka'bal issi mudhe'd mo, wakki/ jan 'de/ this e mo 'peni uni mo tani a'di midi diki dhal uni ka iss 'kwanimpa imudhe'd mmo/ath 'de/ mo e bwaasho mo dhali ya mo mmoŋap a'di jin thiski e mo ntagi a'di ki gam a'di mo 'taa? ⁵ Dhali ki a'di gamki a'di mo tani a'di ki kar a'di mo e 'kupa bim piti mo dhali 'kuny bwa mo be. ⁶ Dhali ki a'di pu'dki bway pa mo tani a'di ki yuk imugum piti mo dhali imannyał 'kom piti mmontal 'de/ mo mmo/o uni gwo mo ki: 'Kunyi bwa mo ma, nyakki aha/ mo, haali/ aha/ gamkina ka'bal pem jin thiski e mo be. ⁷ Dhali wakan, aha/ tora um gwo mo ki mom'bor bwa midi caaca mo ki nyanye/ mo e momis mo apo/ jan 'de/ jin ta'da amanmii miinthus jin ri'cki'da du is mo mmobol uni gun ta iss 'kwanimpa imudhe'd athka 'de/ e mo kun tana kar/e mo uni gun mini mii 'koki ta gi mo gi rica du is mo be.

Gwom 'Bi'th/e gom Emena Guurush jin Thisi E mo

⁸ Walla a'bom jana ta gi emena guurush 'dolkon kushi kume'd mo,* wakka yim this jan 'deŋ kamu/ e mo tani mina a'di diki kanya lamba/ mo dhali dhi'th gu'b mo dhali ŋap a'di ki burbur mo ntaga yim ki gam a'di mo 'taa? ⁹ Dhali ka yim gamki a'di mo tani ayim ki yuk iyim piti mo dhali imannyał

* **15:8** Emena guurush 'dolkon kush 'de/ jin wana e ki nasa guurush mo.

'kom piti mo mmon_{tal} 'de/ mo mmo/o gwo mo ki:
 'Kunyi bwa mo ma, nyakk_i aha/ mo, haali/ aha/
 gamkina emena guurush pem jin thiskika/ e mo
 be. ¹⁰ Dhali wakan si'da/ aha/ ṭora um gwo mo ki
 moŋ'kuny bwa midi di mo ibwambori iman'doyu
 gwo ma Arumgimis mo apo/ amanmii miinthus
 'de/ jin ri'cki'da du is mo be.

Gwom 'Bi'th/e gom Ya/ gi Wathi/jin Thisi E mo

¹¹ Dhali a'di ki o gwo mo ki: Wathi/ di'd jin ta
 gi iya/i su/ mo be. ¹² Dhali a'di jin gwa'da'd ki
 uni mo, o com gwo mo ki: Ababa, ci aha/ to jin
 minu pwak_b bwa mo gom aha/ mo. Dhali a'di ki
 pwakki uni to bwa mo be. ¹³ Dhali ka cim 'koki ta
 aris n'ko'd mo tani a'di ya/jin gwa'da'd mo tulki'da
 ris to isi 'baar mo dhali a'di ki bu'th moyam piti
 mo e bampa/ jin si'dasi'd mo, dhali e mun mo tani
 a'di ki la mii tom piti ka burbur mo dhali a'di diki
 butha shure/ mo. ¹⁴ Dhali ki a'di 'baarki tom piti
 'baar mo tani adhan te/ cuki mis mo e bampa/
 çaan mo dhali a'di telki mii 'pen mo mmohar to
 mo be. ¹⁵ Wakan a'di yaki'd mo mmogam is piti
 gi wathin 'de/ gi 'peŋkuman bampa/ çaan mo. A'di
 ki hash a'di mo e bwam buntom piti mo mmoci
 kuthar to mmoshwa mo. ¹⁶ Dhali a'di imina bwa
 'bor mmoshwa ḳwarma'c maman cwa mo kun ćinu
 ḳuthar mo mmoshwa mo be. Dhali jan 'deŋ kamu/
 yisa di'da jin ci a'di to mo. ¹⁷ Hili ki a'di kulumki
 gwo ibwa mo ki is piti mo tani a'di o gwo mo ki:
 Hili ćinkina/ ma baba wana risa kun ćikina a'di
 aguurush mo dhali kun ta gi tonṭe/ kun 'koshi jwa
 mo dhali kun uri 'kup mo, hili aha/'ce'dkunu sho'k
 ki te/ mmahan mo be. ¹⁸ Aha/ mina cu mis mo

dhali ya ababam pem mo dhali aha/ mina o a'di gwo mo ki: Ababa, aha/ miikina miinthus apo/ momis mo dhali ibwambori /e mo be. ¹⁹ Aha/ mina mish ta ji gi ha me'd mo dok/e yisa ki aha/ minu yuk ki ya/m pini mo. Kari aha/ ki ciŋkina/ jin midi mii to ka guurush mo ma. ²⁰ Dhali a'di cuki mis mo dhali pu'd mo eya ababam piti mo. Dhali hili ki a'di si'dasi'd mo mbway naskina/ mo tani ababam piti mishki a'di mo dhali a'di ki hil a'di ka 'thime/ mo dhali a'di ki gus mo dhali koth a'di me'd mo dhali pi a'di 'twa/ mo be. ²¹ Dhali ya/ ki o a'di gwo mo ki: Ababa, aha/ miikina miinthus apo/ momis mo dhali ibwambori /e mo. Aha/ dinaki ta ji gi ha me'd mo jin minu yuk ki ya/m pini mo be. ²² Hili com ki o ciŋkinam piti gwo mo ki: Guyu/ burrinye/ jin 'boro'd ki jahanne/ mo ma dhali hi'th a'di mo, dhali hi'th a'di ki tome'd mo dhala ppa/ e sho'k piti mo. ²³ Dhali guyu/ ara morbip mo jin 'thika'thik mo dhali 'kosh a'di mo dhali dhalki ana 'kana a'di mo dhali 'bor bwa mo. ²⁴ Haali/ ya/m pem yansan a'di wuki'd mo dhali a'di piki'd mo shwane/ dok/e. A'di thiski e mo tani, dhali a'di gamkunu mo. Dhali uni telki mii 'pen mo mmo'bor bwa mo be.

²⁵ Dhali ya/ jin ta'da bwa nyara/ mo tani a'di di'd e bwam bunto mo. Dhali ki a'di pu'dki'd mo dhali 'dish gu'b is mo tani a'di ciŋki gway jin yuŋu mo dhali sa jin sana 'kwani mo be. ²⁶ Dhali a'di ki yuk ciŋkinaŋ kamu/ 'de/ mo dhali a'di ki dot a'di gwo gom 'pemen mii yansan mo. ²⁷ Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Akam pini pu'dki'd mo dhali ababam pini a'di 'koshki a'di ara morbipa 'thikga/ mo haali/ a'di bu'thki a'di ka nyan'ko'd ki 'dantar mo dhali ki 'bore/ mo. ²⁸ Hili a'di shwaki'da nyor

mo dhali ush bway bwan gu'b ya mo be. Ababam
 piti yaki'd/ ka piye/ mo dhali malas a'di mo. ²⁹ Hili
 a'di thokki com gwo mo ki: Hili mo mo ma, ka ris
 yili 'baar mo tani aha/ miikina /e to mo dhali aha/
 dinaki ush gwoñkan pini e mo. Hili /e diki ci aha/
 ari mi mo ki aha/ mina 'taki 'bor bwa mo nyakki
 imugum pem mo. ³⁰ Hili ki ya/ m pini yansan
 pu'dki'd mo tani a'di jin loski tom pini ki miinthus
 jin ta miinyçal mo dhali/e ki 'koshki a'di amor bipa
 'thikga/ mo. ³¹ Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Ya/
 uma, /e nyak di ki aha/ isa yempa/ mo dhali aris to
 gwansani 'baar mo kun ta kum pem mo tani uni ta
 kum pini mo be. ³² A'di ha me'd ki hanj gana/ mo
 mmo'bor bwa mo dhali mmo'kuny bwa mo goma
 kam pini yansan jin wuki'd mo dhali a'di di'd ki e
 mo, a'di jin thiskunu e mo dhali a'di gamkunu mo
 be.

16

Gwom 'Bi'th/e gi Wathi/jin Thisi To Dhu mo

¹ A'di si'da/ ki o imancik a'di gwo gwo mo ki:
 Wathinj kamu/ diki'd jin ta pa ki pa mo, a'di jin
 ta'd ka mandhu to mo dhali gwo gi yeru a'di is
 ki gway pu'dki'di a'di mo ki wathi/ yansan miiki
 tom piti jin tana a'di ka burbur mo be. ² Dhali
 a'di ki yuk a'di mo dhali o a'di gwo mo ki: Gwon
 tinta cikkika/ mo gom /e mo? Ciya/ montonden
 pini jin dhuna /e to e mo haali/ /e mini mish ta
 amandhu to mo dok/e yisa. ³ Dhali amandhu to
 a'di o gwo mo e is piti ki: Aha/ mina mii katinta mo
 sa/? haali/tapam pem a'di bu'thki mo jin dhuka/to
 mo 'peni aha/ mo. Aha/ tana wathi/ jin 'bitha'bi'th
 jin 'kosh jwa mo mmoçwany jis yisa dhali aha/

'thena is mo mmo'tho to mo. ⁴ Aha/ misha to jin miga/ mii mo ki 'kwani mini mish aha/ bu'th mo e gu'b buni mo ki aha/ minu kar 'pen ka pije/ mo 'peni mo jin dhunu to mo. ⁵ Wakan a'di ki yuk 'kwani kun 'kon ma mure/ gi tapam piti m'ba/ ka 'dete/ 'dete/ mo dhali a'di ki o jin twa/a/ gwo mo ki: /e din ma mure/ gi tapam pem i'ba/ ekata mo? ⁶ A'di ki thok a'di gwo mo ki: Ayin jin baru ki iss* 'kwanimpa imudhe'd mo. Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Budhi awarka/ jin 'kwara /e to mo dhali ç'a'bi a'cesh ki jahanne/ mo dhali 'kwari ki iss† 'kwanimpa su/ i'ce'dka 'kume'd mo. ⁷ Dhali yan'ko'd a'di ki o janj kamu/ gwo mo ki: Dhali ekata si'da/ ndin ma mure/ /e m'ba/ mo? Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Pos bunyan jin baru ki iss 'kwanimpa mmudhe'd mo. Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Budhi awarkam pini jin 'kwara /e to mo dhali 'kwari ki iss‡ 'kwanimpa idonjon mo. ⁸ Dhali tapa ki manja mandhu to jin diki ta akar/e mo goma gany piti mo, haali/ iya/ gi 'kwaniny'cesh gwansan mo tani uni yukayuk mo eya nyakum yil buniñ gana/ mo mmobol iya/ gi monkush e mo be. ⁹ Dhali aha/ tora um gwo mo ki, miiya mugu gom is bum mo ki to jin ta pa ki pa mo kun 'koki ta kuñ kar/e mo, wakan ki a'di midi ush me'd mo tani uni mini 'taki bu'th um mo e mo gi moñ'koki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo.

¹⁰ A'di jin ta isin gana/ mo gom ari ton gwa'dga/ mo tani a'di ta isin gana/ mo si'da/ gom to jin ca'd mo. Dhali a'di jin thisi to kun gwa'dan mii mo tani ta a'di jin thisi to kun can mii si'da/ mo be.

* **16:6** miiya † **16:6** kamsiin ‡ **16:7** tamaniin

11 Waƙki/ um 'koki ta isin gana/ mo gom to jin ta pa ki pa mo kun 'koki ta kuŋ ƙar/e mo tani aja a'di jin midi ci um to jin ta pa ki paŋ gana/ mo mmodhu mo? **12** Dhali waƙki/ um 'koki ta ku isin gana/ mo gom to ma ciŋ kamu/ mo tani aja a'di jin midi ci um a'di jin midi ta jim bum gana/ mo? **13** Ciŋkinan kamu/ yisa di'da jin midi mish to mii gom tapa isu/ mo. Hili a'di midi mii shi/ jan ƙal 'deŋ kamu/ i e mo dhali en jamu/ mo walla a'di midi bu'th jan 'de/ ka bor mo dhali waƙ jaŋ kamu/ mo. Um moli mii Arumgimis to mo dhali mii to gi ta pa ki pa mo.

14 Dhali 'Kwani Parisiyin uni gun ta iman/ena guurush mo ki uni ciikkina ris to gwansi 'baar mo tani dhali uni 'thekki a'di shushi mis mo be. **15** Hili a'di o uni gwo mo ki: Um ta uni gun dhu is bum ka ƙar/e mo mbwambori 'kwani mo. Hili Arumgimis mishki'da dum bum mo. Haali/ a'di jin ekki'd e bwaman 'kwani mo tani a'di ta tonthus ki thus mo e jis/e ma Arumgimis mo be.

Gwoŋkan jin Cinu mo dhali Bampa/ ma Arumgimis mo

16 Gwoŋkan jin ciŋnu mo dhali imançi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo uni 'kokin mo ntaga Yohaan mo. 'Peni mo yan mo tani gwom 'boro'd gi Bampa/ ma Arumgimis a'di cikunu mo dhali aris 'kwani 'baar mo ka 'dete/ 'deʈe/ ciçkini a'di ki mombujur mo be. **17** A'di 'disha mii mo gom momis mo dhali mony'cesh mmopi mo mmobol ari businya/ gi gwoŋkan jin ciŋnu mo ki a'di minu kar ki mompuu mo be.

Gwo jin Tor ma Yesus Apo/ Mo jin Dhaluwa Dhal Pen mo

¹⁸ Aris 'kwani 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ kun dhal up buni 'pen mo dhali mash kun tiya mo tani uni miiki miinyçal mo be, dhali a'di jin mashki'da 'bom jin dhalu 'pen mo ' pena kathim piti mo tani a'di miiki miinyçal mo be.

Wathi/jin Ta Pa ki Pa dhala Li/aasar mo

¹⁹ Wathiŋ kamu/ diki'd jin ta pa ki pa mo, a'di jin hi'thki burrinye/ jin ta'da buhe/ ka buhe/ mo dhali burrinye/ jin na'bulana'bul mo dhali jin shwa to ki shwam paŋ gana/ isa yempa/ mo. ²⁰ Dhali e 'twaŋkala goŋ piti mo tani wathi/ jin hatha'ko'd 'thikunu mo, a'di jin yuku gway ka Li/aasar mo a'di jin tasha jama/ isi 'baar mo. ²¹ Dhali a'di dina gwo mbwa mo ki a'di minu thip mo ki to kun bitkin 'pena tharabeesa gi wathi/ jin ta pa ki pa mo. Hila 'ka pu'dkin mo dhali 'te'd jamam piti mo be. ²² Wathi/ ha'th'ko'd yan a'di wuki'd mo dhali a'di kalkina iman'doyu gwo mo eya bor ma Ibrahiim mo. Dhali wathi/ jin ta pa ki pa si'da/ tani a'di wuki'd mo dhali kankunu mo be. ²³ Dhali eya Haawiya mo tani a'di 'koshkunu is ka nyor mo dhali a'di 'de'kki em piti ki mis mo dhali a'di ki para Ibrahiim e mo 'pena dhana/ mo dhala Li/ aasar eya bor piti mo be. ²⁴ Dhali a'di ki yuka yuč mo ki: Ababa Ibrahiima, miiyi mii apo/ aha/ mo ma dhali hasha Li/aasar mo mmothul aliman me'd piti e yi'de/ mo dhali mmo'thupa le'd pem mo haali/ aha/ 'pe'dkina she/ mo eya le'dan o'd yansan mo be. ²⁵ Hila Ibrahiim thok a'di gwo mo ki: Ya/uma, kayi gwo e mo ma. Ki /e din ki e mo tani, /e buthi tom 'boron pini mo dhala Li/aasar a'di buthi to kun shiyin wakan mo. Dhali hili, shwane/ a'di malaskunu imahan mo dhali /e din

e mo jin 'pe'du she/ mo be. ²⁶ Dhali eya ris mii yan ka makampo/ mo tani dhan jisa caaga/ di'di bwaman am mo dhali um mo jin thosonkunu mo, ki uni gwansan kun mini 'taki 'cith 'peni mahan e /e mo mini mol mii mo, dhali jan 'deñ kamu/ midi mol 'cith 'peni mun ntagi am mo be. ²⁷ Dhali a'di ki o gwo mo ki: Wakki/ wakan mo tani aha/ dotkina /e mo ababa, mmohash a'di mo e gu'b ma babam pem mo be ²⁸ haali/ aha/ tana gi ikam pemi mudhe'd mo, wakan ki a'di midi rum uni ki gwo mo, hili isi ciki/ ki uni si'da/ mini 'koki iiyu/ mo e mo/isa nyor yansan mo be. ²⁹ Hili a/ibrahiim thok a'di gwo mo ki: Uni tan ga Musa mo dhali imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo. Dhalki uni cik uni gwo mo ma. ³⁰ Dhali a'di ki thok gwo mo ki: Yisa, ababa Ibrahiim. Hili wakki/ jan 'deñ kamu/ midi ya i uni 'peni mowu mo tani uni mini rica du is mo be. ³¹ A'di ki o a'di gwo mo ki: Wakki/ uni 'koki ha gwo ma Musa e mo dhali gwo gi imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ e mo tani wakan si'da/ uni mini 'koki ci bwam buni ka gam 'kup mo wakki/ jan 'deñ kamu/ midi 'taki cu mis 'peni mowu mo be.

17

Mompal gi Miinthus mo

¹ Dhali a'di ki o imancik a'di gwo gwo mo ki: Mompalu gom miinthus ka jin gana/ mini pu'du/ mo. Hili wayyi e a'di jin mina uni ipu'du/ mo be. ² A'di midi 'bor ki 'bor gana/ mo wałka yo minu 'taki dek a'di m'bam piti mo dhali a'di minu bit mo e kumma/ yi'de/ mo jin mina a'di 'taki diki rak

jan 'de/ 'peni uni gwansan is mo kun gwa'dan mo mmomii miinthus mo. ³ Yipi 'kup 'kup ki is bum ki 'bore/ mo ma. Wakka kam pini mii miinthus mo tani kucuri a'di ki gwo mo ma, dhali wakki/ a'di ri'cki'da du is mo tani dhalki a'di miinthus piti 'pen mo. ⁴ Dhali wakki/ a'di mii miinthus apo/ / e me'di pesu/ ka tee mo tani dhali a'di ki tu'k mo me'di pesu/ dhali o/e gwo mo ki: aha/ ri'ckina adu is mo tani /e mini mii dhal a'di miinthus piti 'pen mo be.

Mari Aman Mongam Gwom Bam Is mo ma

⁵ Dhali uni gun dhunu ki she/ mo ki o Tapa gwo mo ki: Mari aman mongam gwo is bam is mo ma. ⁶ Dhali Tapa ki o gwo mo ki: Wakki/ um ta gi mongam gwo is mo me'd emen to jin miinuwa 'tash mo tani um mini mish o cwa yansan jin wana e ka 'kum'dii gwo mo ki: Dhalki a'di yu'du/ mo dhali dhalki a'di çudhu/ mo e yi'deñ kumma/ mo dhali a'di midi ha um gwo e mo be.

Atu'c jin Miina Çiñkina/ mo

⁷ Mina tal 'deñ kamu/ 'peni um, a'di jin ta gi çiñkina/ jin gor'o'da 'cesh walla jin ur ka'bal mo mmo/o a'di gwo mo ki a'di pu'dki'd mo 'penibwam bunto mo ki: Yayu/ ki jahanne/ mo dhali ça'ba 'cesha tharabeeesa mowa? ⁸ Walla mina a'di diki dhal gwo e i is mo mmo/o gwo mo ki: Thosonaa/ tonte/ mo ma dhali deki is pini ki burrinye/ mo dhali mii aha/ to mo ma, ntagi aha/ mina shwa to mo dhali pi to mo dhali yan'ko'd /e mini shwa to mo dhali pi to mo? ⁹ A'di 'bori çiñkinam piti bwa i is mo 'taa? haali/ a'di miiki to jin kankina a'di a'di gwo mo mmomii mo 'taa? ¹⁰ Wakan um si'da/ ki

um miiki to gwansi 'baar mo kun ḫankunu um
mo tani oyi gwo mo ki: Am tana ḥiŋkina/ kun 'koki
ha me'd mo. Aman miikina jasi a'din 'deŋ gana/
mo jin ta'da ṭu'c bam mo be.

*Yesus Dhelelki 'Kwani kun 'Kosha Monthusi
'Kume'd Is mo*

¹¹ E bway gi Pa Urushaliim mo tani a'di yaki'd e
bway bampa/ gi bwaman gi Pan Saamira mo dhali
Pany Jaliil mo be. ¹² Dhali ki a'di cički bampa/ mo
tani a'di gamkina 'kwani kun 'kosha monthus 'kup
mo uni kun 'koni 'kume'd mo, uni kun doshkin isa
dhana/ mo. ¹³ Dhali uni ki 'de'k 'twam buni ki mis
mo dhali o gwo mo ki: Yesus jin ta Tapa, miiyi mii
apo/ aman mo ma. ¹⁴ Dhali ki a'di mishki uni mo
tani a'di ki o uni gwo mo ki: Iiku/ mo ma, dhali ṭor
is bum eya tente/ e igasii mo. Dhali ki uni iikin
mo tani uni dhelelkina is mo be. ¹⁵ Dhali yan'ko'd
jan ṭal 'deŋ kamu/ 'peni uni mo tani ki a'di parki is
piti e ki a'di waču/ mo tani dokki'd ka nyan'ko'd mo
mmomaŋa Arumgimis mo ki dhan 'twa/ jin caaca
mo be. ¹⁶ Dhali a'di ki biṭ bwam/em piti a'cesh mo
e sho'k ma Yesus mo mmoci a'di mom'bor bwa i is
mo be. Hili a'di ta wathi/ gi Pan Saamira mo be.
¹⁷ Yan'ko'd Yesus ki o a'di gwo mo ki: 'Kona uni
ki 'ko 'kume'd uni kun dhelelkin mo 'taa? Mane
uni gun 'koni pedoŋon mane? ¹⁸ Jin ṭal 'deŋ kamu/
bunya/? diki gam mo mmodoču/ mo mmomaŋa
Arumgimis mo hili isi ciki/ a'di jin diki ta Wathi/
Yahuuda/ mo be. ¹⁹ Dhali a'di ki o a'di gwo mo
ki: Cuyi mis mo ma dhali yayi e bway pini mo.
Moŋgam gwo is pini a'di wothki /e mo be.

Mo gi Mina Bampa/ gi Momisi Pu'du/ mo

²⁰ Dhali a'di dotkunu gwo mo ki 'Kwani Parisiyiin mo ki Bampa/ ma Arumgimis midi pu'du/ kakasja mo sa/? Dhali a'di ki thoꝝ uni gwo mo ki: Bampa/ ma Arumgimis midi diki yayu/ ki jamas mii jin minu tim ki ye'th ye'th mo. ²¹ Walla uni mini 'koki o gwo mo ki: Hili mo mo ma, A'di a'dan be, walla, Imat̄aan mo, haali/ hili mo mo ma, Bampa/ ma Arumgimis a'di di'di bwam um mo be.

²² Dhali a'di ki o imancik a'di gwo gwo mo ki: Atee mini pu'du/ mo ki um mina bwa o mo mmopara tentenj kamu/ e jin ta ji gi Ya/ gi 'Kwani mo dhali um mini 'koki par a'di e mo be. ²³ Dhali uni mini o um gwo mo ki: Hili mo mo ma, mmat̄aan mo, walla, Hili mo mo ma, mmahan mo tani, ḫhalku/ ki ii mo ma. Dhalku/ ki bath̄ uni isho'k mo. ²⁴ Haali/ me'da wara sho'k jin dhithi mo ka war mo dhali mmokush mo 'peni momis mo 'peni 'ko'd gwar gi 'bana kamu/ mo tani wakan mina Ya/ gi 'Kwani di eya teem piti mo be. ²⁵ Hili nt̄wa/a/ a'di mina isi 'kosh ka nyor mo gom to ka ris mo dhali a'di minu waꝝ mo ki 'kwani ma nyaꝝum yil gwansan mo be. ²⁶ Me'da tee ma Nuuh mo tani wakan a'di midi ta atee gi Ya/ gi 'Kwani mo be. ²⁷ Uni shwaki to mo dhali uni piki to mo dhali uni mashkin mo dhali uni 'kokin mo mmočiya ci mmomash mo ntaga tee jin cickin ma Nuuh mo e bwaa ƙur mo dhali agannu/ yi'de/ pu'dki'd mo dhali 'ce'd uni 'baar mo sho'k mo be. ²⁸ Wakan si'da/ a'di mina e waka tee ma Luuth mo - uni shwaki to mo dhali uni piki to mo dhali uni yolki to mo dhali uni yolkin mo dhali uni siki to mo dhali uni nyaŋki to mo ²⁹ hili ka tee jin yakin ma Luuth ka piye/ mo 'peni Pan Saduum mo tani o'd

dhali to jin si'du/ mo he'tki'd ka sho'k mo 'peni momis mo dhali 'ce'd uni 'baar mo sho'k mo be.
³⁰ Wakan si'da/ a'di midi ta atee gi Ya/ gi 'Kwani ki a'di minu ṭor eya tente/ mo be. ³¹ Ka tee ḡaan mo tani dhali a'di jin di'd e 'kuŋgu'b mo nyakki tom piti jin tana a'di e gu'b mo tani midi diki thulu/ ka 'cesh mo mmo'do uni mo dhali wakan si'da/ a'di jin di'd e bwam mombunto mo tani midi diki dokku/ ka nyāŋ'ko'd mo. ³² Kayi gwo gi asha Luuth e mo ma.
³³ A'diyin jin midi simm to e jin mina a'di ita e mondiki/em piti mo tani a'di midi this a'di e mo be. Hili a'diyin jin midi this mondiki/em piti e mo tani a'di midi kar a'di mo be. ³⁴ Aha/ ṭora um gwo mo, e mon'thinj ḡaan mo tani 'kwani su/ mini 'kowa cin tal 'de/ mo. Dhali jan tal 'de/ minu bu'th mo, dhali jaŋ kamu/ minu dhalku/ mo be. ³⁵ Up mini 'ko isu/ mo kun mini yor to mo mmontal 'de/ mo. Dhali jan tal 'de/ minu bu'th mo, dhali jaŋ kamu/ minu dhalku/ mo be. ³⁶ Dhali 'kwani su/ si'da/ mini 'ko e bwam bunto mo. Dhali jan 'de/ minu bu'th mo, dhali jaŋ kamu/ minu dhalku/ mo be. ³⁷ Dhali uni o a'di gwo mo ki: Mmana, Tapa? A'di ki thok uni gwo mo ki: I mo jin dina bungwar is nycine/ mo tani e mo yan mo tani korro/ mini tul is mo mmontal 'de/ mo be.

18

Gwom 'Bi'th/e goma 'Bom jin Wun ma Kath mo dhala Mandwall Gwo mo

¹ Dhali a'di ki ṭor uni gwo ki gwom 'bi'th/e mo jin ta gi 'pemen jin mina uni ka mii 'tho mo isa yempa/ mo dhali mmo'koki dhoṭha du mo be. ² A'di ki o gwo mo ki: E 'penkuman bampanj kamu/ mo tani

wathi/ diki'd mo jin ta'da mandwall gwo mo. A'di si'da/ jin diki ko/a Arumgimis mo walla diki tak 'kwani mo be. ³ Dhala 'boma kamu/ jin wun ma kath si'da/ mo tani diki'd e 'penkuman bampa/ çaan mo, a'di jin rashki ya ka yempa/ e a'di mo dhali o gwo mo ki: Miiyi aha/ ka kar/e mo ma apo/ a'di jin yeri aha/ is ki gway mo. ⁴ Dhali hili ki a'di di'd mmo/ush mo tani hili yan'ko'd a'di ki o gwo ki is piti mo ki: Ba aha/ yisa ko/ka Arumgimis yisa walla taka 'kwani yisa ⁵ hili goma 'bom yansan jin wun ma kath mo mmotu/ulkina a'di aha/ ki mii mo tani aha/ mina mii ka kar/e goma yim mo, wakan ka yim midi diki wuyaa/ is e mo ki yam piti jin rashina a'di mo be. ⁶ Dhali Tapa ki o gwo mo ki: Ciki gwo mo ma, jin on ma mandwall gwo jin diki ta amanmii ka kar/e mo. ⁷ Dhali min ma Arumgimis diki mii ka kar/e gom kum piti kun kwanykina a'di mo 'taa? uni gun gwoki 'twa/ i a'di ki montee ilu/ mo dhali ki mon'thiny mo 'taa? Mina a'di itaya adiite/ apo/ uni mo 'taa? ⁸ Aha/ tora um gwo ki a'di midi mii ka kar/e gom uni ki jahanne/ mo. Bahili ki Ya/ gi 'Kwani midi pu'du/ mo tani mina a'di gam mongam gwo is e mony'cesh mo 'taa?

*Gwom 'Bi'th/e gom 'Kwani Parisiyiin mo dhali
Imantera Thulpa/mo*

⁹ A'di si'da/ ki tor gwom 'bi'th/e yansan ki uni gun gam 'twa/ 'kup ki is buni mo ki uni ta kuŋ kar/ e mo dhali wak kun tiya mo. ¹⁰ 'Kwani su/ iiкиn mo e gu'b gi mondheleladhelel mo mmo'tho mo. Jan 'de/ ta Wathim Parisi mo. Dhali jamu/ ta'da mantera thulpa/ mo be. ¹¹ Wathim Parisi doshki'd

mo dhali 'tho kan ki is piti mo ki: Arumgimis, aha/ 'bora /e bwa i is mo ki aha/ dinaki waki 'kwanin tiya mo kun ta imankwal to mo dhali kun 'koki ta kuŋ kar/e mo dhali imanmii miinyçal mo walla mmodiki wa e ka mantera thulpa/ yansan mo be. ¹² Aha/ ga/a to mo me'di su/ ka dhas mo. Aha/ çina to mo jin taku Arumgimis 'peni to 'baar mo jin gamkika/ mo be. ¹³ Hila mantera thulpa/ a'di doshki'd isa dhana/ mo, a'di diki 'de'k em piti 'kup ki momis mo, hili a'di dorki'da bor piti ki me'd mo mmo/o gwo mo ki: Arumgimis, miiyi mii apo/ aha/ jin tana amanmii miinthus mo. ¹⁴ Aha/ tora um gwo mo ki: wathi/ yansan yaki'd ka lungu'b bway gu'b piti mo ki mo ma kar/e mo, ma mo dhalka kamu/ mo. Haali/ aris 'kwani 'baar mo ka 'deñe/ 'dete/ mo kun dhu is buni ki ca mo tani uni minu dhu ki gwa'd mo, hili a'di jin karki is piti ki gwa'd mo tani minu kar ki ca mo be.

Yesus 'Borki Ushi Uci Mii mo

¹⁵ Dhali uni 'kokin mo si'da/ mmosusi usha 'pereny i a'di mo ki a'di midi ta uni is ki me'd mo. Dhali ki imancik a'di gwo parki a'di e mo tani uni kucurki uni ki gwo mo be. ¹⁶ Hila Yesus yükki uni i a'di mo mmo/o gwo mo ki: Dhalki ushi uci iiyini aha/ mo ma, dhalki uni ki non mo. Haali/ ku gi wakan mo tani 'kon e Bampa/ ma Arumgimis mo be. ¹⁷ Ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki: a'diyin jin midi diki bu'th Bampa/ ma Arumgimis me'd ara 'ci mo tani midi diki ciç a'di mo be.

Wathin Dhuru'c jin Ta Pa ki Pa mo jin Ta Tapa mo

¹⁸ Dhali tapanj kamu/ dot a'di gwo mo ki: Mantor Gwo jin 'boro'd. Aha/ mina mii kata mo mmogam

mal gi mondiki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo sa/? ¹⁹ Dhala Yesus ki thok a'di gwo mo ki: Atinta yuka /e aha/ ki jim 'boro'd mo? Wathin tal 'deñ kamu/ yisa di'da jin 'boro'd mo, hili Arumgimis a'di 'de/ mo be. ²⁰ /e mishi gwoñkan kun 'kwarkunu mo kun o gwo mo ki: Dhalku/ çal ki mii mii mo ma, dhali, Dhalka 'kosh ki mii 'kosh mo ma, dhali, Dhalku/ to ki mii kwal mo ma, dhali, Dhalki gwonthus ki mii ak mo ma, dhali, Taki cim dhali kwan mo ma. ²¹ Dhali a'di ki thok a'di gwo mo ki: Aris to gwansan dhukika/ mo 'peni yil pem jin taka/ dhuru'c mo be. ²² Dhali ka Yesus cikki a'di mo tani a'di ki o a'di gwo mo ki: Ton tal 'deñ kamu/ di'd jin atha /e mo be. Yoli aris to gwansan kun tana /e mo ma dhali çiki uni gwansan kun hatha'ko'd mo dhali /e mini gam mo jin isha to kumma/ e momis mo dhali yayu/ mo dhali bathaa/ isho'k mo. ²³ Hili ki a'di cikki gwo gwansan mo tani a'di warkina bwa ki dit mo haali/ a'di ta wathi/ jin ta pa ki pa mo be. ²⁴ Yesus hilki a'di mo dhali o gwo mo ki: Mii wa'di diña/ gom uni gwansan kun ta pa ki pa mo mmocic Bampa/ ma Arumgimis mo be. ²⁵ Haali/ a'di 'ka'da mii gom kalman mo mmoya ki solol e jisa 'dipira/ mo mmodhal wathi/ jin ta pa ki pa e i is mo mmocic Bampa/ ma Arumgimis mo be. ²⁶ Uni gwansan kun cikki a'di mo tani o gwo mo ki: Wakki/ wakan mo tani ija iminu iwo th | mo sa/?

²⁷ Hili a'di o gwo mo ki: To jin molu mii ki 'kwani mo tani a'di mishu mii ka Arumgimis mo be. ²⁸ Dhala Buterus ki o a'di gwo mo ki: Hili mo mo ma, am dhalkina gu'b bam 'pen mo dhali bath /e nsho'k mo be. ²⁹ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki: wathiñ kamu/

yisa di'da jin dhalki gu'b piti 'pen mo walla ashim
 piti mo walla ikam piti mo walla icom mo walla
 ucim piti mo gom gway gi Bampa/ ma Arumgimis
 mo ³⁰ a'di jin midi diki gam to jin maru is ki
 nyanye/ ki mo yansan mo dhali ki she/ yil jin midi
 pu'du/ mo tani a'di midi gam mondiki/e ki sule/ ya
 ye 'ba/ mo be.

Yesus Torki Mowum Piti Ntwa/a/ Me'di Kwara mo

³¹ Dhali a'di ki sus unij 'kume'd i'ce'dka su/ mo
 dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Hili mo mo ma, ana
 iina ka gagamis mo e Pa Urushaliim mo be dhali
 aris to kun 'kwarkunu mo gom Ya/ gi 'Kwani mo
 ki imançι gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo tani
 minu thim mo be. ³² Haali/ a'di minu ci 'kwani kun
 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo dhali uni mini mii
 a'di ka mak mo dhali kar a'di ki mon'the is jin shi/
 ashi/ mo dhali 'tak a'di manya/ i is mo. ³³ Dhali uni
 mini dor a'di mo dhali 'kosh a'di mo, dhali ka cim
 kwara mo tani a'di midi cuyi mis mo be. ³⁴ Hili uni
 'koki mish gwo 'ban gom gwo gwansan mo. Haali/
 gwo yansan bagkunu mo 'peni uni mo dhali uni
 'koki nyith gwo jin okina a'di mo be.

*Wathiny Ja'da/ jin Ta'da Man'tho To, A'di
 Waçkunu mo e Shemen Bway gi Pa Ariiha mo*

³⁵ Dhali ki a'di 'dishki Pa Ariiha is mo tani
 wathiny ja'daŋ kamu/ ca'bki'd e shemen bway
 tur mo mmo'tho to mo be. ³⁶ Dhali a'di cikki'da
 waambuhany 'kwani mmo/iikina uni ki iim pe
 mo. A'di ki dot gwo mo ki: Li yan ta'da tinta
 mo? ³⁷ Dhali uni ki tor a'di gwo mo ka: Yesus gi
 Pa Naasira a'di yaki'd ki yampe mo be. ³⁸ Dhali
 a'di cuu'd ki: Yesus Ya/ ma Dawuu'd, miiyi mii

apo/ aha/ mo ma. ³⁹ Dhali uni gwahan kun 'koni bun'kup mo tani ƙucurki a'di ki gwo mo mmotor a'di gwo mo mmoça'b ki shwam mo. Dhali hili a'di cuu'd kagahara dok/e ki nyanye/ ki: Ya/ ma Dawuu'd, miiyi mii apo/ aha/ mo ma. ⁴⁰ Dhala Yesus doshki'd mo dhali ƙan a'di gwo mo ki a'di minu susu mo e a'di mo. Dhali ki a'di 'dishki a'di is mo tani a'di ki dot a'di gwo mo ki: ⁴¹ Atinta o/e bwa ki aha/ mina mii gom /e mo? A'di thok a'di gwo mo ki: Tapa, dhalki aha/ budha momish mo mo. ⁴² Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki: Budhi momish mom pini mo ma. Moŋgam gwo is pini a'di wothki /e mo be. ⁴³ Dhali ki jahanne/ a'di bu'thki momish mo mo dhali a'di ki bath a'di nsho'k mo mmokara Arumgimis ki ca mo dhali aris 'kwani, ki uni parki a'di e mo tani uni çina Arumgimis moman mo be.

19

Yesus dhala Sakka

¹ A'di cički'd mo e Pa Ariiha mo dhali a'di yaki'd ki tur mo be. ² Dhali e mun mo tani wathin kamu/ diki'd jin yuƙu gway ka Sakka mo. A'di ta'da 'kan'kup gi imantera thulpa/ mo dhali a'di ta pa ki pa mo be. ³ Dhali a'di ɳapki mo mo mmopara Yesus e mo ki a'di ta'da ata mo dhali hili a'di diki par a'di e mo goma risa waambuhany 'kwani shwa'da nyor mo haali/ a'di kutakuṭ ki kut piti mo be. ⁴ Wakan a'di guski'd itwa/a/ mo dhali se mis cwampu/ mo mmopar a'di e mo haali/ a'di yaki'd e bway ćaan mo be. ⁵ Dhali ka Yesus pu'dki'd mo e mo yan mo tani a'di ki hil 'kup ki mis mo dhali o gwo mo ki: Sakka, thulu/ ka 'cesh ki 'ta'b mo haali/ aha/ mina mii di e gu'b pini shwane/ mo be.

6 Wakan a'di thulki'd mo ise/ dhali yayu/ ka 'cesh mo dhali bu'th a'di ki bwaŋ 'kunyga/ mo be. **7** Dhali ki uni parki a'di e mo tani uni 'baar mo miina gumgum mo mmo/o gwo mo ki: A'di yaki'd mo mmota yilkina/ e gu'b gi wathi/ jin ta'da manmii miinthus mo be. **8** Dhala Sakka doshki'd mo ki mis mo dhali o Tapa gwo mo ki: Hili mo mo ma, Tapa, 'ban gi tom pem jin taka/ ka dehe/ mo tani migal/ ci'kwani kun hatha'ko'd mo be. Dhali wakki/ aha/ shwana to ki kup 'peni jan tal 'deŋ kamu/ mo tani aha/ mina ci a'di ka nyan'ko'd me'di doŋon apo/ mo. **9** Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki: Shwane/ mowoth a'di pu'dki'd mo e gu'b yansan mo me'd jin tana a'di ya/ ma Ibrahiim si'da/ mo be. **10** Haali/ Ya/ gi 'Kwani pu'dki'd mo mmonjapa ŋap mo dhali mmowotha woθ mo gom uni gun thiskunu e mo be.

Gwom 'Bi'th/e gom Kuluny 'Dolkoni 'Kume'd mo

11 Me'd jin cikkin a uni gwo gwansan mo tani a'di marki uni gwoŋ kamu/ is mo mmotorki gwom 'bi'th/e mo haali/ a'di 'dishki Pa Urushaliim is mo dhali haali/ uni toshkin ki Bampa/ ma Arumgimis minu piyu/ ki jahanne/ mo be. **12** Gom gwo gi wakan mo tani a'di ki o gwo mo ki: Wathi/ jin mii'da tu'c e bampa/ ma malik tani a'di yaki'd mo e bampaj kamu/ jin si'dasi'd mo mmobu'th mom'bi'th ma malik mo dhali doku/ ka nyan'ko'd mo. **13** A'di ki yuk ciŋkinam piti kun 'koni 'kume'd mo. A'di ki ci uni kuluny 'dolkoni 'kume'd* mo. Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Miyyi atu'c ki uni gwansan mo ma ntagi aha/ mina pu'du/ mo. **14** Hili

* **19:13** Kuluny 'dolkon 'de/ wana e ka riyaal iss 'kwanimpa ikwara mo.

'kwani gi bampam piti shi/i a'di i e mo dhali hashki a'di 'kwani kun hashu mo mmobath a'di isho'k mo mmo/o gwo mo ki: Am 'tena bwa jin mina wathi/ yansan ta tapa apo/ am mo be. ¹⁵ Ki a'di dokki'd ka nyaŋ'ko'd mo mmobu'thkina a'di mom'bi'th ma malik mo tani a'di kanki ciŋkina/ gwansan gwo mo e uni kun cikina a'diya guurush mo ki uni minu yuku/ i a'di mo ki a'di midi mish to mo gom nyuncina/to kun miikunu mo. ¹⁶ Jin twa/a/ pu'dki'd ibwambori a'di mo mmo/o gwo mo ki: Tapa, kuluny 'dolkon pini warki'd ki kuluny 'dolkoni 'kume'd mo be. ¹⁷ Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Mba/ / e ta ciŋkina/ jin 'boro'd mo. Haali/ /e ta a'di jin ta isinj gana/ mo eya po/ ushi to kun gwa'dan mo tani /e mini ta gi moshirr apo/ 'peŋkuman bampa/ kun 'koni 'kume'd mo be. ¹⁸ Dhali jin 'kon ma po/i su/ pu'dki'd mo si'da/ mmo/o gwo mo ki: Tapa, kuluny 'dolkon pini warki'd ki kuluny 'dolkoni mudhe'd mo be. ¹⁹ Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: /e mini ta tapa apo/ 'peŋkuman bampa/ kun 'koni mudhe'd mo. ²⁰ Dhali yan'ko'd jan kamu/ pu'dki'd mo mmo/ o gwo mo ki: Tapa, kuluny 'dolkon pini a'dan be, a'di jin karkika/ mo eya mantil mo. ²¹ Haali/ aha/ ko/ka /e mo haali/ /e ta wathi/ jin ceshi mo mo ki thith_h mo. /e 'de'kki a'di jin dina /e ki kara 'cesh mo dhali /e 'ciṭhki a'di jin dina /e ki si mo be. ²² A'di ki o a'di gwo mo ki: Aha/ mina wa᷑k /e mo 'peni gwo gi 'twam pininj gana/ mo. /e ta ciŋkina/ jin ta thus mo. /e mishin ki aha/ tana wathi/ jin ceshi mo mo ki thith_h, mmo'de'k a'di jin dika/ ki kara 'cesh mo dhali mmo'ciṭh a'di jin dika/ ki si mo tani ²³ atinta dina /e ki dhuka guurush pem mo e mo jin dhunuwa guurush mo dhali ki yam pem jin

miga/ pu'du/ mo tani aha/ mina 'taki tul uni is mo nyakki nyunycinam piti mo? ²⁴ Dhali a'di ki o uni gwansan gwo mo uni kun doshkin mo ki: Budhi kuluny 'dolkon 'peni a'di mo ma, dhali ci a'di jin ta'd gi kuluny 'dolkoni 'kume'd mo. ²⁵ (Dhali uni ki o a'di gwo mo ki: Tapa, a'di ta'd gi kuluny 'dolkoni 'kume'd mo be Ayy!) ²⁶ Aha/ tora um gwo mo ki, eya ris uni 'baar mo ka 'detē/ 'detē/ uni kun tan gi to mo tani minu ci ki nyanye/ mo be, hili 'peni a'di jin dara'd mo tani a'di si'da/ jin tana a'di mo tani a'di minu war a'di mo be. ²⁷ Hili gom uni gwansan kun ta 'kup ki aha/ mo tani uni kun 'koki ḷap aha/ mo mmota tapa apo/ uni mo tani susi uni mmahan mo ma dhali 'kosh uni jwa mo mbwambori aha/ mo.

Mo jin Pinu Mii E Mmocic Pa Urushaliim mo

²⁸ Dhali ki a'di oki gwo gwansan mo tani a'di yaki'd ntwa/ a/ mo mmoya ka gagamis mo e Pa Urushaliim mo be. ²⁹ Ki a'di 'dishki Pam Beetpaji is mo dhali Pam Beetaniya mo tani e 'kuwosh çaan jin yuku ka Setuun mo tani a'di ki hash uni su/ 'peni imancik a'di gwo mo ³⁰ mmo/o uni gwo mo ki: Iiku/ bampa/ mo ma jin di'd ka par 'twa/ mo. E mo jin cickina umi cine/ mo tani um mini gam ari thuluny jin shi'dkunu mo, a'di jin dina wathin 'deñ kamu/ ki mera po/ mo ki sule/ mo. 'Cuķi a'di mo ma dhali susi a'di mmahan mo. ³¹ Wakki/ jan 'deñ kamu/ doči um gwo mo ki: Atinta 'cuķa um a'di mo tani um mini o gwo mo cikise/ ki: Tapa midi mii ta gi a'di mo be. ³² Wakan uni gwansan kun hashkunu mo tani iikin mo dhali gam a'di me'd jin torkina a'di uni gwo mo be. ³³ Dhali me'd

jin 'cukkina uni ari thuluny mo tani icom gi ari thuluny o uni gwo mo ki: Atinta 'cu^{ka} um ari thuluny mo? ³⁴ Dhali uni thok uni gwo mo ki: Tapa midi mii ta gi a'di mo be. ³⁵ Dhali ki uni suski a'di aYesus mo tani uni ta'kki burrinyem buni apo/ ari thuluny mo dhali uni ki kara Yesus apo/ a'di mo be. ³⁶ Dhali ki a'di merki'd ki tur mo tani uni pa'dki burrinyem buni e bway tur mo be. ³⁷ Dhali me'd jin 'dishkina a'di mo is mo tani e mo jin thulkina Wosh ma Setuun 'twa/ ka luŋgu'b mo tani awaambuhany 'kwani kun ta imancik a'di gwo mo tani uni ṭelki mii 'pen mo mmo'kuny bwa mo dhali mmomaŋa Arumgimis mo ki 'twa/ jin caaca mo gom miim 'bi'thga/ kun parkina uni e mo ³⁸ mmo/o gwo mo ki: Mom'bor mii goma malik mo, a'di jin pu'dki'd mo ki gway gi Tapa mo. Moŋku'th is e momis mo, dhali monyca e mo jin ca e ki ca mo be. ³⁹ Dhali 'Kwani Parisiyiina tiya uni 'kokin mo e bwaman ma waambuhany 'kwani mo mmo/o a'di gwo mo ki: Manṭor Gwo, Ȅucuri imancik /e gwo gwo mo ma. ⁴⁰ A'di thok uni gwo mo ki: Aha/tora um gwo mo wakki/ uni mini 'ko ki shwam mo tani wosh gwahan uni mini 'taki 'ther cuuwa/ mo be.

⁴¹ Dhali ki a'di 'dishki mo is mo dhali par 'peŋkuman bampa/ e mo tani a'di gwoki'd apo/ a'di mo be ⁴² mmo/o gwo mo ki: Wakki/ /e mini 'taki mish shwane/ to gi ta jim moŋku'th is mo tani hili shwane/ uni bagkunu mo 'peni em pini mo be. ⁴³ Haali/ atee mini pu'du/ apo/ /e mo ki uni kun ta 'kup gi /e mini nyaŋa goŋ mo mmo'kam /e is mo dhali uni mini 'kam /e 'kup mo dhali /e minu hem mo ki 'twankal kuku/ mo be ⁴⁴ dhali /e minu mu/

i 'baar mo eya 'cesh mo, /e dhali uçim pini kun
 'koni bwam/e mo dhali uni mini 'koki dhal wosha
 kamu/ ka makampo/ e /e mo haali/ /e diki nyith mo
 mo gom mowoth pini mo be.

Mmodhelel Gu'b gi Mondheleladhelel mo

⁴⁵ Dhali a'di cic̄ki gu'b gi mondheleladhelel mo
 dhali telki mii 'pen mo mmo/ur 'kwani gwansan ka
 piye/ kun yoli to mo ⁴⁶ mmo/o uni gwo mo ki: A'di
 'kwarkunu mo ki: Gu'b pem midi ta gu'b jin miinu
 'tho mo. Hili um mii a'di me'd gu'b gi 'kwanin 'di/
 mo be.

⁴⁷ Dhali a'di rashki uni gwo tor ka yempa/ mo
 e gu'b gi mondheleladhelel mo. Igasiis kun can
 dhali iman'kwar to mo dhali 'kwaniŋ gwanyjaka/
 uni ḥapki bway mo mmo'ce'd a'di sho'k mo be.
⁴⁸ Hili uni 'koki gam tor kamu/ jin mina uni mii
 mo be haali/ aris 'kwani 'baar mo uni laki gwom
 piti me'd ki ḥwap ḥwap mo be.

20

Moshirr ma Yesus Dotkunu Gwondot mo

¹ Ka cima kamu/ mo tani me'd jin torkina a'di
 'kwani gwo mo e gu'b gi mondheleladhelel mo
 dhali ci gwom 'borga/ mo tani igasiis kun can mo
 dhali iman'kwar to mo nyakki 'kwaniŋ gwany-
 jaka/ ilu/ mo tani uni pu'dkin mo ² dhali uni ki o
 a'di gwo mo ki: Tori aman gwo mo ma, ki moshirr
 ja imiikina /e to gwansan mo? walla aja içi /e
 moshirr yansan mo? ³ A'di ki thok uni gwo mo ki:
 Aha/ si'da/ mina dot um gwondot mo. Dhali um
 mini toraa/ gwo mo. ⁴ Mo jin miin ma Yohaana
 mii ki yi'de/ 'peni momis mo 'taa? walla 'peni

'kwani mo? ⁵ Dhali uni cuki gwo ka rem 'kup mo mmo/o gwo mo ki: Wakki/ ana mina o gwo mo ki: 'Peni momis mo tani a'di midi o ana gwo mo ki: Atinta 'kona um ki gam a'di gwo is mo? ⁶ Hili wakki/ ana mina o gwo mo ki: 'Peni 'kwani mo tani aris 'kwani 'baar mo mini ṭugkun ana ki wosh mo, haali/ uni gamki gwo me'd mo ka Yohaan ta'da manci gwo ma Arumgimis mo be. ⁷ Wakan uni thokki a'di gwo mo ki uni 'koki mish mo mo jin yayina a'di 'peni nycine/ mo be. ⁸ Dhala Yesus ki thok uni gwo mo ki: Walla aha/ si'da/ yisa mina tor um gwo mo gom moshirr kun miikika/ to gwansan mo yisa.

*Gwom 'Bi'th/e gom Bwaman mo ma Mura'th jin
Sinu mo dhali Imanhil Mo mo*

⁹ Dhali a'di telki mii 'pen mo mmotor 'kwani gwo ki gwom 'bi'th/ e mo ki: Wathi/ di'd jin siki'da mura'th mo dhali a'di ki dhal a'di mo e uni gun mina ṭu'c mo dhali a'di ki ya mo e bampa/jin si'dasi'd mo ka cim ka ris mo. ¹⁰ Dhali ki mo pu'dki'd mo tani a'di hashki ḥiŋkinaŋ kamu/ e imanhil mo mo ki uni mini 'taki ci a'di maman to 'peni bwam ma gon piti mo. Hili uni gun hili mo mo tani dorki a'di mo dhali uni ki hash a'di ka nyāŋ'ko'd me'd 'te/ mo be. ¹¹ Dhali a'di ki hash ḥiŋkinaŋ kamu/ mo. A'di si'da/ dorkina uni mo dhali uni ki kar a'di ki mon'the is ki shi/ shi/ mo dhali uni ki hash a'di ka nyāŋ'ko'd me'd 'te/ mo be. ¹² Dhali a'di hashki jin 'kon ma po/i kwara dok/ e mo. Jan 'de/ yansan uni ki kar a'di jama/ i is mo dhali biṭ a'di ka piye/ mo be. ¹³ Dhali yan'ko'd com gi monsinu o gwo mo ki: Aha/ mina miiya tinta mo? Aha/ mina hashki uni ya/m pem jin enka/ mo. A'di wari mmina uni itak

mo. ¹⁴ Hili ki uni gun hilki mo mo parki a'di e mo tani uni o gwo e is buni mo ki: A'di jin midi ƙal mal a'dan ti. Dhalki ana 'kosha a'di jwa mo ki mal piti midi ta jim bana mo be. ¹⁵ Dhali uni ki biƙ a'di ka pije/ 'peni bwam monsinu mo dhali 'kosh a'di jwa mo. Dhali com monsinu midi miiya tinta n'ko'd mo gom uni mo? ¹⁶ A'di midi pu'du/ mo dhali 'ce'd uni gwansan sho'k mo kun hili mo mo dhali bwam monsinu minu ciki kun tiya mo. Ki uni cikki gwo gwansan mo tani uni oki gwo mo ki: Dhalku/ ki dhal a'di mmomii kan mo. ¹⁷ Hili a'di ki hil uni mo dhali o uni gwo mo ki: Gwo yansan wakatinta jin 'kwarkunu mo ki:

Wosh yan gana/ jin waƙkina imannyan gu'b mo
tani

a'di warki'd ki 'kupan jin karu eya rukun mo.

¹⁸ Aris 'kwani 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ kun ta'kkine 'kuwosh yansan mo tani minu 'ce'd bwa ka 'ci'cimi'th mo, hili waƙki/ a'di biti'd apo/jan kamu/ mo tani a'di midi ƙushun a'di mo be.

Mo gi Çinu Athulpa/ ka Kaysar mo

¹⁹ Dhali iman'kwar to dhali igasiis kun can uni palki mii mo mmodhu me'd buni apo/ a'di ki mo yan gana/ mo tani hili uni ƙo/ki 'kwani mo, haali/ uni nyithkin ki a'di ƙorki gwom 'bi'th/e yan apo/ uni mo be. ²⁰ Wakan uni timki a'di mo dhali hash iman'kar mo mo kun dhu is buni me'd 'kwanim pan gana/ mo ki uni mini 'taki bu'th gwo 'peni a'di jin okina a'di mo. Wakan ki uni mini ci a'di mo e mo gi shirru mo dhali e mom'bi'th ma mudhiir mo be. ²¹ Uni dotki a'di mo ki: Mantor Gwo, am mishkina ki /e oki gwo mo dhali ƙor gwo ki 'bore/ mo dhali /e diki ƙor mii jin miinu ka gwar 'de/ mo

hili ka jin̄ gana/ /e ṭorki gwo gi bway ma Arumgimis mo be. ²² A'di ta gwoŋkan mo 'taa ki am mina cika Kaysara thulpa/ mo? walla minu dhalku/ mo? ²³ Hili a'di nyithki jim buni jin isha uni a'cesh mo dhali o uni gwo mo ki: ²⁴ Tori aha/ emena guurush mo ma. Jamas maja a'dan mo dhali a'di 'kwar maja mmahan mo? Uni ki thok a'di gwo mo ki: A'di ta ji ma Kaysar mo be. ²⁵ A'di ki o uni gwo mo ki: Gom a'di gi wakan mo tani cika Kaysar to jin ta ji ma Kaysar mo ma, dhali cika Arumgimis to jin ta ji ma Arumgimis mo ma. ²⁶ Dhali uni mol a'di bu'th mo e bwambori 'kwani mo gom gwo jin okina a'di mo. Hili uni merkin mo gom gwom piti jin thokkina a'di uni mo tani uni 'kokin ki shwam mo be.

Mo gi Doṭu Gwondoṭ gom Mo gi Pinu mo

²⁷ Dhali 'Kwani Sadukiyiina tiya pu'dkini a'di mo, uni kun o gwo mo ki mompinuj kamu/ yisa di'da. ²⁸ Dhali uni ki doṭ a'di gwondoṭ mo mmo/ o gwo mo ki: Amantor Gwo, aMusa a'di ki 'kwarki aman gwo mo ki wałka kam gi wathi/ wuki'd mo ki a'di ta'd ga 'bom mo hili a'ci piyi'd mo tani wathi/ midi mii budha 'bom mo dhali ćis ući mo goma kam mo. ²⁹ Dhali ikam 'kokini pesu/ mo. Jin ṭwa/ a/ mashki'da 'bom mo dhali a'di wuki'd mo ki dar gi ući mo be. ³⁰ Dhali jin̄ 'ko'd si'da/ mo be. ³¹ Dhali jin 'kon ma po/i kwara mashki'da yim mo, dhali wakan aris uni pesu/ 'baar mo uni 'koki dhal a'ciŋ kamu/ mo dhali uni wukin mo. ³² Yan'ko'd a'bom si'da/ wuki'd mo be. ³³ E mompinu wakan mo tani a'bom midi ta jim maja mo? Haali/ unim pesu/ mashki a'di ka 'bom buni mo be.

³⁴ Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki: Iya/ gi embul yil gwansan mo tani uni mashkin mo dhali uni cikunu bway mo mmomash mo be.
³⁵ Hili uni gwansan kun dhunu ki ku gi ha me'd mo mmobumbur mo e she/ caan mo dhali e mompinu 'peni mowu mo walla mmomash di'd yisa walla mo jin cinuwa ci mmomash mo.
³⁶ Haali/ uni moli wu mo dok/e haali/ uni nyakkina nyał ki iman'doyu gwo mo dhali uni ta iya/ ma Arumgimis mo mmotakina uni iya/ gi mompinu mo be. ³⁷ Hili ki uni kun wukin mo minu cu mo tani a'di tor ma Musa gwo mo e gwo jin 'kwarkunu mo gom ari cwa mo, me'd jin yukkina a'di Tapa mo a'di jin ta'da Arumgimis ma Ibrahiim mo dhali Arumgimis ma Is/hak mo dhali Arumgimis ma Yakuub mo be. ³⁸ Dhali hili a'di diki ta Arumgimis gom uni gun wukin mo hili gom uni kun 'kokin mo, haali/ aris uni 'baar mo 'kokin e a'di mo be.
³⁹ Dhali iman'kwar ton tiya thok a'di gwo mo ki: Mançor Gwo, /e oki gwo ki 'bore/ mo be. ⁴⁰ Haali/ uni ko/ki a'di mo mmodot a'di gwoñ kamu/ mo be.

Mo gi Dotu Gwondot gom Ya/ma Dawuu'd mo

⁴¹ Hili a'di o uni gwo mo ki: A/ki uni o gwo ka Kristhos ta ya/ ma Dawuu'da? ⁴² Haala Dawuu'd ki is piti oki gwo eya warka/ ma Masamiir mo ki: Tapa ki o Tapam pem gwo mo ki:
 Ça'bi aha/ ki me'da bim poros pem mo ma,
⁴³ ntagi aha/ mina dhu 'kup pini mmota cwa jin dhuna /e sho'k pini mo.
⁴⁴ Dawuu'd wakan ki yuk a'di ki Tapa mo. Wakan kata yuka a'di a'di ki ya/m piti mo?

Jesus Be'dki Gwo gom Iman'kwar To mo

⁴⁵ Dhali e bwany'ce jin cikkin ma ris 'kwani gwo gwansani 'baar mo tan*i* a'di ki o imancik a'di gwo gwo mo ki: ⁴⁶ Jiyi iman'kwar to ki e ki 'bore/ mo ma, uni gun eni monyjangal ki burrinyen turga/ i is mo dhali en monthe me'd kagahara mo e mo ma suug mo dhali kun eni mon'kom 'borga/ e gu'b gi montul is mo dhali mo gun takuwa tak mo e mo jin yukuwa yuk mo ⁴⁷ uni gun loski gu'b gi up kun wuna ikath mo dhali uni gun mii mii eya por ma piye/ mo e ej 'kwani mo mmomii mon'tho ki rash rash mo. Uni mini bu'th momiiwak kun eka/ ek mo be.

21

A'bom jin Wun ma Kath jin Ci To mo

¹ A'di 'de'kki em piti ki mis mo dhali par uni gun ta pa ki pa e mo mmodhu tom buni kun çina uni ki me'd mo e mo jin dhunuwa guurush mo. ² Dhali a'di ki para 'boma ha'th'ko'd e mo jin wun ma kath mo mmodhu ushi emena guurush isu/ mo kun ta gi 'per mo.* ³ Dhali a'di ki o gwo mo ki: Ka jin gana/aha/tora um gwo mo ka 'boma ha'th'ko'd yan jin wun ma kathim piti mo tan*i* a'di dhuki to jin boli'da ris uni gun tan e mo be. ⁴ Haali/ uni 'baar mo pashki to 'pen mo 'peni tom buni gun ishkin ka entus mo, hili ayim ' pena ha'th'ko'd piti mo tan*i* dhuki'da ris to 'baar mo kun mini kar a'di mo be.

*Mojin 'Ce'du Gu'b gi Mondheleladhelel Sho'k mo
dhali Jamas Mii jin Toru Ntwa/a/ gom 'Pemen jin
'Ko'd mo*

* **21:2** Kun wana e ka girish 'de/ mo be.

⁵ Dhali me'd jin ona 'kwanin tiya gwo mo gom gu'b gi mondheleladhelel mo mmonyanu a'di ki wosha 'borga/ mo dhali to kun çinu mo dhali a'di ki o gwo mo ki: ⁶ Me'da ris to gwansan kun parkina um e mo tani atee mini pu'du/ mo ki wosha kamu/ yisa minu dhal ka makampo/ apowa kamu/ imahan yisa kun mini 'koki taka 'cesh mo. ⁷ Dhali uni ki dot a'di gwo mo ki: Mantor Gwo, ki mii yan midi mii kakasia mo? Dhali jamas mii gi wakata minu mii mo? ki mii yansan jin mura 'twa/ mmobu'th mo mo. ⁸ Dhali a'di ki o gwo mo ki: 'Cunycuri mii ki is bum ki 'bore/ mo ma ki um minu 'koki susi dheres mo. Haali/ 'kwani tana ris mini iifyu/ ki gway pem mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ tana a'di be, dhali, Mo a'di pu'dki'd hila/ mo tani, dhalku/ ki ii mmobath uni isho'k mo. ⁹ Dhali ki um mini cik gwo gom mo/as mo dhali adulatt jin miina 'kwani mo tani dhalka shi/iny jwa ki shwa mo ma haali/ mii yansan a'di midi mii bu'th mo mo ntwa/a/ mo, hili 'pemen midi diki pu'd naskina/ ki jahanne/ mo.

¹⁰ Yan'ko'd a'di ki o uni gwo mo ki: Kal gi kala kamu/ midi cu mis apo/ kala kamu/ mo dhali 'penkuman bampaŋ kamu/ midi cu mis apo/ 'penkuman bampaŋ kamu/ mo be. ¹¹ Dhan mony'cesh midi yiñin is ki mo ka ris mo dhali e mon tiya ka ris mo tani te/ midi 'kosha 'kosh mo dhali mo/isa nyor 'peni to kun woci 'kwani is mo, dhali to kun mini dher 'kwani is bwa mo dhali dhan momer 'peni momis mo be. ¹² Hili ntwa/a/ ka ris to gwansan mo tani uni mini dhu me'd buni apo/ um mo dhali to'c um bwa mo mmoci um e gu'b gi montul is mo dhali eya sijin mo dhali

um minu susu mo mbwambori imalik mo dhali e imudhiir mo gom gway pem mo be. ¹³ Yansan midi ta atente/ gom um mmota iman/o gwo mo be. ¹⁴ Thosoni adum bum ntwa/a/ mo ma dhali dhalku/ki dhuwa du ki mur mo gom gwo jin mina umi thok mo, ¹⁵ haali/ aha/ mina ci um 'twa/ mo dhali moyuk mo a'di jin mina jan 'denj kamu/ 'peni uni kun ta 'kup ki um mol roç mo walla 'ce'd uma po/ mo be. ¹⁶ Um minu ci mo ki ikwan mo si'da/dhali ikam bum mo dhali ibas bum mo dhali imugum bum mo, dhali kun tiya 'peni bwam um mo tani mina uni i'kosh jwa mo be. ¹⁷ Um mina 'kwani 'baar mo ishi/i e mo gom gway pem mo be. ¹⁸ Hili amur 'kup 'denj kamum bum mo tani minu diki 'ce'd sho'k mo be. ¹⁹ Ki miim bum jin 'dima um 'kup mo tani um mini gam moj'kom bum mo be.

²⁰ Hili ki um mini par Pa Urushaliim e mo mmo'kamkunu a'di 'kup ki dek mo ki 'kwani ma mee mo tani yan'ko'd um ki mish mo mo ki a'di ta mony'ce'd sho'k jin pu'dki'd ki 'dishe/ mo be. ²¹ Yan'ko'd dhali uni gwansan kun 'kon e Pa Yahuudiyya mo mini so 'kuwosha turga/ mo, dhali dhalki uni gwansan kun 'kon e bwanan 'penkuman bampa/ mo tani mini ii mo, dhali mmo'koki dhal uni gwansan kun 'kon ka pijel/ e bampa/ mmociç e a'di mo. ²² Haali/ atee gwansan a'di ta mo gi toru gwo 'twa/a 'cesh ka kar/e mo mmothima ris to kun 'kwarkunu mo be. ²³ Ayy/ayy/ ayy/gom uni gwansan kun bwaa uci mo dhali gom uni gwansan kun ci uci aka mmopi mo ka tee gwansan mo. Haali/ adhana wukura/ midi caaca mo jin midi pu'du/ apo/ mony'cesh mo dhali anyor midi di apo/ 'kwani gwansan mo. ²⁴ Dhali

uni minu tor 'ko'da 'cesh ki shenj gandala turga/mo, dhali uni minu sus mo mmota habuus mo e bwaman kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo. Dhali Pa Urushaliim minu shubur ki sho'k gi 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo ntaga tee gi 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ minu thim mo be.

Mojin Mina Ya/ gi 'Kwani Doku/ mo

²⁵ Dhali jamas mii midi di eya tente/ mo dhala ppe mo dhali acul mo. Dhali eya po/ mony'cesh mo tani awukura/ e kal gi 'kwaniny'cesh mo midi di mo eya dumbul bway mo goma kuku/ kuku/ ɺumma/ yi'de/ mo dhali mombir bakal mo.

²⁶ 'Kwani mina shi/ini wu 'kup mo gom monj̄o/ is mo gom to jin çorkina uni mo, a'di jin midi pu'du/ apo/ mony'cesh mo. Haali/ mom'bi'th gi momis mo tani minu yik̄in is mo be. ²⁷ Dhali yan'ko'd uni mini par Ya/ gi 'Kwani e mo mmoyayu/ e bwaarak mo ki mom'bi'th mo dhali ka dhan monyca jin ca'd ilu/ mo be. ²⁸ Dhali ka ris to gwansan mini ɬel mii 'pen mo mmobu'th mo mo tani hili 'kup ki mis mo ma dhali 'deki 'kup bum mo haali/ mowan 'bam bum mo tani a'di 'disha'dish mo be.

²⁹ Dhali a'di ki ɻor uni gwo mo ki gwom 'bi'th/ e mo ki: Hili cwampu/ mo ma dhali aris cwa 'baar mo. ³⁰ Me'd jin dak̄a lu/a uni jipiny this mo tani um ki par mo e gom is bum mo dhali um ki mish mo mo ki moyurantee a'di 'disha'dish hila/ mo be. ³¹ Wakan si'da/ ki um mini par aris to gwansan e mo mmobu'th mo mo tani um ki mish mo mo ki Bampa/ ma Arumgimis 'disha'dish mo be. ³² Ka jinj gana/ aha/ ona um gwo mo ki, 'kwani ma nyak̄um yil gwansan mo tani mini 'koki pe mo

ntagi to 'baar mo minu thim mo be. ³³ Momis dhali mony'cesh mini pe mo tani hili gwom pem mini 'koki pe mo be.

³⁴ Hili 'cunycuri is bum ki 'bore/ mo ma hili isi ciki/ adum bum mina umi bit is jwa mo 'peni mo jin tanu adhora su mo dhali 'peni mo gi 'kosh ma su 'kwani mo dhali mii kun noni 'twa/ e mondiki/e yan mo, dhali atee yan midi pu'du/ apo/ um ise/ mo me'da gume/ mo be. ³⁵ Haali/ a'di midi pu'du/ apo/ 'kwani 'baar mo uni gun 'kokin e jis/e gi mony'cesh yansan mo be. ³⁶ Hili timi mo mo ma ka tee 'baar mo, mmo'tho mo ki um mini ta gi mom'bi'th mo mmyoe aris to gwansan mo kun mini bu'th mo mo, dhali mmodoshi bwambori Ya/ gi 'Kwani mo be.

³⁷ Dhali ka yempa/ mo tani a'di diki'd mo mmoṭor gwo e gu'b gi mondheleladhelel mo hili ki mon'thinjy mo tani a'di yaki'd ka pije/ mo dhali ca'b mo e 'kuwosh jin yuku ka Setuun mo be.

³⁸ Dhali ki mon'thamo/ ka'tum mo tani aris 'kwani 'baar mo pu'dkini a'di mo e gu'b gi mondheleladhelel mo mmocik gwo 'peni a'di mo be.

22

Awu'th jin Wudhuwa powa Yesus mo

¹ Dhali ka cim gi maanjkuthu'd jin miinu ki dar ka cumat 'dishki'd mo tani a'di jin yuku ki Mompe'kupanyolos mo. ² Dhali igasiis kun can mo dhali iman'kwar to mo uni 'kokin mo mmoŋap bway mo mmokar a'di mmowu mo haali/ uni ko/ ki 'kwani mo be.

³ Yan'ko'd Setaan cički'd mo eya Yahuusa mo a'di jin yuku ka Iskariyuuti a'di jin 'dap tiya 'twa/

ka 'kume'd i'ce'dka su/ mo be. ⁴ A'di yaki'd mo mmoṭora ṭor ki igasiis kun can mo dhali tapa kun can ki imanhil gu'b gi mondheleladhelel gom bway jin mina a'di 'taki 'cith a'di is ki gwo mo e uni mo be. ⁵ Dhali uni 'kunya bwa mo dhali gam gwo me'd mo mmoci a'di aguurush mo be. ⁶ Wakan a'di gamki gwo me'd mo dhali mmonjapkina a'di embula 'borga/ mo mmo'cith a'di is ki gwo mo e uni mo ki kup ki dar ga waambuhany 'kwani mo be.

Yesus A'di Shwa To gi Mompe'kupanyolos Nyakki Imancik A'di Gwo mo be

⁷ Yan'ko'd atee pu'dki'd mo ki maanjkuthu'd jin miinu ki dar ka cumat mo, ka tee gi ari ka'bal gi Mompe'kupanyolos minu mii 'citha/ bas mo. ⁸ Wakan Yesus ki hasha Buterus dhala Yohaan mo mmo/o gwo mo ki: Iiku/ mo ma dhali thosoni to mo gom Mompe'kupanyolos gom ana mo, ki ana mina shwa a'di mo be. ⁹ Dhali uni ki thok a'di gwo mo ki: Mana i/o /e bwa jin mina aman thoson a'di mo? ¹⁰ A'di ki o uni gwo mo ki: Hili mo mo ma, ki um mini cic 'penkuman bampa/ mo tani wathi/ jin kali dhur yi'de/ midi gam um 'kup mo. Bathi a'di isho'k mo e gu'b jin ciça a'di mo. ¹¹ Dhali ṭor com gu'b gwo mo ki: Amantor Gwo o/e gwo mo ki: Mane gu'b yilkina/ mane mo, a'di jin migas/ shwa to gi Mompe'kupanyolos nyaḳki imancik gwom pem mo? ¹² Dhali a'di midi ṭor um dhan bwaman gu'ba beega/ mo jin di'di mis apowa kamu/ mo jin isha to ki kokorom mo. E mun mo tani thosoni to mo ma. ¹³ Dhali uni iikin mo dhali gam a'di me'd jin torkina a'di uni gwo mo, dhali uni thosonki to mo gom Mompe'kupanyolos mo be.

¹⁴ Dhali ki mo pu'dki'd mo tani a'di ca'bki'da tharabeesa mo dhali uni gun dhunu ki she/ mo nyakki a'di mo be. ¹⁵ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Aha/dina gwo i bwayi ki nyanye/ mo mmonyak to shwa ki Mompe'kupanyolos yan nyakki um mo ki aha/ dina is ki 'kosh ka nyor ntwa/a/ mo be. ¹⁶ Haali/ aha/ tora um gwo mo ki: Aha/ mina diki shwa a'di mo dok/ e ntagi a'di minu thim mo e Bampa/ ma Arumgimis mo be. ¹⁷ Dhali a'di bu'thki'da kubbaaya mo dhali ki a'di ciki mom'bor bwa i is mo tani a'di o gwo mo ki: Budhi yansan mo ma dhali kwaki a'di bwa e bwam um ki is bum mo ma. ¹⁸ Haali/ aha/ tora um gwo mo ki 'peni shwane/ mo tani aha/ mina diki pi yiman maman cwa mo ntagi Bampa/ ma Arumgimis midi pu'du/ mo be.

¹⁹ Dhali a'di bu'thki maanjkuthu'd mo si'da/ dhali ki a'di ciki mom'bor bwa i is mo tani a'di ki 'ce'd a'di mo dhali ci uni mo mmo/o gwo mo ki: Yansan ta is pem mo be, a'di jin cikunu mo gom um mo. Miyyi yansan mmoka aha/ e mo. ²⁰ Dhali wakan si'da/ 'ko'di ton te/ mo tani a'di bu'thki'da kubbaaya mo mmo/o gwo mo ki: Kubbaaya yan ta ji gi wolo'd ka pije/ gom um mo a'di jin ta gwon this jin gamu me'd ka bas pem mo be. ²¹ Hili, hili mo mo ma, me'd gi a'di jin 'cithi/ aha/ is ki gwo mo a'di nyakki di ki aha/ eya tharabeesa mo be. ²² Haali/ Ya/ gi 'Kwani a'di yaki'd mo me'd jin karkunu gom a'di mo. Hili wayyi e wathi/ caan mo ki a'di jin 'cithki a'di is ki gwo mo be. ²³ Dhali uni telki mii 'pen mo mmodot gwondo ka rem 'kup mo ki jana 'peni bwam uni ta a'di jin midi 'taki mii to yansan mo.

Gwo gi Sugu/ mo gom A'di jin Midi Ca mo

²⁴ Dhali gwo gi sugu/ si'da/ cuki'd mo e bwam uni mo gom a'dija iminu kar ki ca mo e bwam uni mo?

²⁵ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Imaлик gi 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo tani mii mo gi tanu tapa apo/ uni mo, dhali uni gwansan kun ta gi moshirr mo apo/ uni mo tani yukkunu gway ki imanmii ki 'bore/ gom uni mo. ²⁶ Hili yansan midi diki di wakan gom um mo. Hili dhalki a'di jin ca'd e bwam um mo dhal mii e i is mo mmowar ki gwa'd mo dhali a'di jin di'di тwa/a/ mo ta a'di jin midi ta amanmii to mo be. ²⁷ Haali/ a'di jin ca'd mo tani ta a'din 'de/ jin di'da tharabeesa mo 'taa? walla a'di jin ta'da manmii to mo? A'di diki ta a'di jin di'da tharabeesa mo 'taa? Hili aha/ dina mbwam um mo mmota wathin 'de/ jin mii to mo be.

²⁸ Um ta uni gwansan kun rashи 'ko nyakki aha/ mo e mompal pem mo. ²⁹ Me'da Ababa mmotorkina a'di aha/ bampa/ i e mo tani wakan si'da/ aha/ тorkina um a'di i e mo, ³⁰ ki um mini nyak to shwa mo dhali nyak to pi eya tharabeesam pem e bampam pem mo dhali mmo'ko 'pena kursin tapa mo mmodwall 'Kwani ma Israyiil gwo mo uni kun 'kon ma waki 'kume'd i'ce'dka su/ mo be.

Mo jin Min ma Buterus Wat Gwo mo A'di Torkunu Ntwa/a/ mo

³¹ Simaan, Simaan, hili mo mo ma, Setaan dina gwo mbwa mo mmobu'th um mo ki a'di midi 'dash um me'd emen pos mo. ³² Hili aha/ 'thokina mo gom / e mo ki mongam gwo is pini midi diki ush me'd mo. Dhali ki /e mini тu'k mo dok/e tani 'bithi awak pini is mo ma. ³³ Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Tapa, aha/ thosonkina is mo mmonyak ya ki /e

mo eya sijin mo dhali mmowu mo be. ³⁴ Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Aha/ ṭora /e gwo mo, Buterus, ka dhoŋgola ḥwa midi diki ko e ka tee yan mo tani ntagi / e mini wat aha/ gway me'di kwara ki / e mishi aha/ kan mo be.

Jisilaan, dhali Kucaŋ, dhali Gandal

³⁵ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Me'd jin hashkika/ um ka pije/ mo ki dar ga jisilaan mo walla ƙucaŋ mo walla ka ppa/ isho'k mo tani um harki tonj kamu/ mo 'taa? Üni thok a'di gwo mo ki: To piyi'd mo be. ³⁶ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Hili shwane/ mo ma. Dhalki a'di jin ta'd ga jisilaan bu'th a'di mo dhali wakan si'da/ a'di jin ta gi ƙucaŋ mo. Dhali dhalki a'di jin dara'd gi gandala turga/ mo tani yol burrinyem pom piti mo dhali yol gandala kamu/ mo.

³⁷ Haali/ aha/ ṭora um gwo mo ki Gwo ma Arumgimis yansan jin 'kwarkunu mo ki: Dhali a'di karkunu nyakki imandhaŋ gwo mo tani a'di naskina/ minu mii thim ki aha/ mo be. Haali/ a'di jin 'kwarkunu gom aha/ mo tani a'di ta mo gi thimkunu a'di mo be. ³⁸ Dhali uni ki o gwo mo ki: Hili mo mo ma, Tapa, gandala turga/ 'koni su/ imahan mo. Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: A'di 'kosh jwa mo.

Yesus 'Thoki'd mo e Bwam Monsinu mo

³⁹ Dhali a'di pu'dki'd ka pije/ mo dhali ya mo me'd mii jin miina a'di mo mmoya e 'Kuwosh ma Setuun mo. Dhali imancik a'di gwo bat̄hki a'di isho'k mo be. ⁴⁰ Dhali ki a'di pu'dki'd mo e mo caan mo tani a'di ki o uni gwo mo ki: 'Thoyi mo ma, ki um mini 'koki cic mo e mo jin palu mo.

⁴¹ Dhali ki a'di thoṭhki is mo 'peni uni mo me'd ari wosh jin yipu kantaan mo tani dhali a'di ki ç'a'b ki jin 'kupa'dupun mo dhali 'tho mo be ki: ⁴² Ababa waḳki/ /e ona bwa mo tani thoṭhka ḥubbaaya yan 'peni aha/ mo ma, hili a'di jin oyaa/ bwa mo yisa hili a'di jin o /e bwa mo, ki a'di minu mii mo be. ⁴³ Dhali a'di pikin ma man'doyu gwo i is mo 'peni momis mo mmo'bi'th a'di is mo be. ⁴⁴ Dhali mmowoja is a'di she/ mo tani a'di 'thoki'd ka daran du mo. Dhali jiṭim piti warki'd ki dhan gunkulisa bas kun ṭa'kkina 'cesh apowa 'cesh mo be. ⁴⁵ Dhali ki a'di cuki mis mo 'peni mon'tho mo tani a'di pu'dki'd mo e imancik a'di gwo mo dhali gam uni mo mmomalkina uni e mo ki bwan diṭi'd mo be. ⁴⁶ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Atinta isha um e mo kan? Cuyi mis mo ma dhali 'thoyi mo, ki um mini 'koki 'taki ciç mo e mo jin palu mo be.

Mo jin 'Cithuwa Yesus Is ki Gwo mo dhali Mo gi Budhu A'di mo

⁴⁷ Ki a'di di'd mmo/ o gwo mo tani awaambuhany 'kwani pu'dkin mo dhali wathi/ jin yuku gway ka Yahuusa a'din 'de/ jin ta tiya a'kume'd i'ce'dka su/ mo tani a'di shuyi uni bway mo. A'di ki 'disha Yesus is mo dhali pi a'di 'twa/ mo be. ⁴⁸ Hila Yesus ki o a'di gwo mo ki: Yahuusa, mina /eyi 'cith Ya/ gi 'Kwani is ki gwo ki 'twam pi kan mo 'taa? ⁴⁹ Dhali ki uni gwansan kun 'kamki a'di mo tani parki mii e mo jin midi 'taki mii i'ko'd mo tani uni o gwo mo ki: Tapa, mina aman dora/ dor ki gandal mo 'taa? ⁵⁰ Dhali jan 'deñ kamu/ 'peni uni mo tani a'di dorki ḥinkina/ ma gasiis jin ca'd mo dhali 'cith a'di 'ce ma bim poros piti mo be.

⁵¹ Hila Yesus o gwo mo ki: Dhalku/ yan ki mii dok/ e mo. Dhali a'di ki ta 'cem piti is ki me'd mo dhali waç a'di mo be. ⁵² Yan'ko'd Yesus ki o igasiis kun can gwo mo dhali tapa kun can ki imanhil gu'b gi mondheleladhelel mo dhali 'kwaniŋ gwanyjaka/ mo, uni gun iiyin ka piye/apo/a'di mo ki: Um iiyina po/wathi/ me'd wathin 'di/ ki gandala turga/ dhali ki cwa kan mo 'taa? ⁵³ Ki aha/ dikina ka tee jin batha'di 'ko'd isa yempa/ e gu'b gi mondheleladhelel mo tani um 'koki dhu me'd bum apo/ aha/ mo. Hili yaase ta mom bum mo be dhali mom'bi'th gi mondthurumi'd mo.

Buterus Watki'da Yesus Gway mo

⁵⁴ Dhali yan'ko'd uni ki bu'th a'di mo dhali uni ki shu a'di bway mo mmosusi a'di mo e gu'b ma gasiis jin ca'd mo. AButerus di'd mmobath a'di isho'k isa dhana/ mo. ⁵⁵ Dhali ki uni 'thaki o'da 'cila'th mo e bwaman mo gi dwallu gwo mo dhali 'kowa 'cesh mmontal 'de/ mo tani Buterus ç'a'bki'di bwam uni mo be. ⁵⁶ Yan'ko'd ari nyara/ hilki a'di mo mmodina a'di mo mmoça'b ka le'dan o'd mo dhali tor a'di ki e mo mmo/o gwo mo ki: Wathi/ yansan si'da/ nyak di ki a'di mo be. ⁵⁷ Hili a'di wat a'di gwo mo mmo/o ki: A'boma, aha/ dinaki mish a'di mo be. ⁵⁸ Dhali yan'ko'd ari'ceenne/ mo tani jan 'deñ kamu/ si'da/ parki a'di e mo dhali o a'di gwo mo ki: /e si'da/ ta jan tal 'de/ 'peni uni mo be. Hila Buterus o gwo mo ki: Wathi/, aha/ tana a'di yisa. ⁵⁹ Dhali yan'ko'd ki ari mo ta mo mo tani jan tal 'deñ kamu/ di'd si'da/ mo mmo'cece'b gwo mo mmo/o ki: Ka jin gana/ wathi/ yansan si'da/ nyak di ki a'di mo, haali/ a'di ta wathi/ gi Pany Jaliil mo.

⁶⁰ Hila Buterus ki o a'di gwo mo ki: Wathi/, aha/ mola gwo 'ban jin ona /e mo. Dhali ki jahanne/ ki a'di di'd mmo/o gwo mo tani adhongola nwa gwo e mo be. ⁶¹ Dhali Tapa tu'kki'd mo dhali hila Buterus mo dhala Buterus kakina gwon Tapa e mo, gwo jin okina a'di a'di mo ki: Ntwa/a/ ka dhongola nwa diki ko e shwane/ mo tani /e mini wat aha/ gway me'di kwara mo be. ⁶² Dhali a'di yaki'd ka pije/ mo dhali ko ki jabu'th ki ku'bu/ ku'bu/ mo be.

Yesus Miikunu ka Mak mo dhali Doru mo

⁶³ Dhali 'kwani kun 'kokin mo mmobudha Yesus mo tani uni mii a'di ka mak mo dhali dor a'di mo be. ⁶⁴ Uni si'da/ kum a'di e mo mmota ja'da/ mo dhali dot a'di gwo mo ki: Ciyi gwo mo ma. Kaja 'dunn idorki /e mo? ⁶⁵ Dhali uni oki gwon tiya ka ris apo/ a'di mo mmosor a'di mo be.

Yesus Diki'd Mbwambor Montul Is gi 'Kwani Yahuuda/mo

⁶⁶ Dhali ka tee pu'dki'd mo tani 'kwaniŋ gwany-jaka/ tulki is mo mmontal 'de/ mo nyakki igasiis kun can mo dhali iman'kwar to mo. Dhali uni ki shu a'di bway ka pije/ e montul is buni mo, dhali uni ki o gwo mo ki: ⁶⁷ Wałki/ /e tana Kristhos mo tani ṭori aman gwo mo ma. Hili a'di ki o uni gwo mo ki: Wałki/ aha/ mina ṭor um gwo mo tani um mini 'koki gam gwo is mo be. ⁶⁸ Dhali wałki/ aha/ mina dot um gwo mo tani um mini 'koki thok aha/ gwo mo be. ⁶⁹ Hili 'peni mo yansan shwane/ mo tani Ya/ gi 'Kwani minu kar mo mmoça'b ka bim poros gi mom'bi'th ma Arumgimis mo be. ⁷⁰ Dhali uni 'baar mo o gwo mo ki: /e ta Ya/ ma Arumgimis de? Dhali a'di ki thok uni gwo mo ki: Um oki aha/

tana a'di mo be. ⁷¹ Dhali uni ki o a'di gwo mo ki:
Gwonta mina ana imii ita ki nyanye/ mmo/o mo?
Haali/ ana cīka gwo ki is bana 'peni 'twam pitin
gana/ mo be.

23

Yesus Diki'd Ibwambor ma Bilaatus mo

¹ Yan'ko'd aris uni 'baar mo kun tulki is mo uni
cuki mis mo dhali susi a'di mo mbwambor ma
Bilaatus mo. ² Dhali uni telki mii 'pen mo mmoyer
a'di is ki gway mo mmo/o gwo mo ki: Aman
gamkina wathi/ yansan mmo/o gwo apo/bampam
bana mo dhali non am 'kup mo si'da/ mmociya
Kaysara thulpa/ mo dhali o gwo ki a'di ki is piti
ta'da Kristhos jin ta'da Malik mo. ³ Dhala Bilaatus ki
dot a'di gwo mo ki: Ki /e de ntana Malik gi 'Kwani
Yahuuda/ mo de? Dhali a'di ki thok a'di gwo mo
ki: Ona /e wakan si'da/ mo be. ⁴ Dhala Bilaatus
ki o igasiis kun can gwo mo dhala waambuhany
'kwani mo ki: Aha/ dinaki gam miij kamu/ e
wathi/ yansan jin thutha a'di mii mo be. ⁵ Hili uni
'cece'bki gwo mo mmo/o ki: A'di cuki 'kwani is mo
mmotor gwo ki tur mo e Bampa/ Yahuudiyya 'baar
mo 'peni Pany Jaliil itagi mahansan mo be.

Yesus Diki'd Ibwambor ma Hiroodus mo

⁶ Ka Bilaatus cikki gwo yan mo tani a'di dotki gwo
mo wakki/ a'di ta wathi/ gi Pany Jaliil mo. ⁷ Dhali
ki a'di da/arki gwo mo ki a'di cila mo ma Hiroodus
gi moshirr mo tani a'di hashki a'di ka Hiroodus mo,
a'di jin di'd ki is piti e Pa Urushaliim ki mo çaan
mo be. ⁸ Ka Hiroodus parki'da Yesus e mo tani
a'di 'kunya bwa kagahara mo haali/ a'di dina gwo
ibwa mo isa gush mo mmopar a'di e mo, haali/

a'di cikki gwo mo gom a'di mo dhali a'di toshki par miimera kamu/ e mo jin miikina a'di mo. ⁹ Wakan a'di dotki a'di gwon tiya ka ris mo, hili a'di diki 'de'k 'twanj kamu/ mo be. ¹⁰ Dhali igasiis kun can mo dhali iman'kwar to mo doshkin ki 'dishe/ mo mmo'cvara 'cwar mo mmoyer a'di is ki gway mo be. ¹¹ Dhala Hiroodus nyakka askar piti mo tan'i uni kar a'di ki mon'the is mo dhali mmomii a'di ka mak mo. Yan'ko'd uni ki hi'th a'di burrinye/ jin çabki 'be'd 'be'di is mo dhali a'di ki hash a'di ka nyan'ko'd eya Bilaatus mo be. ¹² Dhala Hiroodus dhala Bilaatus uni warkin ka mugu ka rem 'kup mo ka teen' gana/ çaan mo haali/ ki mii yansan ntwa/a/ mo tan'i uni ta 'kup ka rem 'kup mo be.

Yesus Torkunu Gwo 'Twa/a 'Cesh mo Mmowu mo

¹³ Yan'ko'd Bilaatus ki tul igasiis kun can is mo dhali 'kwani kun tana 'kan'kup pa mo dhali 'kwani mmontal 'de/ mo be. ¹⁴ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Um suski wathi/ yansan i aha/ mo me'd wathin 'de/ jin o gwo apo/ 'kwani mo. Dhali n'ko'd aha/ palkina a'di mo mbwambori um mo. Dhali hili mo mo ma aha/ dinaki gam wathi/ yansan 'peni ton tal 'deñ kamu/ jin thutha a'di mii mo jin ona um a'di gwo apo/ mo. ¹⁵ Walla Hiroodus si'da/ haali/ a'di hashki a'di ka nyan'ko'd e ana mo. Dhali hili mo mo ma. Tonj kamu/ yisa di'da jin ha me'd ki mowu mo jin miikina a'di mo be. ¹⁶ Dhali gom mii gi wakan mo tan'i aha/ mina ci a'di monto'k mo dhali 'cuk a'di mo be. ¹⁷ Dhali a'di midi mii ta mii mo jin mina a'di mii 'cuk wathin 'de/ gom uni ka cim gun 'boron mo be.

¹⁸ Hili uni 'baar mo cuukin ki nyanye/ mo mmontal 'de/ mo ki: Ka bor 'deŋ gana/ e wathi/ yansan mo, dhali 'cuči amana Baraabas mo – ¹⁹ wathi/ jin bičkunu mo eya sijin mo gom gwo gi onuwa 'cesh e 'peňkuman bampa/ mo dhali haali/ a'di ta'da man'kosha mee mo. ²⁰ Dhala Bilaatus ṭorki uni gwo mo dok/ e mmodina gwo a'di i bwa mo mmo'cuka Yesus mo be. ²¹ Hili uni cuukin ki dhan 'twa/kun caaca mo ki: 'Koshi a'di ki cwany'cithan dhul mo ma. 'Koshi a'di ki cwany'cithan dhul mo ma. ²² Me'di kwara a'di ki o uni gwo mo ki: Goma tinta? tonthus wakata imiikina a'di mo? Aha/ dinaki gam miij kamu/ jin ṭhutha a'di mii mo jin midi ha me'd ki mowu mo. Gom mii gi wakan mo tani aha/ mina ci a'di monto'k mo dhali 'cuk a'di mo be. ²³ Hili uni 'kokin mo mmo'cece'b gwo mo mmodot gwo ki cuuwa/ kun caaca mo ki a'di minu 'taki 'kosh ki cwany'cithan dhul mo. Dhali 'twam buni piki gwo jipi/ mo be. ²⁴ Wakan Bilaatus a'di dhalki gwon dwall me'd mo ki gwom buni kun doṭa uni minu mii mo be. ²⁵ A'di 'cučki uni wathi/ jin biču eya sijin mo gom gwo gi onuwa 'cesh mo dhali goma mee jin 'kosha a'di mo, a'di jin dotkina uni mo, hila Yesus a'di čikunu uni mo gom gwo gi bwam buni mo be.

Mo gi 'Koshuwa 'Kosh ki Cwany'cithan Dhul mo

²⁶ Dhali me'd jin suskina uni a'di i bway mo tani uni bu'thki wathin 'de/ jin ta'da Simaan gi Panj Kerawaan mo, a'di jin yayi'd 'peni pa mo dhali uni ki 'thik a'di cwany'cithan dhul piti m'ba/ mo mmokal a'di ɳ'ko'da Yesus mo be. ²⁷ Dhali adhana waambuhany 'kwani bathki a'di isho'k mo dhali

ki up ilu/ mo uni gun miikina çinthar mo dhali ko kagahara gom a'di mo be. ²⁸ Hila Yesus tu'kki 'ban mo dhali o uni gwo mo ki: I'bwa/ gi 'Kwani gi Pa Urushaliim, dhalku/ ki ko gom aha/ mo ma, hili koyi gom is bum mo dhali gom uçim bum mo. ²⁹ Haali/ hili mo mo ma, atee mini pu'du/ mo jin mina uni o gwo mo ki: Mom'bor mii gom uni gun tana burum mo dhali bwa kun molona dho'th ki sole/ mo dhala bor kun 'koki çiya ko mmopi ki sole/ mo. ³⁰ Dhali yan'ko'd uni mini tel mii 'pen mo mmo/o wosha turga/ gwo mo ki: Biti apo/ am mo ma, dhali e wosh kun boça/ she/ ki: Kumi aman is mo ma. ³¹ Haali/ wałki/ uni mii to yansan mo ki cwa yathaya'th mo tani atinta midi di mo ń'ko'd ki a'di midi ń'ku'th mo?

³² 'Kwanin tiya 'koni su/ si'da/ uni kun thu'thi mii mo, uni suskunu ka pije/ mo mmo'kosh jwa mo nyakki a'di mo be. ³³ Dhali ki uni pu'dkin mo e mo jin yuku ka Simaj 'Kup mo tani uni ki 'kosh a'di ki cwany'cit han dhul mmun mo. Dhali uni gun thuthi mii mo, jan tal 'de/ ki 'bana bim poros piti mo dhali jan tal 'de/ ki 'bana biny cam piti mo be. ³⁴ Dhala Yesus ki o gwo mo ki: Ababa, dhalki uni miinthus buni 'pen mo ma, haali/ uni 'koki mish to jin miina uni mo be. Dhali uni ta'kki to mo mmokwa/ burrinyem piti bwa mo. ³⁵ Dhali 'kwani doshkin ki 'dishe/ mo mmohil mo mo, hili 'kwani kun tana 'kañ'kup pa mo wakki a'di mo mmo/o gwo mo ki: A'di wołki kun tiya mo tani dhalki a'di wołh is pitin gana/ mo ma, wałki/ a'di ta'da Kristhos 'peni Arumgimis mo, a'di jin ta jim pitin 'de/ jin kwanykunu mo. ³⁶ Dhali i/askar si'da/ mii a'di ka mak mo. Uni iikin mo dhali ci a'di

tom'paça'd mo, ³⁷ dhali mmo/o gwo mo ki: Wakki/
/e tana Malik gi 'Kwani Yahuuda/ mo tani wothi/
is pini mo ma. ³⁸ Dhali gwo si'da/ 'kwarkunu mo
ŋ'kupi a'di mo ki: Yansan ta'da Malik gi 'Kwani
Yahuuda/ mo be.

³⁹ Dhali jan 'de/ jin thuthi mii mo jin shirkunu
apo/ cwany'cithan dhul mo tani o a'di gwo mo
mmo/o ki: Dina /e ki ta Kristhos 'taa? Wothi is pini
mo ma dhali aman mo. ⁴⁰ Hili jan kamu/ kucurki
a'di ki gwo mo mmo/o gwo mo ki: Dina /e ki ko/
ka Arumgimis mo 'taa? Haali/ /e dikin 'ko'di me'd
gi gwon dwall gi miiwak jin nyaka'd mo. ⁴¹ Dhali
ana ka jin gana/ miinu ka kar/ e kan mo. Haali/
ana bu'thkina a'di jin minu mii ci ana mo gom mii
gun miikina ana mo, hili wathi/ yansan diki thu'th
tonj kamu/ mii mo be. ⁴² Dhali a'di ki o gwo mo ki:
Yesus, kayi aha/ e mo ma, ki /e mini pu'dku/ mo e
mom'bi'th gi bampam pini mo. ⁴³ Dhali a'di ki o
a'di gwo mo ki: Ka jin gana/ aha/ ona /e gwo mo ki:
Shwane/ /e mini nyak di ki aha/ mo e monyjaro/ e
momis mo.

Mowu ma Yesus mo

⁴⁴ Dhali mo wana e ka tente/ bwanj 'kup mo tani
dhali mondthurumi'd pu'dki'd mo apo/ mony'ceshi
'baar mo ntaga tente/ mbum 'ban mo be. ⁴⁵ Ka
tente/ uski monkush piti mo tani dhali burrinye/
jin di'd e gu'b gi mondheleladhelel mo tani a'di
dherkunu bwa mo ka 'ban su/ mo be. ⁴⁶ Dhali
yan'ko'd Yesus ki cuu ki dhan 'twa/ jin caaca mo
mmo/o gwo mo ki: Ababa, e me'd pini mo tani
aha/ cikina /e shi/in pem mo be. Dhali ki a'di oki
gwo yansan mo tani a'di ki ci shi/ir piti jin 'ko'd
mo. ⁴⁷ Dhali ka mancil ma askar iss 'kwanimpa

imudhe'd parki a'di jin bu'thki mo e mo tani a'di maŋki'da Arumgimis mo dhali o gwo mo ki: Ka jin gana/wathi/yansan a'di di'd ka po/ mo be. ⁴⁸ Dhali awaambuhany 'kwani 'baar mo kun tulki is mo mmopar mo e mo tani ki uni parki a'di jin bu'thki mo e mo tani uni dokki bway pa mo mmodora bor buni ki me'd mo be. ⁴⁹ Dhali aris 'kwani kun mishki a'di mo dhali up mo, uni gun bathki a'di nsho'k mo 'peni Pany Jaliil mo tani doshkin isa dhana/ mo dhali par to gwansan e mo be.

Mo gi Kanuwa Yesus mo

⁵⁰ Dhali wathinj kamu/ di'd jin yuku gway ka Yusup mo, a'di 'peni pa gi 'Kwani Yahuuda/ mo jin yuku ka Arraama mo. A'di ta jan 'de/ 'peni montul is gi 'kwaniŋ gwanyjaka/ gi 'Kwani Yahuuda/ mo jin ta wathim 'boro'd mo dhali wathinj kar/e mo be. ⁵¹ A'di diki gam gwo me'd ki gwom buni gun 'ko uni mbwa mo dhali mii mo hili a'di cɔrki'da çor mo gom Bampa/ ma Arumgimis mo. ⁵² Wathi/ yansan yaki'd eya Bilaatus mo dhali dot a'di gwo mo gom is ma Yesus mo be. ⁵³ Dhali yan'ko'd a'di ki bu'th a'di ka 'cesh mo dhali a'di ki 'tam a'di is ki burrinyen dhiny e mo dhali kar a'di e jis wosh jin ɔwanyu gom jis jwa mo jin dinuki kar jan tal 'deŋ kamu/ nycine/ naskina/ mo. ⁵⁴ A'di ta'da tee jin Thosonkunu to mo dhali acim ma pesu/ telkunu 'pen mo be. ⁵⁵ Dhali up kun nyakki ii ki a'di 'peni Pany Jaliil mo tani bathkina bathi sho'k mo dhali uni parki moŋ'kupaje e mo dhali mo jin karkunu is piti nycine/ mo. ⁵⁶ Dhali yan'ko'd uni ki dok bway pa mo dhali uni ki thoson to kun kuyi mo mo dhala yina pi'dna mo.

Dhali ka cim ma pesu/ mo tani uni siki is mo isi
ki gwoŋkan jin 'kwarkunu mo be.

24

Mompinu mo

¹ Hili ka tee jin ṭwa/ a/ ka dhas mon'thamo/ ka'tum mo tani uni iiкиn mo e moŋ'kupaje mo mmokal to kun kuyi/ mo mo kun thosonkina uni mo be. ² Dhali uni gamki wosh ḁa'ckunu mo 'peni 'twaman jis jwa mo. ³ Hili ki uni iiki bwaman mo tani uni 'koki gam buŋwar is gi Tapa Yesus mo be. ⁴ Ki uni 'kokin mo mmodumbul gom mii yansan mo tani hili mo mo ma, 'kwani su/ doshkinuni mo kun shwakina burrinye/ ka wara sho'k mo.

⁵ Dhali me'd jin ko/kina uni is mo tani uni lunki bwam/em buni a'cesh mo dhali 'kwani ki o uni gwo mo ki: Atinta ḡapkina um a'di jin di'd ki e 'peni bwam mowu kan mo? A'di diki di mmahan mo. Hili a'di piki'd mo be. ⁶ Kayi gwo e mo ma, a'di jin ṭorkina a'di um mo ki a'di di'd naskina/ e Pany Jaliil mo ⁷ ki Ya/ gi 'Kwani minu mii ci 'kwanin thusi me'd mo dhali minu mii 'kosh jwa mo ki cwany'cithan dhul mo dhali ka cim kwara mo tani a'di midi cu mis mo be. ⁸ Dhali uni kaki gwom piti e mo be ⁹ dhali dok ka nyan'ko'd 'peni mon'kupaje mo mmotor uni aris to gwansan ki uni gun 'koni 'kume'd i'ce'dka 'de/ mo dhali aris 'kwanin tiya si'da/ mo be. ¹⁰ Dhala Mariyam Magdaliyya dhala Yuwanna dhala Mariyam jin ta KoYakuub dhali upa tiya mo nyakki 'ko ki uni mo uni gun ṭori to gwansan e uni gun dhunu ki she/ mo. ¹¹ Hili gwo gwansan kun onu mo tani wa uni e ki gwo gi 'kwani kun sona du mo dhali uni 'koki gam uni

gwo is mo be. ¹² Hila Buterus cuki mis mo dhali gus mo e mon'kupaje mo dhali tu mo mo dhali par bwaman e mo. Dhali a'di ki par burrinyen dhiny e e mo mmo'ko e mom buni mo dhali a'di dok**ł** bway pa mo dhali a'di merki'd mo gom to gun miikin mo be.

Mo gi Iinu e Pa Imwaas mo

¹³ Dhali ka tee yansan gana/ mo tani 'kwani su/ 'peni bwam uni 'kokin mo mmo/ii bway Pa jin yuku gway ka Imwaas mo, a'di jin wana e ki ɿatgini pesu/ 'peni Pa Urushaliim mo be. ¹⁴ Dhali uni 'kokin mo mmotora tor ka rem 'kup mo goma ris to gwansan kun miikin mo be. ¹⁵ Ki uni 'kokin mo mmotora tor mo dhali mmodhan gwo n'twa/ mmontal 'de/ mo tani Yesus ki is piti 'dishki uni is mo dhali nyak ya ki uni mo be. ¹⁶ Hili em buni 'kokunu mo mmodik mo 'peni monyith a'di mo be. ¹⁷ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Gwon tinta 'kona um mo mmoburushi 'twa/ mo ka rem 'kup mo mmo/iina um kan mo? Dhali uni doshkin mo naskina/ mmohil mo ki bwan diti'd mo. ¹⁸ Dhali jan 'de/ 'peni uni mo tani yukkunu gway ka Kilyubaas mo, thokki a'di gwo mo ki: /e ta jasi wathi/ yilkinan 'de/ e Pa Urushaliim mo jin diki mish to gwansan kun miikin ka tee gwansan mo 'taa? ¹⁹ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Ton tinta mo? Dhali uni ki thok a'di gwo mo ki: Isi gwo goma Yesus gi Pa Naasira mo, a'di jin ta'da manci gwo mo, a'di jin ta gi mii gun 'bitha'bi'th mo dhali gwo ibwambor ma Arumgimis mo dhali eya ris 'kwani 'baar mo. ²⁰ Dhali hili igasiis kun can bana mo dhali 'kwaniż 'kan'kup pa mo tani uni ɿiki a'di mo ki a'di minu wał mo mmowu mo dhali mmo'kosh

a'di jwa mo ki cwany'cithan dhul mo. ²¹ Hili aman takina ga 'teŋ kape/ ki a'di ta jan 'de/ mmowan 'Kwani ma Israyiil 'ba/ mo be. Nye, dhali ka ris to gwahan ka rotham po/ mo tani a'di ta'da tee kun 'koni kwara mo shwane/ ki to gwansan miikin mo be. ²² Dhali upa tiya 'peni bampam bam mo tani merki aman e mo. Uni 'kokin e mon'kupaje mo e mon'thamo/ ka'tum mo ²³ dhali uni 'koki gam is piti mo. Dhali uni dokkin ka nyan'ko'd mo mmo/ o gwo mo ki uni hilki jasi tonyjan jin wana e ki iman'doyu gwo mo, a'di jin o gwo mo ki a'di di'd ki e mo be. ²⁴ 'Kwanin tiya 'peni 'kwani gwansan, uni gun nyakki 'ko ki am mo tani uni iikin mo e mon'kupaje mo dhali gam a'di mo me'd jasi gwo jin ona up mo, hili a'di mo tani 'kona uni ki par e mo be. ²⁵ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Ayy um 'kwani kun ta pus mo dhali kun gwa'd ma du ki gwa'd mo mmo'koki gam aris gwo 'baar is mo kun okina imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo. ²⁶ A'di diki ta mii jin minu mii mii mo ka Kristhos mina is 'taki diki mii 'kosh ka nyor gom to gwansan mo dhali ciç mo e monycam piti mo 'taa? ²⁷ Dhali mmoṭel 'pen 'pena Musa mo dhali imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo tani a'di ki tor uni aris 'pemen gwo kun 'kwarkunu mo e Gwo ma Arumgimis mo goma ris to gi isi gom is piti mo be.

²⁸ Wakan uni 'dishki pa is mo e mo jin iikina uni mo. A'di wana e ki a'di ya'di ya gi yam piti mo. ²⁹ Hili uni woṭhki a'di 'kup mo mmo/o gwo mo ki: Ca'bi nyakki am mo ma haali/ mo ta mom'penjaskum mo be haala tee 'baara 'pen mo be. Wakan a'di seki bwaman mo mmonyak ca'bki

uni mo be. ³⁰ Dhali ki a'di diki'da tharabeesa nyakki uni mo tani a'di bu'thki maanjkuthu'd mo dhali 'bora 'bor bwa i is mo dhali 'ce'd a'di mo dhali ci a'di ki uni mo be. ³¹ Dhali em buni ka'dkunu mo dhali uni nyithki a'di mo dhali a'di piki'd mo 'peni bwam/em buni mo be. ³² Dhali uni o gwo ka rem 'kup mo ki: 'Kon ma dum bana ki su'kka war mo mmo'kona ana mmotora/ tor e bway tur mo? mmoka'dkina a'di ana Gwo ma Arumgimis kun 'kwarkunu mowa? ³³ Dhali uni cuki mis mo ka tenten gana/ yansan mo dhali dok ka nyan'ko'd mo e Pa Urushaliim mo. Dhali uni ki gam unij 'kume'd i'ce'dka 'de/ mo tulki is mo mmontal 'de/ mo dhali uni gwansan kun nyakki 'ko ki uni mo ³⁴dhali uni kun o gwo mo ki: Tapa, ka jin gana/ a'di cuki mis mo dhali a'di piki'da Simaani is mo. ³⁵ Dhali yan'ko'd uni ki tor uni to kun miikin e bway tur mo dhali mmonyithkina uni a'di mo mmo'ce'd maanjkuthu'd mo be.

AYesus Piki Imancik A'di Gwo I/is mo

³⁶ Dhali ki uni 'kon mo mmo/o gwo yansan mo tani Yesus ki is piti doshki'd mo mbwam uni mo dhali o uni gwo mo ki: Moŋku'th is e um mo. ³⁷ Hili uni dherkina is bwa mo mmoko/is mo dhali toshki uni parkina arum e mo be. ³⁸ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Atinta murkina uma du kan mo? Dhali gwondota tinta cuki'd mo eya dum bum kan? ³⁹ Hili me'd pem dhali sho'k pem mo ma. Aha/ ki is pem tana a'di mo be. Budhi aha/ is ki me'd mo ma dhali par e mo, haala rum diki ta gi bunjwar is mo dhala sima/ mo me'd jin parkina um e mo kun taka/ mo be. ⁴⁰ Dhali ki a'di oki gwo yansan mo tani a'di ki tor uni me'd piti i e mo dhali

sho'k piti mo be. ⁴¹ Dhali ki uni 'kokin mo mmothis gwo 'koki gam is naskina/ mo gom moŋ'kuny bwa mo dhali momer mo tani a'di ki o uni gwo mo ki: Um tan gi toŋ kamu/ mmoshwa mmahan mo 'taa? ⁴² Dhali uni ki ci a'di ushi kuluny shum wa'c mo jin 'thosu mo ⁴³ dhali a'di ki bu'th a'di mo dhali 'ka ibwambori uni mo be.

⁴⁴ Dhali yan'ko'd a'di ki o uni gwo mo ki: Gwo gwansan ta gwom pem kun oka/ um mo ki aha/ dina um naskina/ mo, ka ris to gwansan kun 'kwarkunu mo gom aha/ mo e gwoŋkan ma Musa jin činu mo dhali e gwo gi imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo dhali eya Masamiir mo tani minu mii thim mo be. ⁴⁵ Yan'ko'd a'di ki ka'd uni adum buni e mo mmomish gwo 'ban mo gom Gwo kun 'kwarkunu mo be. ⁴⁶ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Wakan a'di 'kwarkunu mo ka Kristhos minu mii 'kosh is ka nyor mo dhali ka cim kwara mo tani a'di midi cu mis mo 'peni mowu mo. ⁴⁷ Dhali ki gwo gom mo gi rijuwa du is mo dhali gom gwo gi minu dhal miinthus gi 'kwaniny'cesh 'pen mo tani minu mii ci ki gway piti mo e kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo mmotel 'pen 'peni Pa Urushaliim mo be. ⁴⁸ Um ta iman/o gwo gom to gwansan mo be. ⁴⁹ Dhali hili mo mo ma aha/ mina hash gwo jin on ma Babam pem is mo apo/ um mo be. Hili 'koyi e 'peŋkuman bampa/ mo ntati um minu shum mo ki mom'bi'th mo 'peni momis jin eka/ ek mo be.

Mmoshinkunu A'di Bway Momis mo

⁵⁰ Dhali yan'ko'd a'di ki shu uni bway ka pije/ mo ntati Pam Beeṭaniya mo. Dhali a'di ki 'de'k me'd piti ki mis mo dhali 'bor uni mii mo be. ⁵¹ Ki a'di

di'd mmo'bor uni mii mo tani a'di ki kwa/ is piti
'peni uni mo dhali a'di bu'thkunu bway momis
mo be. ⁵² Dhali uni lun̄ki a'di mo mmodoł̄ ka
nyan̄'ko'd mo e Pa Urushaliim mo ka dhan bwan̄
'kunyga/ mo be ⁵³ dhali uni 'kokin mo mmorash
'ko mo e gu'b gi mondheleladhelel mo mmo'bora
Arumgimis bwa i is mo be.

Gwo Ma Arumgimis Uduk New Testament and OT Portions

copyright © 2005 SIM International

Language: Uduk

Translation by: SIM International

Uduk New Testament and OT Portions

Published by Bible Alliance Mission, 1983.

. If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at www.sim.org.

. This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-10-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

f734434c-b6bd-5d21-abc6-692c3842e034